

Дмитро
КРЕМІНЬ

МЕДОВИЙ
МІСЯЦЬ
У КАРФАГЕНІ

Дмитро КРЕМІНЬ

МЕДОВИЙ МІСЯЦЬ У КАРФАГЕНІ

Вибрані вірші та симфонії

Миколаїв
«Гліон»
2014

УДК 821.161.2-1
ББК 84-5
К 79

*Видання здійснено в рамках обласної Програми
підтримки вітчизняного книговидання,
книгорозповсюдження та популяризації української
книги у Миколаївській області на 2011–2015 рр.*

УПОРЯДНИК
кандидат філологічних наук Т. Д. Кремінь

Кремінь Д.

К 79 Медовий місяць у Карфагені : Вибрані вірші та симфонії / Дмитро Кремінь ; упор. Т. Д. Кремінь ; худ. Ю. С. Гуменний. — Миколаїв : Іліон, 2014. — 252 с.

ISBN 978-617-534-193-3

У книзі сучасного українського поета представлені твори, осяяні глибиною поетичного мислення, широтою історіософського звучання, металогічного розмаїття стилістики, з точним відчуттям минулого і проблем сучасності.

Книга розрахована на широке коло читачів.

УДК 821.161.2-1
ББК 84-5

ISBN 978-617-534-193-3

© Кремінь Д., 2014
© Гуменний Ю., художнє
оформлення, 2014

ВИБРАНІ ВІРШІ

ПАНТЕОН

Миколаїв. Пантеон Каразіна.
З Харкова подався в Коктебель
Через флотське місто. Але раз – і він
Упокоївсь тут...
А дзвін шабель,
І дихання степу, і Масандра –
Все те в недосяжній далині...
Так у Таганрозі Александра
В гріб уклали роки по війні.
Друзі-любомудри, декабристи,
Віденський конгрес, Наполеон...
А життя буремне аж до rischi
Мчить, аби спинитись: пантеон!
І тепер скликає на вендету,
Під зірок південних перламутр,
Пітерського університету
І Луб'янки знаний любомудр.
Чорне море. Ночі й дні солоні,
Мармурових ангелів печаль...
Був колись тут флот ув обороні.
Адміралів Грейг і мічман Даль.
І гуляла виблядок-лахудра
Серед кабаків, серед казарм,
Харківського пана любомудра
Взявши вже за горло – на аларм.
Не забуто давні грецькі міти.
Марс у небі, Арес – бог війни.
А не в'януть на могилі квіти
Лиш тому, що з мармуру вони.

ЛЮБОВ ІЗ ПОНТУ

Коли в столиці постріли і дим,
Стоять і гинуть люди на Майдані,
А за донецьким степом золотим
Все тоне у кривавому тумані, –
Душа моя заплакала за тим,
Що маревом – у морі, на лимані.
Литаври літа. Пляжі полум'яні
Та наших літ розгаданий інтим.
І все минуло, наче й не було...
Ми з моря поверталися, і наче
Дивилися крізь сльози, мов крізь скло,
На чайку, що до нас прощально плаче.

Ми з моря поверталися. І тіло
Світилося у бронзі, золотіло.
Світило море. Даленів лиман.
Ахіллові сліди світили мужні...
А спогади, мов равлики у мушлі,
Таїлися. Вина прощальний жбан,
І юліанський древній календар,
І вуст у поцілункові нектар...

Навіщо ти вела мене сюди,
До моря, щоб у хвилях сум розтанув?
А ми шукали прісної води
На дні солоногорлих океанів.
До сонця ми підносили вино
В пакетику, неначе кров, прозоре.
Ночей і днів немало нам дано
Там, де зійшлися і лиман, і море.

І тисяча старих і денних бід,
І каберне з кефалю на обід.
А скибка хліба всохла на столі.
Бджола – і та тікала із намету...
Чи ми востаннє тут, на цій землі,
Чи це лише привиділось поету?
Вітри з Гіпербореї загули...
Прощай, прощай, ми стрінемось коли?
Ще ти – мов юна грішниця Ліліт.
А з мушлі равлик нам гукає вслід,
І ти сльозою впала з неба, зоре...
І вороного вечора вогонь.
І срібна павутинка біля скронь.
І нас нема. Але зосталось море.
І з моря ми верталися. Прощай,
Веселко рання за ранковим лісом.
Адамове ребро із чортом-бісом,
І все, що перехлюпнуло за край.
Усе, що долинало з далини
Мелодією моря і лиману,
Колись на грані миру і війни
Постане, й ти піском присиплеш рану.
Троянський кінь стояв тут стільки літ,
А ми, сліпі, тулились до бомонду,
Який на сцені грає кров і піт,
І грецьку драму, цю любов із Понту...

* * *

Перекреслила блискавка небо.
Перед громом – затаєна тиша.
Черешнево запахло, вишнево,
І трава зеленіша.
Філософствую. Чиста емпірика:
Час лихий, та й еліта продажна.
Але є в буревії цім лірика –
Романтична чи просто пейзажна.
Я виходив колись на естраду
У далекому віці старому.
А тепер не ховаюсь од граду
І чекаю від блискавки грому.
У Севільї, а може, в Содомі,
Ти – найкраща з усіх українок.
І не тільки у рідному домі
Родовий твій, давальний відмінок.
Королі з королевами голі,
Чорний ангел і чорна офіра.
І співоче у Дикому Полі
Ще від часу Аскольда і Діра.
Гілка блискавки. Дощ по сезону.
Пахне в небі водою живою.
І троянда біжить по газону,
І асфальт вибухає травною...

* * *

Я на побачення ходив,
неначе на екзамен.
Світився місяць.
Сніг світив.
І слід світився санний.
Твоє із профілем вікно
світилося таємно...
Та згаснув місяць той давно,
і все довкола темно.
Згортає ніч снігів сувій,
взялись льодами ріки...
А голоси – «твоя» і «твій»,
«твоя» і «твій» – навіки.
Старий годинник збився з ніг,
зозулі клич останній.
І сипле сніг.
 І сяє сніг.
 І слід згасає санний.

* * *

В. Пучкову

В тебе є від київського мера
золотий годинник на руці.
Але час – така собі химера,
у театрі – не сезон, прем'єра,
і вечірній парус на ріці.
Циферблату вічний поєдинок
Одлунав, і в нас новий режим.
Але є ще піщаний годинник,
і його відведено чужим.
Антиглобалістська й некультурна,
ця епоха здихалась ідей.
Діти українського Сатурна,
Кроносу ведем своїх дітей.
От і буде: Лукашу – сопілка,
Кобзареві – кобза. Де поет?
Переводить стрілку пляжна Стрілка,
із піску – високий очерет...

* * *

Впала музика з неба, і сім її нот
Долинає до мене із мороку літ.
Молодому поетові дивляться в рот,
А старому поетові дивляться вслід.
Молодий – на естраді: гуде стадіон,
І майбутнє щасливим експресом гуде.
А старому поетові свій пантеон,
А вже голос його не почуєш ніде.
Був і я молодим, а розтанув, як дим,
І січе мене люто із неба шрапнель.
Але все мені – музика, й давній інтим,
Коли муза з райцентру прийшла у готель.
Ти прийшла – наче музика, повинню вод,
І старому поету – видіння снує.
Досі є в нас поети і є в нас народ,
Але кожен зі свого колодязя п'є.
Полонезу стихія. І полум'я, й лід.
Але впав я, мов янгол, із горних небес.
Я пройду – ти прощально поглянеш услід
І заплачеш, як плакав колись полонез.

* * *

Не поїду до матері в гості, –
де гора, як малий Еверест...
А злітають сніги високосні
на підсвічений місяцем хрест.
І далеко – і Юрмала, й Дзінтарі,
сива Балтика, синій Дунай.
Півсела на високому цвинтарі,
півкраїни в селі не шукай.
А коли прилетять з-за кордону
окільцьовані вже журавлі,
підсолодимо хвилю солону,
біля моря не густо землі.
І живу, як у місячнім кратері,
та своїм не торгую ім'ям...
Як вам, рідні, живеться без матері?
Як без неньки шенгениться вам?
Ви до мами не їдете в гості,
але їде у гості біда.
І не линуть сніги високосні –
навіть снігу нам Богу шкода.
Не звели на «хрущовці» горище,
але всі ми – царі й королі.
І до неба я вище і вище,
І все ближче мені до землі...

ГАЛАНТНЕ ХVІІІ СТОЛІТТЯ

На трубі, на флейті, на валторні
грає, грає, грає цей оркестр,
а шовкові пари відзігорні –
плаття білі, ну а фраки чорні –
шелестять у вальсі...
Мить – і щез
ураганний щем грімкого вальсу,
шемрання і тупіт вихилясу,
мов на брук покладено асфальт...
І вальсуєм тільки ми з тобою,
завмирає флейта й звук гобою,
змовкла перша скрипка, плаче альт...
Із вітрил галантного століття
шиємо шовковий шуму шарм.
А Версаль суконний затаївся?
Перше коло вічності.
Аларм.
Звівся дим дуельний пістолета,
а корнет іще не зразу вмер...
Як ви шепотіли з-під корнета,
як смертельно пестили, мон шер!
У перуках крутяться придворні,
а кармін і карма на щоці.
...На трубі, на флейті, на валторні
грають роззолочені мерці.
З-під камзола – вишита сорочка.
Камера, TV, як у людей, –
www.Україна.
Малоросія.UA.

* * *

Поети помирають молодими...
А хто зажився до суворих літ,
і перед смертю згадують інтими,
і серцем залишаються із тими,
хто їм світив, немов вишневий цвіт.
І я живу – посеред шику й шарму
чужих людей і скурвлених ідей.
Суворий час прирік мене на карму,
собор мені обрати чи казарму,
себе не жаль, а тільки тих людей.
І доля – екзотична, мов колібрі, –
не в канонічних строфах і верлібрі,
а в нашім інфернальному житті.
Мов квітка лотос, скупана у Тібрі,
немов рушник хрещатий на хресті.
...Я не забуду, як мене любила
ця дівчина і як вела зі сну.
І як нам вишня у вікно світила,
і скіфська із трикутником могила
світилася, і я торкав струну...
Така вона: поетова дорога,
Мов стежка споришева у садках.
І біла вишня – зрубана небога,
і наша доля українська вбога,
де ми ходили в молодих богах.

ДНІ ОКАЯННІ

На Олімп епоха нас виносить
і в безодню кидає вона...
Доки хтось окрайця хліба просить,
у холодний дім приходить осінь,
з нею – дух і хліба, і вина.
І земля у бідності багата,
мов хрещата українська хата,
де Тарас Шевченко в рушниках.
І зоря летить понад землю:
як вам, Архімеде й Галілею,
спитьсья в занапащених віках?
Сніг летить, а пахне вже весною,
в Києві – Олесем Бузиною,
дерибаном пахне й кизяком...
Але нам приречено сьогодні
олімпійський спокій і в безодні,
а народ зостався козаком.
Козакують Байда і Голота,
а над ними щедрість і підлота
диха дерибаном світовим.
І до дупи Байді та Голоті,
чи в Шенгені ми, а чи у СОТі,
а пророки наші п'яні в дим.
Як вони розводять нині лоха, –
блязня, фарисея, скомороха
в олімпійські вивели боги.
Та стоять китайка й домовина:
йде у світ од Господа дитина,
і хрещаті сіються сніги...

* * *

Ти плачеш? А плакати пізно –
про все ти сказала залізно,
мов янгол над нами злетів...
Чужі розлучили нас люде,
а більше ніколи не буде
ні в тебе, ні в мене життів.
Ми бранці. Із Заходу й Сходу
течуть до нас тьма і зима.
І треба платити за воду,
за світло, за газ...

І свободу!

Свободу, якої нема...
Свобода, як мовиться, гола
приходить навзаєм до нас.
Але залишається школа,
а в школі – комп'ютерний клас.
І ми вдалині, на Ай-Петрі,
зустрінути інших могли б –
на сотому кілометрі
чужих феодальних садиб.
А там, де стежки пролягали
до моря й маяк миготів –
уже підросли феодали
із комсомольських вождів.
Ти плачеш... Як мовиться, сука –
не римська вовчиця й тепер.
І надто велика наука
народженим у СРСР.

* * *

Пейзаж у японському стилі...
Сніжинка злітає на брук.
А ми загубились на віллі,
сніжинки сивіючі, білі,
платан під вікном і бамбук...
І горнуться, горнуться хвилі
до хвиль, наче руки до рук!
Он чайка...
Її покусали
комарики? З білим крилом...
Немов із гравюр Хокусаї –
хмаринка над «царським селом».
Пейзаж у японському стилі...
Це молодість, юні літа.
На «хондах» летять самураї,
смертельні ці гонки і раллі,
де сакури цвіт заліта.
І хвилі зажурені сірі,
горить у каміні вогонь...
Зробити собі характері,
чи лезом – о квітку долонь?
А сакура в сніжному вирі,
Саке і пивце «Оболонь».
Пейзаж у японському плані.
Це сакури дикої цвіт.
І гейшею бачиться пані,
танцює у цім ресторані,
якого немає сто літ.
Привіт!
Одлунали на схилі

життя й боротьби за життя –
пейзаж у японському стилі
і меч самурайський, і та
печальна заплакана гейша,
папірус і вогнище слів...
І спала додолу одежа,
мов тисяча крил журавлів.
Японську згадаємо матір,
сади і літак у піке...
А риба влітає у ятір,
і в чашку влітає sake.
Горілка. Горить Фудзіяма.
Стоїть порцелянова дама,
свіча і горілка гірка.
Любов у дешевім плюмажі...
Але на японським пейзажі
Тече нескінченна ріка!

ПОЛЮВАННЯ НА ДИКОГО ВЕПРА

Полювання на дикого вепра –
Коли десять районних мужчин
Залишають, а сніг у півметра,
Рівно десять блискучих машин.
І в дублянках, у валянках, гетрах
Із рушницями пруть до вершин.
Над горою займається ранок...

Що ти, веприку, їв на сніданок?
Як сирітками лишиш дітей?
Ти зайняв кругову оборону,
Але люди які! Із району!
Їм до смерті потрібен трофей!

І тоді, коли влада народна,
Або антинародна вона,
Влада бути не може голодна,
Бо яка тоді влада вона?
Їм подай на обід кабана!

Дикий вепр, ти виходь із нічлігу!
Ти мисливцям скрутив уже фігу,
Себто дулю, дикунським хвостом...
Але це задля мітингу – дуля.
А летить із вінчестера куля
І по лобу тебе – батогом!

Ви мисливця вполюєте, вепрі?
Рівно десять троянд на снігу...
У Карпатах або на Ай-Петрі
Ти тікаєш до кулі у нетрі.
А куди ти втечеш? Ні гу-гу...

Обривається слід на снігу.

Полювання на дикого тура!
Це така українська натура –
Десять куль у дурній голові...
Це Говерла чи Рацинська дача,
Зафонтанила кривця гаряча, –
І смерека – мов Спас-на-Крові.
Ще рушниця із цівкою диму...

Я трофей до машини нестиму,
У стрільбі по мішенях – мастак.
Лижуть сніг – і гончак, і вівчарка.
Буде шкварка під вечір і чарка:
Хто тепер мені скаже не так?

Переможці – стрілець і собака...
Що ж ти, з профілем дикого хряка,
Тихо схопиш з трибуни під свист?
Був мисливцем – долав перевали
І в Маріїнськiм теж наливали,
А тепер і тебе зацькували
І без кулі убили на піст.
Ах, якої боявся ти зради?
Люди хочуть трофейної влади,
На фіг їм – Одисей і Орфей...

Здуло вітром тебе із вершини,
І війнуло бензином машин,
І в багажнику схлипнув трофей.

Полювання на дикого вепра.
Полювання Ахілла на Гектора.
Треба вбити вдову із дітьми,
Щоб до нас повернулася Троя...
І підсмажать тебе як героя,
Українці, троянці, це – ми!

Повертайся і ти до народу:
Спробуй, сунься в приватну природу!
Чи на Банкову, до верховіть...
Кожен з нас – і мисливець, і жертва,
Та природа, жива або мертва,
Три століття іще простоїть.
Полювання на дикого тигра...

На сафарі ти будеш один.
А природа забути не встигла
Губернаторський твій лімузин...

МОТИВ

В. Коротичу

Так от яка ти, дорога Вітчизно!
Так наспівалась, а тепер – німа...
Ще ти проснешся, але буде пізно:
Тебе не стало, а мене й нема.

Це так судилось – дути у фанфари,
Дух веселив окраїнний пейзаж.
А все реальне перейшло в примари.
Фата Моргана. Марєво. Міраж.

Фатальна мить до крові і до смерти
Розвіялась, мов цигарковий дим.
Глухонімі нас кличуть на концерти,
А ми писали й пишемо сліпим.

Над нами брами зводяться залізні,
Іржаві брами, а душа – одна...
І тільки вітер віє по Вітчизні,
Така транзитна рідна чужина.

Тут плин віків, а нас і в ложці топлять,
І нас завоювали не в бою...
Сильніше аплодуймо тим, що роблять
Удома в нас історію свою!

Так одрікаймося – на усю Європу,
Що нас нема, не буде, не було,
А як дійде до другого потопу,
Щоб тут лише безоднею гуло!

Потопами, війною, ураганами
Благословив Господь цей бідний край.
А нині й Дике Поле із курганами,
І вся Вітчизна – як земельний пай.

У тих курганах – привиди Вітчизни,
І б'ють литаври, і сурмить сурма...
І все це – від колиски і до тризни –
У титлах емігрантського письма.

Так от які ми в першій покійній,
Де мчить кортеж на Київськй шосе...
А вся Вітчизна в тій іржавій міні,
Яка ландскнехту череп рознесе.

Остання пара чистої білизни,
І мамина могила у снігах...
І – тільки небо милої Вітчизни,
А землю ми рознесли на ногах...

* * *

Так жаль мені саду, який сам собою цвіте.
А білена хата давно на замку. І нітрошки
Уже не чекаю, що літо прийде золоте...
Старе моє щастя –

як схлипи трофейні гармошки.

І жаль мені саду і всього, що тут постає...
Малиновий запах городу обійми розкриє.
І внук – наче янгол: о радуйся, бабо Маріє!

А завтра – на Седнів. Альтанка там Глібова є,
Пленер живописців і церква кіношна із «Вія».
Лиш хату замкнула і не йде уже баба Марія...

Барокові, панські, мазепинські Снов і Турець.
І десь тут у Седневі –

слід молодого Шевченка...

І я на заплаву гребу, на малий острівець:
Княгинє, яскине, яка ти мені далеченька!
П'ємо на пленері з мольберта,
а хай йому грець!

Тепер і самому немає ні ночі, ні дня.
І лізе на голову вшістка мені чортівня,
І все ж мені жалко того молодого коня:
Він став, бо зчепився плужок
уже з віссю земною...

І небо високе гойдається понаді мною.
І в небі – як діти – літак літака здоганя.
Було мені щастя, та й то воно рідко буває...
Висока-висока вода із Десни прибуває.
Літа під водою, де мріють столітні соми...
Висока-висока вода вже півсвіту затопить.
І риба столітня тебе попід хвилями схопить,
Й «Ракети» з Чернігова
вже не діждемося ми...

І панночка-відьма над нами летить у труні,
І схлипує вітер, і дивиться Вієм ув очі...
І хрест на могилі. І хрещики на полотні.
О панно любові! О ніч України! О, ночі!

І більше – ніколи. Ти чуєш? І більше – ні-ні!
Лиш панський маєток крізь липи біліє мені,
І ляля у льолі. Махнула поету рукою, –
І все потонуло навіки, як сад над рікою.

Лиш Вієва доня, лише силует на стіні...

ДЕ ПЛИВ ОДІССЕЙ...

Еллади таємної знаки,
Ольвійський Зевесів курган...

Де плив Одиссей із Итаки,
Там золото впало в лиман.
У Понті Евксинському краби
Відшукують Колізей.
А скіфські камінні баби
Квитки продають у музей.
Ольвійського чорного лаку
Торкнулось гаряче стило...
Як плив Одиссей ув Итаку,
То золота вже не було.
Греки в амфітеатрі
Давно аплодують на дні.
Та гавань на зоряній карті
Нагадує давні дні,
Коли кіфареду-поету
Світ бачився з древніх веж,
А ти в мережі Інтернету
Той вік золотий знайдеш?
Ти вмреш – то схоронять в кургані,
Де ліг припочити Зевес...
А золото сяє в лимані
Й ніяк не впаде із небес.

* * *

На березі моря маленький оркестрик.
І бар «Капітан». І дует.
І я не відкрив тут ніяких америк,
Ніяких любовних вендет.
На березі моря щоночі, щоночі –
Любовне дання.
І я тут співав би про чорнії очі,
Якби не знання,
Якби не знання, що збиратися рано
В дорогу до дня,
Якби не щеміло у серці сопрано,
Якби не знання,
Що ти тут ходив золотим Аполлоном,
Крилатого бачив коня,
Якби не свобода, що стала полоном,
Якби не знання,
Якби не знання, що в небесних етерах
Небесний готується тест,
Архангельську дудку позичивши в Герах,
На березі грає оркестр.
Маленький оркестр імітує великий,
І соло співа саксофон.
І як ти легенду віків не прикликуй,
Пропає Іліон.
Щоночі оркестрик на березі грає,
Із ночі – до білого дня.
Якби ж не знання, що життя проминає,
Якби не знання,
Що знову картярська таверна «Три сімки»,
Любов і вино,
Й «Титанік» з оркестром, як ті невидимки,
Лягають на дно...

ЛІТО В ЧОРНОМОРЦІ

Не встиг озирнутися – горе!

Життя проминуло моє.

У тиші ранковій над морем весела зозуля кує.

Їй весело, сивій, удома немає її зозулят:

В гніздов'ї, під грім метронома,

чужих пташенят веселять.

Так ми: ні ракета, ні куля

байстря-пташеня не бере...

Літає всесвітня зозуля, і юним рядиться старе.

Десь війнами, голодомором

писалось минуле, як є.

А в тиші – зозуля над морем

вела літознавство своє.

Монгольська кривава навала.

Фортеці, від крові руді...

– Ку-ку! – нам зозуля співала,

і ми воскресали тоді.

...Козацьку пощерблену люльку знайду

я на пляжнім піску.

Заплачу, почувши зозульку:

все тихше і тихше, –

– Ку-ку...

Минулось – і вже для меморій

розпуття далеких доріг.

Холоне в бокалі цикорій.

Петрів розквітає батіг.

Ще сплескує вранішня хвиля,

лічба – вже не літ, а секунд.

Там острів Зміїний – Ахілла,
і судно пливе в Трапезунд.
Ніхто ще мене не оплакав –
зозуля у вранішню рань
Мені провістила Очаків, а я осягну Березань.
Уранішнє сонце холодне.
Холоне в бокалі вино.
Та вернеться літо Господнє,
якщо в Чорноморці воно!
Налийте у чашу, налийте мені золотого вина...
І тільки зозулю не вбийте: вона доспіває одна.
Літає над морем зозуля, де ти проказала:
– Прощай...
Іще їй зустрінеться куля,
де квітне маслиновий гай.
І ми це життя не повторим, о сиве кохання моє,
У тиші вечірній над морем, де сива зозуля кує.
Вона докує й заніміє, відлине у вічність хорал.
А море мовчати не вміє –
дев'ятий накочує вал...

МОНТЕ-КАРЛО

Червоне, синє «Монте-Карло»...
А от життя минає марно.
І що таке життя поета?
Одна прощальна сигарета.

Любив я музу, як німфетку,
Але і це було давно...
А вже закручено рулетку
У божевільнім казино.

Я йду і сам за круговертю –
Крути мене, скажена гро!
Програв життя у грі зі смертю,
І все ж я ставлю на зеро.

А вище доблестей і слави –
Там грає море, кінь ірже.
І зорі падають у трави,
Мов чорне заяче драже...

* * *

Ахалтекинського коня виводь із машталірні,
Такий зелений іподром, а в червіні жокей...
Пани бундючні, бо азарт, а панії манірні,
А ставки складено давно, і чути: все о'кей.

Як швидко – виїзд і конкур, і вже забуто книгу,
З якої вичитав своє, це віей-пі-дання.
І все життя, і все життя – на відстані забігу,
Це ніздря в ніздрю біг,
а ти вперед пришпор коня.

Тут вороньки і рисаки, й ахалтекинські коні.
І навіть хмари табуном, і небо на скаку.
І це не жарт, а це азарт, і плескає в долоні
Азарт трибун, отож і ти веди цю гру тонку.

А як програєш – не спиняй свого скаку і бігу,
Заплющиш очі – то сильніш
пришпорюй гриваня.
Лиш опадає білий сніг і цвіт, біліш од снігу,
На цей зелений іподром без вершника й коня.

А ми навічно вже злились
у тінь трави й дороги,
У той далекий горизонт, у ту єдину тінь,
Де пронеслися табуни, згубилися остроги,
Але була прекрасна мить відмолена.
Амінь...

* * *

Перші особи живуть на портреті
В різних народів, народностей, рас...
Тільки у нас уже першими треті,
Гамлета вбито – гряде Фортінбрас.
Із Гільденстерном іде й Розенкранцем.
Тихо у Каневі плаче Тарас...
Кожним місяцю, кожним засланцем
Переболіти іще нам не раз.
У секонд-хенді старі Перебенді.
Віскі і бренді – не кримське вино...
Гра в підкидного. І ви в секонд-хенді.
Третього шляху і нам не дано.
Ціложиттєве гуде казино!
Довго-предовго ввижалася воля.
Довго над горами сходив туман.
Воля пройшла зі Співочого поля.
Може, Богдан? Сколихнувся Майдан.
Он олігарх: продає іномарку,
Просить собі вороного коня...
Та несвобода усілась на карку,
А з несвободою поруч – брехня.
Тихо в столиці вирує Майдан.
Тихо у горах парує туман.
Віскі та бренді п'ють Перебенді,
Акордеонять сто юнаків
Замість парадного кроку полків.
Знову завіса? Поставимо крапку?
Гамлет воскресне? Умре Фортінбрас?
Що нам сто гривень у смушкову шапку?
Що нам сто гривень і в шапці Тарас?

* * *

Юрій Андрухович,
Любко Дереш,
Ігор Римарук...
От і я zostавсь один, як деревіш,
Фонди фронди не течуть до рук.
Видихнуть понтійські іхтіандри
Золото і синь.
Європейські нескінченні мандри
У хитоні я пройду один.
У соборі фрески, у печері –
Я не бороню.
Знаю смак останньої вечері
Та її меню.
Шелестять у Галілеї стяги
Римські – на комп'ютер і стило.
Гарварди, і Оксфорди, й ріксадаги –
Снігом замело.
Український бог завжди печальний:
Світове село...
Янголятко любе, ти з Почайни
Знову хрест на дрова понесло?

МЕНТАЛЬНА МОЗАІКА

Як це славно – рейтингом по фейсу!

В скверику Маріїнським, в траві...

Дочекаюсь

чартерного

рейсу

«Київ – Миколаїв». Се ля ві...

І Тарас Шевченко не Горацій,

Коли ти летиш у третій Рим.

Осінь, переміна декорацій,

Гул у небі літака, не грім.

Вересень. А я лечу до тебе.

І в летючій танці мій літак.

А земля – розгойданим вертепом,

Зірка в небі – авіамаяк.

Уклонюсь дюралевому птахові:

Я лечу, а значить – я живу.

Може, нам судилося у Рахові

Хоч востаннє вийти на лижву?

На Кінбурні й острові Зміїнім

Вивчимо далекі острови.

Скупані в ольвійським морі виннім,

Горнемось у тихий плач трави.

Зорі. Море. Вправились на дальність.

А літак ніяк не упаде...

Кажуть, нам завадила ментальність.

А народ наш безментальний де?

Він іде з наметових етерій,

Із істерій – з квіткою в руці,

Цей народ окраїнних імперій,

Вбитий на Каялі на ріці.

Одпочила президентська варта
В палаці Маріїнськiм, а ми
Де поділись? Бита наша карта,
Шістка, козирями Колими.
І пливуть під нами гори й гори,
І в Карпатах – як на Колимі...
Що ви там? Які голодомори?
Як не виб'ють – вимремо й самі.
Глянь в ілюмінатор: о, безмежність!
Аж забувся з доларами кейс.
Київ. Перенесли... незалежність.
Це ж не те, щоб перенести рейс.

* * *

І садок вишневий біля школи,
Біля школи яблуневий цвіт...
О, невже не вчути вам ніколи
Голоси дзвінких дитячих літ?
А травою встелена алея,
Яблуня, що звалася «апорт»?
Діти Архімеда й Галілея,
Малювання, музика і спорт...
У новітній феодальній ері
Як ми жити будемо віки?
Так, аби сміялись на пленері
Пана Енгельгардта малюки?
І музикувати, і радіти
Буде пан за кавою глясе.
Ви питали, як там наші діти?
Просто не народяться. Це все...

ЗОРЯНА ПЛЕЯДА

Над заходом сонця – осінні зірки поранені.

Полотна зарамлені, в келих налито вина...

І я ще не вмер, але я відчуваю:

– Пора мені!

Калинове гроно стікає, мов кров, з полотна.

У зорні плеяди, у чорні беззоряні плеса

Задивиться небо, а в небі – потвора Лох-Несс.

І знову – на Київ, на Київ осінні колеса

Сльотаво накрутить фірмовий останній експрес.

У вікнах заплаканих стала сімнадцята школа:

Козацький Богопіль – неначе поранений перст.

У школу ходив тут малий Вінграновський Микола.

На Байковім нині козацький задумливий хрест.

А як там у вічності?

Де ті літа полум'яні?

Довженкове слово? Ріка безберега – Десна?

І чорна вдовиця, в поета закохана пані,

Зійшовши з екрана, стоїть на могилі одна...

Душа понад спокоєм вічним осінньому рада,

Цьому супокою – у Спілці й Будинку кіна.

Нема ні кіна, ні вина, і пропала плеяда

Тих літ шістдесятих, мов випала жінка з вікна.

Пищу аж на той світ епістолу цю полум'яну.

Сльота на пероні, де більше не зійдете ви.

І десь у Плеядах – зоря над свічадом лиману.

Й московської віри останні козацькі церкви...

УКРАЇНСЬКИЙ АПОКРИФ

Апостол на пенсії.

Садить город.

А він розробляв же... закон про апостроф.

...Приходив із Дикого Поля народ,
Але не виходив до нього апостол.
Учора – трибун і великий поет,
А нині парламентський ждав комітет.
Бюджет і духовність. Зерно і транзит.
Одеські й донецькі. Трюмо із Росії...

Апостол на пенсію вийшов,

На спит

Отих, що й сьогодні – малі гречкосії.
Закон про вино – і не стало вина.
Закон про кіно – і немає кіна!
А ще б до століття досидіти трішки,
І що б залишилось?

Які письмена?

Ні мови, ані української книжки.
Свою він дістане, де зорі Кремля.
Замислиться тяжко.
Поставить автограф.
Історія знову дійшла до нуля.
А панство – гуля.
Український апокриф...
А там, на городі, веселі вітри.
І річка, що вдруге у ню не ввійти.
Пенсійне дозвілля не тягне на оду.
Століття волають гіркі із ріки.
Фракційно гудуть колорадські жуки.
І є ще народ. І живе із городу...

ПОСТСКРИПТУМ ДО ЛІТОПISУ

Жебраки, українські поети,
Що ви пишете в бідні газети?
З ким ідете на прю, на ножі?
Вас на Банковій знов піднімає
Той, у кого Вітчизни немає?
А пророки усюди чужі...
У якому тепер тиражі
Вам болять ненаписані книги?
Досі профіль Олени Теліги
Десь у Бабинім тліє Яру...
І далеко до вищої ліги.
Хуторянські і торі, і віги
Крають імпортну мудрість стару.
До чола пристає, мов короста,
Ця Звізда Полинова пророцтва,
Ця зоря українських ночей...
Не солодша од редьки і хрину!
А в Чорнобилі стрінете Ліну, –
Не відводьте сльотавих очей!
Це такі в нас тепер краєвиди:
В «зоні» лосі та лук Артеміди,
Плач посмертний убитих косуль...
І над обрієм небо палає,
І, як обрив, тепер убиває
Нас невидимий ворог без куль.
У церковці Мадонна облисла...
Тут було українське Полісся,
Володимир Велике Гніздо...
Але нас охрестили в неволі,
Та й у світ ми приходимо голі.
О, звіздо! Полинова Звіздо!

* * *

У цій країні довго не живуть.
По смерті довго-довго, за життя недовго...
Так ти казав про власну хресну путь
Напередодні місяця медового.
На Піренеях поселили мафію,
А в Україні все дається зморою.
І так міняємо свою історію
На власну, під чужинців, географію.
Літописи не брешуть. І вони
Виносять нам таке із давнини,
Що вже у церкві плаче наречена.
А був Майдан у маєві знамен.
І Київ, український Карфаген.
І Ганнібал. А може, Картагена?

ПОСТМІЛЕНІУМ

МІЛЕНІУМ УРОЧО ПОЧИНАВСЯ
ПІД ГАСЛОМ –
«УКРАЇНА БЕЗ КУЧМИ!»

Без Кучми в Іордані вже скупався
Месія, за яким ішли і ми.
Зима холодна буде, наче ера.
І вже не до наметів і повстань.
Від президента, від прем'єра й мера
Пішли б усі в месії. В Іордань.
А як живе Кучма без України?
А може, він і справді демократ?

А ще були до Києва Афіни
І був філософ на ім'я Сократ...

ЛИМАН

Пройшло, пролетіло... Туманом життя
узялося моє.

Рибалка сидить над лиманом, а в нього
й бичок не клює.

А був ти артист із оркестру, змінив
синтезатор оркестр.

Ну що ти накажеш осетру? Пливе
до Кінбурна осетр.

Незвідані царські дороги, цар-риба – то риба і є.
І вділять осетру остроги, базар і в Очакові є...

Пройшло, пролетіло, промчало життя
як суцільний обман.

І нас на шаланді хитало, та в море
впадає лиман.

Борвій видуває у дудку гарячі південні вітри.
Коли ж і ловились на вудку прокляті оці осетри!

І все ж ти сидиш із вівторка,
покійний мій друже Степан.
Мовчить піщана Чорноморка. І Бейкуш,
далекий лиман.

Зловив ти на юшку поету бичків
чорноморських. Осетр
У море пірнув з очерету. Зіграв твій
прощальний оркестр.

І вже ні життя, ні рибалки, і туга під серцем –
як ніж.

І де ті ольвійські весталки?

А ти над лиманом стоїш!

Відходить, відходить, відходить, мов потяг
прощальний, ридван.

А сонце все сходить і сходить.

І більше не треба ридань.

А ми все поблизу, поблизу...

Поблизу життя і вогню.

...Підкину у вогнище хмизу,

а чарка прощальна – в меню.

І попелу жменька ця, й урна. І тиха пора самоти.
А ми не дійшли до Кінбурна.

І вже нам туди не дійти.

Борвієм пройшли, ураганом – літа,

що на крипті горять.

І сам я сиджу над лиманом, а інші –

осетра їдять...

НЕБЕСНА ГЕОМЕТРІЯ

Я сидів під вербою на дні океану

і простежував зоряний лет

Океан піді мною безодню як рану

розверстав на віки уперед

Астролябія днів і ночей Атлантида

це віки недосяжного дна

Де згоріла країни моєї планида

і пропали мої письмена

Їх палили у Києві крали у Львові
а знайшли аж у Луврі тепер
Це козацький санскрит у забутому слові
геометр і душі інженер
Дерев'яний собор угорі пропливає
океанське палання свічок
А тоді як народу без мови немає
починаймо Великий Мовчок
Усміхніться осману татарину ляху а на Сході –
Великий Іван
Позривайте зірки із Чумацького Шляху –
їде їде могильний ридван
Кобзарі в небесі але струни іржаві –
то на пальцях не кров а іржа
Ув отецькій землі не в отецькій державі
рідна мова і та нам чужа
Там Андріївська церква під тінню колиби
і Маріїнський палац а ми
Пропливаємо мимо німі аки риби
в підземелля підводдя пільми
Півкраїни на дні півдуші півпроцента
піворкестру заграють нам туш
Директорія глорія півпрезидента
наших отчих окрадених душ
Угорі в небесі золоте покотьюло
фаетоняць на «мерсах» усі
А не вийти за чорне окреслене коло
на добраніч Європо мерсі
Золота королівська ще сяє корона
під вербою старою на дні
Океану де плащ і тризуб Посейдона
і в століття складаються дні

* * *

Диявол усміхається нечасто
але завжди він криється в деталях
у цифрі й блиску срібної каблучки
на безіменнім пальці на руці
так сонце спалахнуло і погасло
але свічу вночі немарно сплять
і тінь паде від олівця і ручки
а янголи із нами назирці
дияволи пропащі янголята
записують кабалістичні знаки
лівесенько де серце у поета
червона мітка крові це деталь
а хрест а тінь Месії розіп'ята
сорочка біла і червоні маки
смертельна ця диявольська вендета
і пурпуром крові горить кришталь

* * *

Не пам'ятаю – ні її очей,
ні вуст, а ніч – один суцільний дотик,
а голосу її віолончель
мені в обнімку, демонічний допінг.
Колоратурна голосу луна,
і що чекати далі велемудрим?
Звучить жіночим голосом струна,
горить клавіатурним перламутром.
Не спогадаю – танго і фокстрот,
і хтивий рот, і де нам танцювалось...
Не та країна і не той народ,
аби любити голос, а не галас.
О жінко, дамо серця,
в однині
гріхи замолим, а мізки припудрим.
А цей гріховний голос по мені
звучить клавіатурним перламутром.
А голос! А сумна віолончель!
А спогад цей – лише його приємлю,
коли з прокляття місячних ночей
жіноче тіло проростає в землю...

* * *

Я тоді танцював із тобою
В ресторані під липами «Київ».
А потому була «Верховина»,
У фіналі – богемна «Скала»...

Ти була для поета-ваганта
Найсолодша богиня, яскиня,
Найсолодші були тоді вина,
Найсолодша ця юність була.
Хтивий рот ресторанної діви.
Теплий шепіт весняної зливи.
Тихо скрипнула хвіртка.

В альтанці
Ми зійшлися в любовнім чаду...
Ці коханці у дикому танці,
І невільники шалу, і бранці,
І нескоро прокинувсь уранці,
Я пішов – і ніяк не прийду.
Не прийду в золоту еспланаду
Тих далеких старих ресторанів.
І не стріну старого поета,
А тоді ще він був молодим...
У дзеркальному залі немає
Ні богеми, ні навіть циганів.
І пропала любовна вендета,
І над урвищем куриться дим.
Але досі у пам'ятку спрага.
...Поїзд вимчиться Ужгород – Прага.
Інтуристівська діва Андреа
По-жіночому плаче в вікні.
У Белграді яви мені милість,

Як нам вірилось, як нам любилось,
Але перстень утопиш, Андреа,
У старім венеційським вині.
Коло серця донині – незримо,
Мимо станції Молодість, мимо
Пролетіли мої поїзди...
Мимо станцій Любові й Розлуки,
І чергові по станції – круки,
І монашка заламує руки
У вікні з дощової слюди.
У Флоренції жде тебе Данте...
Не вмирай, о поете-ваганте!
Вишиванка й костюм од Версаче –
Наша доля такою й була...
Юні очі, немов у тумані,
На виду у старенької пані.
Ставить свічечку, ставить – і плаче
У соборі Петра і Павла...

* * *

Закордонні штампи на путівці,
тіні від верблюда й пірамід.
А в Карпатах – сніг, як білі вівці,
а на серці полум'я і лід.
Ви мені пробачите прес-тури,
жінко і дружино золота.
Там, де повінь, плакали буй-тури
по дорозі в Тур'я-Ремета.
Я стояв один на полонині –
досягав рукою до небес.

Добре жити нині в Україні
земляку, міністру МНС.

Перспективи в Господа печальні –
нам ніщо небесне і земне.
У Софії Київській, Почайні
нас Господь і досі не збагне.

Хто ми, що ми, з воску і соломи,
а чи є в нас полум'я і лід?
Туристична стежка і слаломі
нас ведуть із історичних бід.

І гримлять імперські арсенали,
а в шкафу – скелети і шинель.
...Як же ми красиво засинали після ванни
в горах. Буковель.

І такі красиві ми сьогодні,
сяє нам Говерла на лижві.
А коли полинемо в безодні –
ще хвилинку будемо живі.

Піраміди і мечеті Криму,
Колізей у Римі – і пітьма.
Та для українського екстриму
тільки смерті в Господа нема.

* * *

Приходить строга жінка у вуалі,
небаченої вроди і краси,
небаченої втоми і печалі...
З якого віку, пані, ви еси?
Шампанське вам налити чи мадеру?
Рейнвейн чи рислінг? Чисте каберне?
А живемо в епоху постмодерну,
романтика до нас не поверне.
Ваш погляд у вуалі, руки милі,
цей перстень із брильянтом на руці.
А ми тепер інакші. В псевдостилі.
Ми автостопом –
і на манівці.
Із-за вуалі очі. Пані строга.
Її в кабріолеті не займай.
Але така у пам'яті дорога:
веде до танцю бар – «Сосновий гай».
Оркестр живої музики. Цигани.
«Гуцульське танго». І туманна даль.
І все пройшло. Лише димлять тумани.
Гуцульське танго, і старий скрипаль.
І поїзд засурмить на перевалі,
на цій землі, де ми колись були.
І мила, строга жінка у вуалі...
Коли було це, Господи, коли?
Я не вернусь. Мета моя далека.
І чужина для мене – рідний край,
а Бескиди, а зрубана смерека,
а той далекий бар – «Сосновий гай»...

ЛЮБОВ У ПАНЕЛЬНОМУ ДОМІ

Завмирають у домі нічні голоси,
У панельному домі...
Знав ти інші літа, знав ти інші часи,
Та вони – не відомі
Тим, хто цю допотопну квартиру купив
У старому під'їзді.
Це з тобою – навічно забутий мотив,
Але місяць і звізди
Заглядають опівночі в чорне вікно:
– Ти постарів хоч трошки?
Ти у дім цей приходив, приносив вино,
І любов, і волошки.
Але чари любовні й напої міцні
Тут лилися до ранку...
Ти давно вже, любове, упала в ціні,
І поштучно, як бранку,
Забирали колись Роксолану в ясир
Яничари відомі, –
Забирають наш місяць і сяєво зір
У панельному домі.
Я гортаю ці ночі, гортаю ці дні,
І рондо, й ритурнелі...
От і слово моє помаліло в ціні,
Та й воно на панелі.
На ольвійському березі чайки кричать.
І не жаль анітрошки
Рай панельний, де зорі із неба летять,
А з балкона – волошки...

* * *

На літопис, у сльозі вологій,
Вічність сліз огнених не пролле.
... Став і я поетом антологій,
Вбитий у посмертний барельєф.
Серце у метал моє закуте,
У свинець оспалих черт і рез.
Як воскресну я у врем'я люте,
На виду розколотих небес?
Я любив найкращу в світі жінку,
Пив вино, пив небо голубе...
От і знов гортаю цю сторінку
Так, немов хороню сам себе...

АНТИЧНИЙ СЮЖЕТ

Їх розкопають – на руїнах Ольвії.
...Де Східна Вежа, спалена дотла,
Вони лежати будуть. А магнолії
Цвітуть. І над лиманом – ковила.
Тут я, із комсомольської газети,
Де археолог Толя ждав мене...
До ранку, наче еллінські поети,
Із амфори пили ми каберне.
Богиня Клію, та собака Гера,
Плач кіфареда, золотий туман...
Ні Анахарсіс, ні його гетера
Вже не розіб'ють крижаний лиман.
А я ще молодий і з молодіжки...
Пишу про Толю, що колись умре.
Та ми п'ємо ще з амфори, не діжки.
І в амфорі скелети – де-юре.

Дві мумії у амфорі, дві пристрасті.
В амфітеатрі – плаче деревій...
Ольвійським дітлахам судилось вирости
Не в бронзові часи...
Епохо, стій!
Боспорське царство. Зраджена химера.
Навала перська. Гомін скіфських орд.
І двоє тіл, гекзаметри Гомера,
І тінь трієри, й дума про народ.
А там орел у небі пролітає,
І колісницю Геліос жене,
А там пречистим снігом замітає
На цвинтарі і Толю, і мене.
А там – рапсод, не воїн і не ратай.
І ти вже сходиш із ольвійських веж.
І ще ні в чому ти не винуватий.
Усі вже мертві, ти усе живеш,
І каберне із амфори доп'єш...

САПФО

Від чого плакало дівчатко,
Віддавши усміх дзеркалам?
Чи був це зрілості початок?
Чи так народжувавсь талант?
Ах, вірш, написаний невміло...
Облиш, дівчатко, далебі.
Поезія – це щоб боліло
Не тільки слову, а й тобі.
Звичайні творчі семінари,
Звичайний факт, звичайний вірш.
Але вгорі – блакить і хмари,
І це для серця важливіш.
І за усмішкою гіркою
Веселе бачиться мені.
Поглянь:
Над синьою рікою
Горять вогні, горять огні.
І вже насправді, це не сниться, –
Горить вода, тече вода,
Немов огненна диво-птиця
До хвиль вечірніх припада.
Не всім судилося достоту
Сапфо – хитон, і арфа, й плащ.
Ще буде в світі крові й поту,
І все ж ти, дівчинко, не плач:
Ми живемо – і це чудово!
А слава... Що її крило,
Як золоте жар-птиче слово,
І наші душі обпекло?

БОГОМАТІР У СНІГАХ

Середзим'я. І грається птах.
Чорний ворон, колючі дати.
Божа Мати бреде у снігах.
Божа Мати...
Відлунала за обрієм «Радість нова».
Божий син народився, і чути в вертепу
Богорівні, спасенні, великі слова...
Хай летять во спасіння Великого степу!
Богоматір в снігах... Слава Господу й небу,
Що зібрало колядників свято Різдва...
Зникнуть Ірод, Пилат, і здолаєм ганебу,
І в сніги попливем. І не раз, і не два
Упадемо і встанем. І золото, й синь
Понад нами, Пречиста й Розіп'ятий син.
І різдвяна свіча просяває в тумані.
Грає чаша церковна, бо мнозі вина.
І недолю вже спито без чаші до дна
На Інгулі-ріці, в крижанім Іордані...

* * *

Ця жінка в полум'ї волосся...
Її зустріти довелось,
Аби у ніч перелилося
Пречисте золото волось.

Я не засну... І вже до ранку
Ніхто з асфальту не зітре
І каблучків її морзянку,
І чорну крапку, і тире...

БАТЬКОВА ТОПОНІМІКА

З-під Кука. З Говерли. І десь із Бескида
Вже сходить зоря, та на обрії – лід.
...Мій батько давно вже
За діда Всевіда
Записує книгу загублених літ.
«Цвіте Ясенова. Тут були у тайстрі я
Носив до ягнят. Оплакав усіх...
А тут газдувала Мадярщина – Австрія,
Тепер – Україна. І сіємо... сніг.
Грушанину знає онук. Ясенову.
Сніги серед літа леліємо: Кук.
Якщо Україна загине ізнову,
Чи дідову книгу допише онук?»

НЕПОВЕРНЕННЯ БЛУДНОГО СИНА

Усім – по таланту.
Усім – як судив нам Господь...

Спасибі Рембрандту
Ван Рейну. Як хочеш – приходь
У хату отецьку,
Яка вже давно не твоя.
Хай Ольвію грецьку
Завіє снігів течія.

З Евксинського Понту
Прибудеш у днину жалю.
І в хаті на гонту
Шовкову закинеш петлю...

НОСТАЛЬЖІ

На полонині вже не стало снігу.
А з темних зворів потекли струмки.
Отак життя перетікає в книгу,
І білий сніг – як білі сторінки.

Життя мого квітуча половина
За перевалом – там, на рубежі.
І знов цвіте зелена полонина,
А Верховина – річка Ностальжі.

Цвіте, цвіте гірська бібліотека,
Життя у слові і життя в словах.
І ближче день, де схилиться смерека
На кичері, у мене в головах...

А далі настає Господнє літо,
І наших літ останній апогей.
А ти грими і плач мені, трембіто,
А скрипку й вишиванку – у музей.

І що мені цей сивий час порадить?
Які мені вдягати кунтуші?
А ще недавно плакав босий прадід
Над безголов'ям босої душі...

ХОРАЛЬНА МЕСА ПАМ'ЯТІ ХУДОЖНИКА ФЕРЕНЦА СЕМАНА

– Митре, чи ти пам'ятаєш? То скажи своїм
землякам: Ми ж вас іще в ХІ столітті
завоювали! – так мені казав угорський мій друг
і поет Йожеф Желіцкі.

– Тепер уже ХХІ століття, а ви все ще не хочете бути собою, – дивувався Йозеф, – і нам не даєте встановити над перевалом статую Арпада.

– Та нас уже не вистачає на всіх завойовників! Може, завоюємо себе самі?

Так я відповідав і думав про українську душу мадяра Ференца Семана, великого європейського завойовника в царині атомістичного малярства. Мир праху твоєму, Ференц-бачі...

Армада Арпада стоїть на Веречанським перевалі. Минуло рівно сто століть, а ти у студії, в підвалі. Тобі казали про арешт уже минулого вівторка. Тебе чекає Будапешт і пише брат твій
із Нью-Йорка.

Мовляв, страшенне КДБ усіх карає за ідеї,
Приїдь же, Ічико, тебе
ждуть в Метрополітен-музеї.

Ти в Унгвар-варош повернувсь,
але тебе заслали в Рахів.

...А Ференц Семан – п'є вино.
Малює, всіх пославши на...

Як геніальний цей мадяр
любив Шевченка й Україну!

І «Єзус Крістус – суперстар»
я в нього слухав без упину.

Ми говорили про Далі і про Пікассо і так далі.
Немає більше на землі богеми в тихому підвалі,
Де «сюр» картинно поставав,
і дух осяяння й натхнення.

А Семан Седнева шукав,
і знав Шевченкове імення,

І дух «Кавказу», дух вина,
і край містичний, як могила,
Де геніального – княжна поета в Седневі любила.
Богема Семана... Була вона в мистецькому підвалі.
Токайських вин тонка хвала,
цей андеграунд ув опалі,
Де п'ють, малюють і кричать
ці бунтівні мистецькі долі,
Богемна в дівчинки печать,
яка працює в комсомолі.
О, внуку Арпада! Твоя натурниця ще зранку п'яна.
І п'яний ти, і п'яний я, хоч не нащадок Тамерлана,
А тільки син своїх батьків,
а тільки схильний до овацій,
Вони мені – як водоспад
русинських наших резервацій.
Бокал токайського вина.
П'ємо і славимо богему.
...«Параноїчна зона «А», –
Так я назвав колись поему.
Вона в спецхрані дотепер.
На ню бомонд колись молився...
А Ференц Семан – не помер,
У кращий світ переселився.
Десь на «Кальварії» сама
Тепер стоїть його могила.
Земля холодна, як зима,
І вмерла та, яка любила.
Зима і в Рахові, зима. А ви, можливо, і не чули
Про сніг у Рахові, про гори,
любовний шепіт до зорі...
А тут, на вулицях брукованих,
ідуть усміхнені гуцули,

Мов пір'я птахів екзотичних,
 горять гуцульські киптарі.
Говерла. Сніг. Підйом і спуск.
 Але йдемо – і нам не тяжко.
Туристи. Бітники. Поети.
Ідуть – крізь зоряну югу.
Тут жив, у Рахові художник.
 Він малював блакитну пташку.
Але тепер за ним заплаче
 лиш чорний ворон на снігу.
А ми із милою йдемо. Наш світ
 блакитний і безхмарний.
Лижва. Підйомник. А під вечір –
 У синіх зорях білий сніг.
І старовинний передзвін церков.
 І музика кав'ярень.
Мотивом юності й любові співає скрипка уві сні.
Як ми танцюємо удвох
 у старовинних ритмах танцю,
Немовби Тиса полишила свої високі береги...
Та це осяння мине, і я один, один зостанусь,
Із тебе й мене посміються солодкоусті вороги.
І голос мій завмре і вмре
 в засніжених високих горах.
І твій високий – про надію... А їй повернення нема.
Ще ворогом дістане друг,
 і стане другом вічний ворог.
І все ж нам нині не до того,
 тому що в Рахові – зима...
Бо й Ференц Семан мудрим був,
І марив краєм невідомим,
І скриком птахів екзотичних,
 і гомоном далеких рік.

Тому він гори полишив.

Угорцю гори стали домом
І пантеоном. А додому він не повернеться вовік.
О, Семан, Семан... А мене
такий смертельний сум огорне.

Ну де на «корзо» в Унгварварі
тепер зустріню я тебе?

Мене стрічає сивий птах,
перефарбований у чорне.

Мене стрічає чорний ворон,
фарбований у голубе.

На тому світі пригадай,
як ми стрічали дні захланні,

Де в самотньому світанні
ми прилучались до вогню.

І ні Парижа, ні Нью-Йорка –
в багетній рамі Модільяні.

А ти: «Поезія – це диво! Віват, і вип'ємо за ню!»
О молодосте, ти живеш,

мости спаливши за собою.

Посеред слави і безслав'я,
серед парсун, облич і лиць.

Далека музика столиць.
І свічі Домського собору.

І світло ужгородських храмів,
і потойбічна мла каплиць.

У цім далекому краю, де катакомба у підвалі,
Де андеграунд у підвалі –

прости, маестро, і прощай.

Армада Арпада стоїть іще на дальнім перевалі.
Вино токайське недопите.

Жалоба – вічна, як Дунай...

ANNO DOMINI
ПРОПАЛА ПОЕМА

Фрагменти, вихоплені з вогню

I

...в землю Колхіди вступає Ясон.
Воїнство-зуб'я посіє дракон.
Що мені з того?
В чорному небі промчить Фаетон.
Тишу нічну розірвав телефон:
– Ждіте руна золотого.
– Як золотого? І де те руно?
– Так у нас назване модне вино.
Навіть останній страшний алконавт,
А вимагає собі – «Аргонавт».
– Добре. Спасибі.
Що мені з того, що в світі прогрес?
Овни рогаті не шлють есемес.
Ми – при вині і при хлібі.
Добре життя в ресторані «Еней».
Добре життя, коли ти між людей.
Сяє звізда Вифлеєму...
Драма вертепна – мов казка жива.
Тільки згубив я
На свято Різдва
З колядниками... поему.
Йшли ми з вертепом
При зорях, вночі,
Несли горілку й смачні калачі,
Шинку та м'ясива мнозі...
Окіст і хліби, і кільця ковбас.

Голос у чорта – немов контрабас:
– Що загубив ти в дорозі?
Доки стрибав я в личині своїй,
Випав у тебе великий сувій,
Там, коло шинку «Містерія»,
Я ту поему тепер не знайду.
Я зачиняю свою коляду.
От і пишу на папері я
Те, що пропала поема, і зник
Місяць у небі, нічний рятівник
Оргій, веселих колядок...
Ах а чи ох, а немало халеп
Носить у торбі веселий вертеп.
В іншому – повний порядок.
Бачу під снігом колиску стебла,
Буде поема, яка не була,
Буде, яка не бувала...
Віє снігами на чорне шосе.
Вірю: не все проспівали, не все.
Тільки... поема пропала.

II

Пропала поема, – і треба ж такому на свято!
Уже пропадали і грамоти, й вірші, й багато
Поем хоронили, але не знаходили досі,
Один лиш папірус колись однайшли в Сарагосі.
А я із вертепом іду та співаю колядку,
Та й то упівголоса. Можна сказати, для порядку.
Я був би дячком-пиворізом і звався поетом,
І плящі радів би, і жив би з її силуетом
У драмі вертепній. А там – був би голос із бочки.
Лихвар, офіцер, а у мене в очах – ангелочки.

Коза-дереза – й та під градусом б'ється рогами.
А я пиворізом – виходжу з ночей амальгами
І пляшку із царським гербом заховаю, півлітру.
Півпляшки – півсвіту, це наче сходити до вітру.
А десь у вертепі, а десь у вертепній країні
Картонні пророки, месії, й під зорями свині, –
Вони календарні, дарма, що такі вже примарні.
Лише у вертепі, секс-шинку ці відьмочки гарні,
А сили земні, як і сили оті потойбічні,
У цьому вертепі персони такі символічні.
Усе проміняють – Вітчизну, родину і жінку
За трон із касетою, чарку в парламентським
шинку.

Восходять на сцену поміщики, дами, гусари,
Вертепний народе, такі народив ти почвари,
Країно-вертепе, я довго вертався до тебе.
Пропала поема? А ти возродився, вертепе!

III

Сніг різдвяний – білий, заозерний,
Спогадом тепер мене не бий...
Срібний сніг у Стебнику.
Сріберний.
Але сміх у жінки – золотий!
Як вона горіла!
Як сміялась!
Відступала мука, як жива...
Як нам непорочно обіймалось
У вертепній драмі торжества.
Сміху срібний стеб у срібнім Стебнику.
Віфлеємська зірка, чи зізда, –
Не шукай ні в біблїї, ні в требнику,
Це вже не розкаже й коляда.

Зірка богородична пригасла...
Срібний сніг і срібна ця зима.
Сніг різдва – не віфлеємські ясла,
Молока ослиць у нім нема.
Так зі мною доля ця лукавила,
Душу мою змучила і кров...
Ти – мій храм, собор Петра і Павла.
Загашу свічу. І це – любов.
На вітрах поезія захрипла,
Та завжди поезія жива...
Ти подай нам, Боже, трішки срібла –
Срібла снігу, щастя і різдва...

IV

Вертепна богема
З колядкою йде у село.
...Пропала поема.
А, може, її й не було?
Та я неодмінно
Рукопис і в чорта знайду.
Вертепна країно,
Танцюй і співай коляду!

V

А її називають Марія,
По-біблійному звуть.
Се ля ві...
Не один починався месія
В українському селянському хліві.
А сіяла звізда Віфлеєму,
То до Києва тріє царі

Подалися шукати поему –
Відшукали її на Дніпрі.
Не зникали євангельські титри,
Хоч папірус лежав у воді.
На мобілці розумники встигли
Записати і гімн коляді.
Скільки літ на Співочому полі
Провіщали месію волхви...
Слава Богу, діждалися волі,
І музейними стали хліви.
У вертепі до хліба і солі –
Ще й колядка. Як хочеш – живи.
Українці діждалися волі,
А месія – це слід од лижви.
«Євангелія від...» – і на крипті
Почорнілого мармуру – аз,
Аз із Лаври – транзит у Єгипті:
Так бувало і з нами не раз.
А її називали – Марія.
Не на панщині жала вона,
То й месію в собі заморила
Від sake, від горілки й вина.
Ні Ісусика, ані Тарасика,
На Обухівській трасі цей хліб...
А вона –

у якогось там класика –
Роксоланою тисячу діб.
То в коханку, то п'яну вакханку,
То в одну, прости Господи, з муз...
І таке щебетала до ранку
Про розбратаний братній Союз.

Задніпров'я. Поляна поетів,
І шампанське, і кава-глясе...
Але після польотів і злетів
«Залетіла»...
І – знов на шосе.
Персонально стоїть героїня,
І її називають –
Марія.
Я спинявся. Сигналив: «Я – свій».
Мульти-пультиком – бренд українця.
А вона натягала сувій
Міні-строфи на голі колінця.
Пропадає ця жертва ідеї
Постмодерна – давно не в «Енеї»,
А в приватнім готелі, в «Дніпрі».
Бог її наділив не талантом –
Феміністкам вона консультантом,
Іншим – Мері, а може, Марі?
...А її називають – Марія.
І в селі та Марія живе.
І для когось Марія та – мрія.
Недосяжна... Готуйте «лаве»...
І народна артистка республіки
Затанцює на сцені під вальс,
Як і бабця, що спробує бублики,
Але свічку несе в парастас.
І коли на дорогах Європи
Погубилися жриці краси,
Ми дивились не ті гороскопи
І чамріли від голої попи
На естраді, і просто попси.
І коли на Майдані свободи

Ми свободу здобули самі,
Нас обрали народом народи,
А цього ми зrekliся самі.
Все розтало. Прийшли вуркагани.
Ми в країні самі не свої.
Скіфські, царські, високі кургани
З молотка вже пішли на паї.
Ні, не кров'ю наповнена чаша,
Тут свободи червоне вино...
А земля попід нами не наша,
І вже іншої нам не дано.
Отаке українське кіно...
І хрещаті барвінки, й шовкові
Українські вигнанські шляхи.
Ой ви очі її волошкові,
Чи не вам замолити гріхи?
Та й і сам я не кращий нітрошки,
І не п'ю вже із рідних криниць.
Відцвітають навіки волошки
В індустрійному морі пшениць.
Небо в небо: впаду горілиць...
Автострада,
 нова автострада,
Європейський, скажіть, автобан.
А попереду – брама Царграда,
Віртуального віку туман.
Може, в цьому мала моя хиба.
Може, в цім – невеселий наш хліб?
Кажем: пісні. А мислимо: хліба.
Ох, коли б тільки хліба, коли б...
Ні, не нам ти світила так, зоре,
Над Майданом у зоряну ніч.

Де поема? Поема про море –
Там, де щезла Олешківська Січ.
І немила дідівська колиба.
І хотілося, доки єси,
Щоб лишався о часові хліба –
Час волошки і геній краси.
А краса –
Не циганка-ворожка,
Не пугана з бокалом вина.
А краса –
Як пшенична волошка,
Серед хлібного моря – одна.
Де той край золотого руна?

VI

Це Місто Волошок.

Газета «Волошка обсервер».
Закута в бруківку, тече попід містом ріка.
І я тут – транзитом, неначе транзитний мій сервер
У гранд-інтернетній цій грі ЦВК.
І тут у чеканні останнього третього туру.
Гастарбайтер Філя сюди прилітав на халтуру.
Танцюючий ректор одеське вдягав галіфе.
Корови з діброви, овечки із поля, з туману.
Таке інтернетне, таке відчуття балагану,
Що вже на Майдані лаштуємо автодафе.
Всі глеки з Опішні. Ми грішні. А хто без гріха?
Солом'яна моя доля. Палімо свого Дідуха!
У віці залізному, часі веб-сайтів, удома
Часи волошкові, а люди – справдешня солома.
Вони спалахнуть і згорять: час вертепної драми.
І вже не прийдуть і до нас тріє царі з дарами.

А далі, панове, не буду вникати в деталі я.
Казав мені стрийко, що світ поза морем –
не світ.

І формою чобота з карти глядиться Італія.
А в нас у запасі багато армійських чобіт.
Роками снаряди гримлять і падають літаки.
І як долетиш до середини диво-ріки?
Та ми – у Європі. І дядько не преться в Європу.
Програв під Полтавою? Знає часи Конотопу.
Навіщо ті Штати і НАТО, і всякі Канари йому...
Він виміряв кирзою, вимріє – після потопу
Нового – ще все недоміряну тихим хохлом
Колиму.

А я – повертаюсь.
...Земля незапам'ятно-древня
У місячнім сяйві така голуба-голуба.
Мене обступають високі-високі дерева.
Мені наспівають високі-високі хліба.
І вийду до степу. І з ним я ділитимусь болем.
Про давнє й недавнє.
Парламент. Майдан. Людомор.
І котяться зорі у небі, й згоряють над полем,
Мов душі козацькі, мов «чайки» козацькі,
летять на Босфор

Високі козацькі могили.
Місяць із небовиссю.
А землю б оцю купили разом із землею віссю.
От би її крутили прямо від Крутів, коли
Крутять, як циган сонце, землю свою – хохли!

VII

Я пішов по шляхах та обніжках,
Між послулих зі втоми осель...

Спала хатка на курячих ніжках,
 Староскіфською – «Хата-мотель».
 Там, позбавлені зовсім комфорту,
 Кажани між стропил прижились...
 Українському хитрому чорту
 Відвели б цю будову колись!
 Географія наша й історія –
 Вічний люфт і небесний етер.
 А шукаю в цій хаті лав-сторі я,
 За лаве, а шукаю тепер.
 І на мапах чужих розіп'ята,
 Розіп'ята на горлі Дніпра,
 Ця вертепна країна і хата –
 В слові Гоголя і Гончара.
 І тоді, як запахне солома
 Та затьохкають знов солов'ї,
 Ніби зірка, в риданні солона,
 Мовчки гасне крізь сльози твої.
 І коли на Івана Купала
 Загоряється тисяча свіч, –
 Ніби грамота наша пропала
 Повертається в спалену Січ.
 І гримлять січові барабани.
 І свобода зорить у віках.
 А потому вселюдські майдани,
 А потому вертепні гетьмани,
 Чорна рада й питво на бруньках.
 Нашу хату, сумну й безталанну,
 Досі точить, мов шашіль, біда.
 Та сміється зоря з-над лиману,
 Як мільйон тому літ, молода.
 Прозирає з китайки й жупану
 Посполита, рідненька орда,

Що із нами наші роки роблять? –
Я давно забув отецький край...
– А за рік і це село затоплять,
так що ти не вельми поспішай.
І на дні гульнуть химерні гості
не вина церковного – ропи.
Там, де проростуть козацькі кості,
прохриплять козацькі черепи.
Попід серце давня пісня горнеться,
віриться, що ми іще живі...
Але нині в нас у торбі «Хортиця»,
горлиця, жадана і в Москві.
Олігархи. Влада чистогану.
Світить із фарватеру маяк.
А не наш. І нам з-за океану
вже привозять імпорتنний гопак.
І живе в Палаці «Україна» –
все, крім України.
Це така
в нас вечеря.
І шампанські вина
після заливного «гопака».
Де Марі, Марія, Україна?
Темна ніч, а кажуть нам: десь є.
Депардье Жерар. І кримські вина.
А колись була Мішель Мерсьє.
Ну й сенк'ю вам прямо в борщ, месье...
Данке шон, як мовиться. Сенк'ю.
– Мері, пізнаю вас, пізнаю.
Ця «кривава Мері» – і в раю.
Я шукав поему цю пропалу,
я пропав і сам у чорну мить,
як о часі випускного балу,
він уже на цвинтарі гримить...

ІХ

Колись були ми козаками,
І міст було, і сіл було.
Валізи в шлюбі з рюкзаками,
Гастарбайт унзер – укрсело.
А козирі якої масті
Кропили на майдані ви?
А був би куш, аби покласти
До булави ще й голови?
З яких віків,
 з якої ери
Вам промовляють солов'ї,
Пенсіонери з-під фанери
І ви, ровесники мої?
На чорно-білім легше в дамки.
Але душа моя німа.
Нема в живих моєї мамки.
Але й Вітчизни вже нема.
Людська душа – мов курва гола,
Затисла гривню у руці.
В чеканні дикого могола
Тут, на Каялі на ріці.
Пішли з вертепу далеченько,
І вже пішли із перших карт
Тарас Григорович Шевченко
Й Павло Василіч Енгельгардт.
А гола правда між гетерами
Стоїть на київській землі.
І дума пан в «домку з химерами»,
Що нині думають в Кремлі.
І думав я собі з вертепу
Про наші ночі, наші дні.

Що побажати пану Вепру,
Який живе у рік Свині?
Невже, як Лев, запанібрата
Я пригортав колись ягня?
Такий вертеп. І тут – розплата:
У бальнім платтячку свиня.
Я віджену її, химеру,
Вертепний гумор, наші дні...
І я почую під «фанеру»
Аншлаг естрадної свині.
А свинство вилізе зі схрону –
То ми на лінії вогню.
А та свиня хотіла трону,
А не потрапити в меню.
Я знаю істину козачу,
І за рахубу я плачу.
І не старе село оплачу,
Нове село не оплачу.
Не оплачу йому любові,
Не оплачу йому скорбот.
І не шумлять гаї дубові:
Пішли на меблі й ешафот.
А феєрверки і салюти –
У небі слід і на піску...
А всі ми люди, й доти люди –
Допоки й ми при колоску.
Зимове поле – не субтропік.
А ми – у пошуку руна.
Лиш біль у серці, – будь він проклят!
У морі човен – вирина...

Х

Був бар і – бард, цей хлопчик із села.

Було його перо, як серце, чесне...

Новітня його доля встерегла:

Чи у вертепі це село воскресне?

Горілка, як відомо, не вода.

Але шкода і меду, і горілки,

Коли замовкла наша коляда

Без янголів письменницької спілки.

Така ця мука – вже забракло слів

Оддати забуттю все на поталу.

...Як я її тоді за руку вів

У щемних

звуках

випускного балу!

А далі – ніч у літньому степу.

Цю ніч пізнав я – волошкову, хлібну...

Тоді я думав про любов сліпу,

Тепер од снігу зоряного сліпну.

Маріє, Мріє, з-під отецьких стріх

Ішли ми у небесне й неокрає.

Чому ж мене шельмує і карає

Той давній спогад, непростенний гріх?

І зичу віфлеємському волхву

Спадкового і неземного раю.

І я у цій країні ще живу,

І ще у цій вертепній драмі граю.

Це другий план. І третій. Це вже скраю.

Уста мої, слова мої – німі.

Та славу рокотаху безголосся.

...А жінка вранці знову при кермі.

І спогади поляжуть. І колосся.

А жінка буде. Спом'яне мене,
 Ще й чарку вип'є на різдво до шинки.
 Та скошена волошка прозирне
 В ясних очах заплаканої жінки.

XI

При нічному вікні жінка чеше волосся.
 При нічному вікні вона зовсім одна.
 А в волоссі її заблукала волошка
 І, зіп'явшись навшпиньки, гукає з вікна.

Ти чеши, ти розчісуй, самотнице, косу.
 Ти, волошко нічна, не гукай із-за скла.
 Мою душу тривожну, оголену й босу,
 Розтривожила квітка малого села.

Може, завтра село це набезвік позникне,
 І бульдозер байдуже хатки рознесе.
 Я вдивляюсь у ніч, у негаснучі вікна.
 Жінка косу розчісує русу. І все.

Я вдивляюсь у ніч із маленької хати,
 У твоє непогасне, Маріє, вікно.
 Все пройшло. І вертепам, і діткам би – спати.
 Але спогади наші не сплять все одно.

Відійшло... Розвели нас пороги похмурі,
 Як писав передчасно погаслий поет.
 І вдивляються зорі у вікна в зажурі,
 А зів'яла волошка – мов час-часолет.

І сніги за вікном пролетять, мов кіннота.
 Заблукали вертепи в снігах до зорі.
 А сувій запалає – і траурна нота,
 Ніби голос відьмачий реве в димарі.

Все доцільне в житті – рокотання Бетховена,
І любов неприхована, кельма і вірш.
І моя «есемеска» в твоїй заблокована.
Може, хочеться Овена? Вепри – все ті ж...

Ти удосвіта встанеш, і спогади ранні
Перев'ють твою зачіску раннім сріблом...
Ах, нелегко, нелегко стираються грані,
От і Нью-Мегаполіс уже над селом.

Як я хочу, щоб світло із вікон лилося...
Може, це і життя все – ця хвилька одна:
Гола жінка розчісує срібне волосся
В одчайдушному, чорнім квадраті вікна?

ХІІ

Автострадо, дзвінка автострадо,
ти помчала мене із села,
там, де ти, моя ладонько-ладо,
моє серце спалила дотла.
Відгуляли вертепну богему,
я в чеканні нових перемін,
і забули модерну поему
на печі, чи – жбурнули в камін?
Добре жити тепер в Україні,
де в свині не корито – общак.
Догоряє у ретро-каміні
ще й плакатик із написом «Так!»
І палає картонна підкова,
що ніколи не знала коня.
– Ну яка іще в гаспида мова? –
з-за трибуни кувікне свиня.

Безкордонна транзитна республіка,
де схилилась доземно верба.
Не тризуб уже, дірка від бублика
буде правити замість герба.
Отакий ренесанс на руїні,
де ходили із краплених карт.
Але ще в президентськiм камiні
не палає гетьманський штандарт.
І про віщо казати з трибуни,
як побачиш у рідних степах:
наші рідні моголи і гунни
на дідівських танцюють гробах.
...Марі, мерсі...
Прости мені за те,
що не з тобою я.
Прости, Маріє,
що ще не раз волошка зацвіте,
а нас уже і спогад не зігріє...
Бо ми – це ми.
І ми вже не солома
у довертепні, допотопні дні.
Зерно зі стебел візьмуть...
А солома
зостанеться догнити на стерні?
І наша мова мовою санскриту
зникатиме – таке у нас дання...
І гімни малоруському кориту
в парламенті жуватиме свиня?
І лихварі запіють у вертепі,
зомліє ангел, стихне снігожать.
І тільки дикі заповідні вепрі:
свинцю назустріч свині не біжать!

А тихий плюскіт крівці ще проб'ється
крізь гул мисливський, реактивний рев?
А ми? Що нам у світі застається,
крім цих зірок високих і дерев?
Прощай, колядко! І прости, село...
Зоря у Галілеї тихо мріє.
А те, що проминуло, відбуло, –
прости, прости, прости мені, Маріє!
Мов пульсар небес –

тиха «есемес»:

– От і все. Не шкода анітрошки
Цю поему спалену твою.
...Із очима вічної волошки
На чужому полі постою.
У тополі платтячко зелене
досі не зів'яло, а з небес
білий, білий сніг летить на мене,
небо шле прощальну «есемес».
Той, хто під тобою, – був до тебе,
В небо есемесить і тепер.
Відкривайся, грайся, мій вертепе –
янгол, чорт, лихвар і офіцер...

XIII

...а вночі задзвенить телефон:
– Без руна повернувся Ясон.
Есемески. Листи. Телеграми...
Я століття чекаю листа:
чи на вас вже немає хреста?
Тільки драма вертепна. Не та,
що із древньої грецької драми.
Театральний окреслений круг.

Забувають і ворог, і друг
плач калини, димок Батьківщини...
Я сконав би давно між потвор,
а за мене заступиться хор
і підхоплює «бог із машини».
...Забувати я став молоді мої зими й літа.
По воді ніби зоряна магма розлита.
Час огненного вепра. Мов тінь!
І сади – ув екстазі цвітінь.
Не барися!
У небо полинь
у чеканні Господнього літа!
Як давно тут збирався народ,
скіфський, еллінський плакав рапсод.
А тепер тут ріка Мертвовод,
але простір і місяцю, й зорям...
І до Понту прослався лиман,
і останніх везе християн
цей іржавий ковчег із мотором.
А душа – мов собор без хреста.
І за морем ажурні міста.
Що там буде рабу й пілігриму?
Полічи перелітніх гусей...
Вже травою поріс Колізей
і не ждати четвертого Риму.
Світове казино
закружляло і нас, закужляло.
І мені так багато дано,
але випало мало.
Чорне море гойда
сиву хвилю свою з голубою...
Ти була молода.
Де втопили ми щастя з тобою?

Сивий жмуток трави
збережи в оберезі.
Де ж оті острови?
Пропливли
на останнім ковчезі...

* * *

Кому не пишу – все одно, що на тому світі
Написати на стінах огненні слова олівцем.
А в реальності – німо.

Вогнями рекламними – СІТІ.

Сіті-центр.

Епоха минула. Боян і баян перламутровий.
Натискую клавішу – чую не пісню, а крик.
Можна, звісно, слова набирати в рядок
на комп'ютері.

Все одно винувати відсутність епохи.

І зник –

Дух епохи тотального дефіциту,
Потаємного слова свободи. Як мовиться –

другий план...

Але ми цього прагнули – замість сільпа щоб СІТІ,
А в столиці країни Безрадичах – радісний пан.

І від чого веселі Веселі таки Боковеньки?

Чи на хутір Надія кирилиця книг добреде?

Поставали панами, до гривні підносячи жменьки,
Ті, кого не чекали, тим більш – не читали ніде.

Уявімо, що в пана якогось Тараса Шевченка

Вже давно козачкує байстрюк:

се Павло Енгельгард.

І малює, і пише... Його наречена –
Федеріка-Софія-Августа. Павлові женитися варт,
Але «вольну» Шевченко йому не дає...
А між тим покріпачене плем'я – моє!
От і пиши, як нам жити із іншими націями,
Що тобі на плечах, уже з еполетами,
ще й на грудях – медаль.
А щоб із неволі, та же в гривняках асигнаціями...
Ну, та це ж не індійська вам, справді,
«Криворіжсталь».
Справді, шабля козацька бувала – не та,
котра криво ріже,
І минуле не гріє серце так, як транзитний газ.
Але я вже німую. І німувати, ніже
Універсали пропащі – вони не для нас.

У Рембрандта ван Рейна кінчається вахта
на Рейні,
А коли в нас, до дідька, закінчиться ніч на Дніпрі?
Український гешефт із дияволом.
І сподівання даремні
На дощі золоті та на грамоти з чортом старі.

Епоха минула. Епоха в усім винувата.
Освоюю метод соц-арту – співатиму чорту хвалу.
Аж поки не стрельне остання трофейна гармата
У граді Чернігові, після Полтави,
на древнім валу...

* * *

Це все в колишньому житті –
турніри лицарські і дами
Левине серце на путі в Єрусалим з Єрусалиму
але підступності давно
відкрито всі фортечні брами
і що Айвенго він давно
в Юкрейні ходить поміж нами
тому з батуринцями я
на шибениці знов плистиму
козаче Розуме скажи: нема й тепер
вогню без диму

між нами ходить хитрий лис
і землячок полковник Ніс
і месідж він кидає нам а в нього імідж –
«хитрий дурень»

Айвенгом був у нас Богун
з коня не зліз в петлю не ліз
а відімкли таки «свої»
столицю гетьманську Батурин

на шибениці по Десні пливу й сьогодні мов у сні
не Запоріжжя і не марш козацький тут –
погниле збіжжя
і на окраденій землі Бориспіль – це вам не Орлі
архівний прах музейний пил
енд українське зарубіжжя

а в Петербурзі де на трон
уже звели одну з матрон

Де наш гамір, врешті-решт?
Я і сам кудись поїду
і спинюся на краю,
завидующому сусіду
рідну хату віддаю.
Рідну жінку, рідне слово,
і в минулім – рідний край,
і зразково-показово
все пливе мені Дунай.
Обираю закулісу –
і мені пробачте ви.
А було б нам... трішки лісу.
Трошки неба... і трави...

* * *

Шукаю історичну батьківщину,
бо нині географії нема:
Ярило виглядає із-за тину,
і спис чужинця вже уп'явся в спину.
Весна квітує, а в душі – зима.
І так, руїно, ти в мені зориш,
мов тріщина в Маріїнськiм палаці.
Мов Анні Ярославівні Париж
ввижається на знімках папараці.
О, це вінчання в Рейнському соборі,
пощезли королівські весілля...
Вік двадцять перший все-таки надворі,
а дух – дохристиянський звеселя
глаголичним письмом на саркофазі...
Комоні наші линуть по росі.

Збираємо образу на образі
Від образів у Київській Русі.
І так руїнно, а не українно
Крізь нас течуть і ріки, і віки.
Та я сюди повернусь неодмінно –
поглянути на Київ з-під руки.
Шукають історичну батьківщину,
а знають: географія не та...
Димить із-за червленого щита
кривавий дух великого почину.
Софії Київської древні стіни
вже кришаться, а в Києві – Тарас...
І вже у нас немає Батьківщини!
І рейдери-рейтари б'ють у спину,
і вітер з України дме до нас.
...Якої ми шукаємо землі?
Якої ми шукаємо відваги?
Блищать і сяють в історичній млі
Пощерблені щити, пониклі стяги.
Із тисячлітніх зібрані невзгод,
і ми в полоні вічного закону.
А може, це оспівують народ
філармонічні труби Єрихону?
І є народ: вернувся в Єрихон
і захистив себе у вічній брані.
А ми? Що ми? Гетьман і фараон
у камені скорботи на кургані.
Мов труби ерихонські – журавлі,
готові й ми летіти, тільки свисни.
...Якої ми шукаємо землі?
Якої ми зрікаємось вітчизни?

* * *

Аріона,
Івана-пророка,
Посадіть у човні при стерні.
Кінна річка і справді глибока,
Не допоможуть без весел пісні.
Я на місячну вийду дорогу,
І для мене – єдиний прогрес:
Посилатиму господу Богу
Із понтійських глибин есемес.
Занедбав я сучасні ремесла,
Жебракую в людей на виду...
Та до Бога летить есемеска,
І по струнці я в небо зійду.
Наливається кров'ю аорта.
Виривається стогін із губ.
А стояла тут римська когорта,
І шумів тут веселий яхт-клуб.
А минуле до нас озивається
І скорботу тамує в собі.
Тут Мазепа із Карлом XII
Проскакав у скорботі й ганьбі.
Я на яхті в тумані розтану –
Ця земля нам іще не чужа...
Наче бризки Сухого Фонтана.
Знов на струнах то кров, то іржа.
Аріону –
і ліри, й зажури
Теплий Геліос щедро дає.
І пливуть понад річкою мури,
І життя пропливає моє...

* * *

у неіснуючій країні
із неіснуючою мовою
із неіснуючим народом
існує – от іще існує
гетьманська клята булава
і сяє місяць молодан
іще турецькою підковою
і десь на вулиці Денікіна
десь там отам де площа Леніна
у тупику Миколи Щорса –
народ по-руському співа
воно конешно ждали воленьку
а прийшов лунатик
рубай рубай тополеньку
і при на Хрещатик
ой вухаста ти
воленько
чи позвати «скору»?
рости рости тополенько
все вгору та вгору
Віруня кажете Сердючка
уже б сидів гітарний Кучма
і «арсеналові» радів
а тут живеш немов на кратері
і сотні шлюшок шлють по матері
матір руських городів
а ніхто не розуміє
цю княгиню Олю
на Подолі вітер віє
гне мат по Подолу

* * *

Я чесно зізнатися мушу,
Ступивши у морок століть:
Взяли ви і море, і сушу,
То й небо собі заберіть!
Умре на Івана Купала
Без племені-роду сім'я...
Чужа Україна пропала,
Але не пропала – моя.
Пригорнеться в хвилі солоній
До берега мушля одна.
Країна, перлина колоній,
Тобі – ні покришки, ні дна.
Такі в Чорноморці світанки,
А в сяйві небесних зіниць –
Комети, ракети і танки
І слід бойових колісниць.
Згадаю письменницьку дачу –
Світило й мені там вікно.
Сухими сльозами заплачу
І вип'ю церковне вино...
А душу мою проколело
Списом – полинове стебло...
Томління жіночого соло –
І хоро, і в хорі було.
Та зникли картонні атланти,
Зів'яли – і голос притих.
І знову лишаєшся сам ти
В завів'ях пісків золотих.
Це скільки століття змолело,
Поліття, а смерті нема.
Жіночого голосу соло.
І в білому жінка зима...

* * *

Помирають люди. Їх виносять
Із під'їздів темних і квартир.
І на небо янголи возносять
Грішні душі до святих офір.
Діти, внуки, вдови безутішні,
Панотця кадило золоте...
А труна –
 мов амфора з Опішні,
Напрокат – оркестр із вар'єте.
Єрихонські труби злотов сяють,
Мародери рвуться до офір.
А над нами янголи співають:
Прейскурант од проданих квартир.
От іде, іде, іде епоха,
Хід труну з китайкою несе.
Вітер у личині скомороха
І Херсонське цвинтарне шосе.
По фігу могила безіменна,
Поіменно поминки – не п'ять...
Похорон, а чи дебют джазмена?
Вже й за нами янголи стоять...

ФЛОТСЬКИЙ БУЛЬВАР

Коли іду по Флотському бульвару,
А на ріці Інгулі – хресний хід,
Снігів пречистих, чорного піару
Не додавайте до утрат і бід.
А сонце сяє!
Подивлюсь угору –
Побачу там небесну Іордань.
І тінь Адміралтейського собору
Під золотом оцих соборних бань.
Іще не храм, іще мала каплиця,
Та йде із Мир Лікійських – Миколай.
Адміралтейська золота столиця,
Ти бий у дзвони, золотом палай!
А в Іордані – п'ють браття й сестри,
Вода студена, мертва і жива...
Та літургія дужче за оркестри
Звучить о чистій миті торжества.
На Мертвоводі, може, на Темводі
Ти заспівала в хорі не одна.
Святий Андрій ходив тут у народі,
Де нині балом править сатана.
Та ще надійде мить христовоскресна,
Коли засяють храми золоті,
І золота стріла Адміралтейства
Засяє на небесній широті.
Коли ми подамось на Ніагару? –
Я думаю, але на серці – лід.
А я іду по Флотському бульвару,
Коли вже на Інгулі – хресний хід.
І в гromі слави ця вечірня жертва,
Де тільки тінь козацького коша.
І я ще вірю: ні, не буде мертва
Ув Іордані скупана душа...

ЕНЕЙ

Енея зву, а не рутульця Турна!
У поєдинку наші ночі й дні.
Десь королівські лебеді з Кінбурна
Уже стулили крила крижані.
І метрономом – серце несхололе –
Проб'ється крізь холодні вечори...
І все. І я покину Дике Поле,
І – в море, на Покровські хутори.
Якщо не згину – якось, коли-небудь
Я ляжу на фарватер кораблю...
А горду шию королівський лебідь
Уже зав'яже смертно, як петлю.
А там – Кінбурн. А там іще Гілея,
Сосновий попіл і гірка смола...
А ти мене шукала в морі: де я?
І лебедино плакала й пливла.
А я тебе в Гілеї на узліссі
Ловив, любив, підносив до зірниць.
І лебеді сурмили королівські.
Прощай – минуло.
Мертво нам без птиць.
Отам – Покровка, а десь там – Почайна.
Йордань у місті, і в душі зима.
І лине із Кінбурна ця прощальна,
Прощальна королівська ця сурма...

* * *

Я жив ще тоді коли все було ясно
а ще більше – неясно нічого
і тепер я живу старомодно й сучасно
на розпутті Чумацького Шляху нічного
і Малої Ведмедиці зорі
і Полярної Зірки проміння –
це усе не якесь там «лайф сторі»
а нічна холоднеча осіння
і коса що косила іржава
у старім гаражі помирає
і десь є у нас рідна держава
дежавю нас щоденно карає
у столиці з гербом і зі стягом
президентським полком та із гімном
ти самотньо б'єш крилами
птахом
і тобі невимовно і зимно
ясно буває лише на городі
гарбузиння росте тут і лантух картоплі
але всі траєкторії щастя – насподі
вже згоріли в ракетному соплі
переміна плюсів на мінус
переміна усіх полюсів
і якщо я ще взавтра щасливим прокинувся –
то лише від пташиних сумних голосів.

* * *

І чавунні гармати,
І камінні фортеці...
Треба порох тримати
Сухим і в безпеці.
А коли небезпека –
Ніби зашморг на виї,
Що там вітер і спека
Та народні витії?
За залізним забралом
Бій спалахує хмизом –
З Низом і Евріалом,
Евріалом і Низом.
З нами Діва-Обида,
Реставрована фреска.
Але ще й «Енеїда»
Травестійно-бурлескна.
І знімає утому
Світло рідного дому,
Ти стоїш над землею,
Український Енею!
Ах, у чистому полі
Я давно уже вмер би,
Та високі тополі,
Та похилені верби...

Гамлет – мертвий.
Третій – Фортінбрас.
Тут, у закуліссі, мов у лісі,
Все ясніше бачиться стократ.
Негаразд у датським королівстві,
У кривому королівстві дат...
Де вони, ці демони, підпалять
Нить залізму, золото часів?
І невже, невже картонний палац –
Для звучання мертвих голосів?
Гамлет провінційний...
Бумерангом
Б'є нас цей акриловий прогрес.
Інфернальний знаком –
Мертвий янгол,
Бідний янгол, скинутий з небес.
І тепер із чорно-білих фоток
Надто процесійно постає
Демонів,
героїв
і кокоток
Темний ряд у темному фойє.
Так ми провінційністю калічим
Тих, кого возносили до хмар...
Гамлетові вже сказати нічим
На підступний зрадницький удар.
І не ждати на підступні оди,
І не ждати, доки й нас уб'ють.
...Є і в цьому виборі свободи
Вічний вибір:
Бути чи не бути?

МАРАМОРОШ

На Мараморош, Мараморош-Сигет,
Ішов я маршем закарпатських сиріт,
А в прикордонну Тису не зайшов...
Отам, де Тиса Чорна й Тиса Біла,
Там Дакія тисячолітня збігла,
А Третій Рим – імперське зле ток-шоу.
Там едельвейс і квітка розмарія...
Імперська, європейська ностальгія
Ріку Дунай продивлює до дна.
Єднало нас карпатським колоритом
І римських легіонів маршем-ритмом:
Європа їм здавалася одна.
Ми в Азії, а в них тепер – Європа...
І в Бухаресті Ніколає Попа,
Мій друг-поет, молдавський господар.
А я між Трансільваній і Трансністрій,
І досить спалахнути божій іскрі –
Сузір'їв не побачиш із-за хмар!
Історію минулу не повториш...
Іду, бреду на сивий Мараморош,
І йдуть за мною прадіди й діди.
Такий мій край, така моя держава,
Що нам Дунай, і Тиса, і Боржава
Транзитними здавалися завжди.
Опришківство карпатське – як горнило.
І в Будапешті пращур мій Данило
В анналах полишив писемний слід...
А я живу поміж панів і паній,
І дух смерек у далечі туманній,
А шлях до волі нам шукати слід...

І ти зі мною, мій московський кореш...
Історію імперську не повториш.
А там, де ти, – скінхедів міліон!
Учора воля нам горлала з танка,
І Шоні Гаврош, і Петро Мідянка,
Й Василь Кузан шукали свій патрон.
На Мараморош, де туман лягає,
У вишиванці ходить граф Довгаї,
З ним Телекі та Шенборн, але ми
Із іншої і віри, і любові...
Ми – русини, тернові й смерекові,
Ми – українці, крайні між людьми.
В московській церкві запалили свічі.
А в київській уже не раз і двічі
Клялися смертно габсбурзьким орлом...
І йде на Мараморош плем'я голе,
А під хрестом край шляху – бите поле,
Та ще родина плаче за селом.
О, Мараморош-Сигет, Мараморош!
Коли судьбу юкрейнівську повториш
І спокою в Європі не знайдеш,
О, Мараморош! І – тебе згадаю,
І ляжу вмерти там, коло Дунаю,
Біля Дакійських, біля римських веж.
Клялися ми карпатським колоритом,
А нині попід київським коритом
Увесь бомонд – і сестри, і брати.
Та у Верховній Раді заговориш –
Немов ідеш і йдеш на Мараморош...
А треба ще й до Сигету дійти!

* * *

Дерева у небі нічному –
Ніби дереворити.
Ці силуети потому
Як мені повторити?
Музика над рікою
Лине, а з нею – танці.
...В пошуках супокою
Я це змалюю вранці
В зошиті, на веранді,
Знявши костюм од Версаче.
У пелюстках троянди
Джміль заблудився – й плаче.
Креслиш і ти рукою
Птаха в старій шпаківні.
Музику над рікою,
Сонце в ріці – опівдні.
Пісня була про Галю,
Галя була – й пропала.
Спати на хмару лягаю –
Там її ніжка ступала.
Завтра листа попрошу
Галоньку-листоношу.
Галя зійде із воза,
Мов із поезії проза.
Дерева у небі нічному,
Зоряні плинуть ріки.
Ти – в силуеті дому,
Дому, що зник навіки...

* * *

Я тут народився й виріс, і славу знав молоду,
і янгол зійде на крилос, коли я в землю зійду,
язичієм у каноні янгола трубний глас,
і ритуальні коні помчаться – ну перший клас!
О часі вечерньої жертви я ляжу під синь небес,
а півчі сільської церкви – це наш здобуток увесь,
де предки мої воювали за чистоту джерел –
і нині на перевалі у бронзі чужий орел,
а нас у неволю гнали ж і розпинали теж,
і тільки кружляє галич над мурами древніх веж,
і тьохкають ніжно кулі, де рідна моя сторона...
Ви думали, це минуло? Ви думали, давнина?
Камінний Невицький замок

і крики далеких орд.

У рабстві – і спів як замах, і все ж я беру акорд.
На всохлому піаніно клавішу б'ю тугу,
а ти, моя полонино, давно вже у білім снігу.
А я ж тут ходив і вірив – уже нас мине людомор,
а вийшло – з одних вампірів

у храмі церковний хор.

Горять дерев'яні храми ще звечора на горі,
а ті, що прийшли з орлами, живучі як упирі.
Та янгол зійшов на крилос

і довго читає псалтир,

а я тут родився і виріс, на площу ходив і в тир.
А брама скрегоче грізно, і камінь з могили втік...
О, Вітчизно моя й дідизно, мій патріарший вік!

* * *

така проста деталь – вода у склянці з льодом
а дехто п'є давно лише з лимоном чай
сусіди і рідня а ми були народом
а нині – хто в футбол де фабрика з заводом
а дехто під чужим і рідним небозводом
перебирає струни як Мамай

і ми вчимо небес окрадені деталі
дедалі більше нас іде за горизонт
і склянка півпорожня і півповна і так далі
а музика – все далі тільки зонг
архангельський мотив у парі з льодоходом
і варварське вино у склянці склянці з льодом

і вже горить лиман у денному вогні
завіяло шляхи – і час неначе модем
і мовить хтось про те що істина – в мені
що істина в мені а не вині бо згодом
Гіперборесм знов ітиме вічний бій
і думаю про те що ми стаєм народом
допий моя душа скорботний цей напій

* * *

коли судили Данте Аліг'єрі –
тоді уже писали на папері
La Divina Comedia
проте
Флоренцію кохану та Верону
він не змінив на доживську корону
і вічність слід його не замете
пекельна та засмага – не од літа
выводить Аліг'єрі Nuova Vita
і мова італійська виграє
над мертвої латині письменами
я думаю про те що буде з нами
посмертно бард прощення дістає
від Ренесансу й Реабілітансу
немає в нас ані дрібного шансу
розстріляне придушене гірке
і ми свого вже Данта не зустріли
наївні самовбивці й самостріли
летить Вітчизна з нами у піке
а ми себе колись любили вельми
неначе справжні гібеліни й гвельфи
та наплодили поетичних шкіл
створили пекло у Вітчизні милій
прокляв нас Дант і плюнув нам Вергілій
межи очі
такі нам дев'ять кіл

* * *

Коли згасають на крайнебі
Ранкові зорі в вишині
І повертаються до тебе
Далекі спогади і дні,
Коли ти вийшов у дорогу
І вже не вернешся сюди,
Оглянься: пізно, слава Богу,
Прийшли осінні холоди.
Ти тут жадав такої тиші,
Якої зроду не було,
Та холодніші, холодніші –
І кров, і серце, і чоло.
Ріка ця й вигасле багаття,
Де ми любились по ночах...
Ранкову постіль, що зібгав ти,
Де від тепла і слід прочах, –
Усе бери тепер на спомин,
Коли довкола – ні душі.
Гірких образ, пісних оскомин
Не прошелеснуть комиші.
Салют!
І рано помирати,
Коли завершився маршрут,
І де пекельні емірати?
Лиш емігранти – там і тут.
Але ніхто тебе не впише
У той небесний календар,
Де ти стоїш над нами, тише,
Й свіча освітлює олтар...

* * *

Відлетів – і не вернувся голуб...
І замовк, і занімів Майдан:
Це нещастя – волю, дівку голу б
Обрядити в пір'я з комсомолу б,
Гіркоту підсипати медам.
А п'ятірко президентських діток?
А свободи незабутня мить?
А смертей можливих смертний дотик?
Але голуб той не прилетить.
І якого князя вам – Олега?
Ярослава Мудрого в землі?
Та немає голуба й ковчега,
І Майдан у пам'яті й імлі...
Так і склалось нам – і мент дубасить
Тих, які за Україну-Русь.
А чекав же як малий Тарасик
Голуба, що випустив татусь...
Жаль мені маленького Тарасика,
Та мені й дітей бездомних жаль.
Але це вже українська класика:
За країну програну медаль...

* * *

На Кінбурні цвіте орхідея,
А довкола – армада людей.
Полонила їх мила ідея:
А чи стане для всіх орхідей?
Що те місто! У місті – вітрини,
І стріп-герлз, і купований гріх...
Але ще не було осетрини,
Щоб її вистачало для всіх.
І покличте минуле за свідка,
А майбутнє – за друга позвіть,
Але знаєте: риба – не квітка,
Ви цвітїть, орхідеї, цвітїть...
А цвіли ж у далекому віці
Древні міфи наївних людей.
І підносив тобі я в правиці
Незрівнянний букет орхідей.
І в штормах, і в святах вирішальних
Увижалось нам море трави,
Де ходив молодий віршувальник
І з мольбертом – художник з Москви.
Тут чекала Геракла Гілея,
Ерос вабив,
 гукав Гіменей...
І тоді тут цвіла орхідея,
І ніхто не губив орхідей.
Та не справились наші прогнози:
Не в гармонії правда і суть.
Олігархи з Одеси, чи кози
Із Кінбурну, а все це... пасуть.
Парки вічної сива куделя.
Понад морем зазиміло. Мла...

Але ти – молода орхідея:
Як ти цвіт свій зронити могла?
Роздягалася. В траві лягала.
І не стало на світі людей...
Але впливла в морі галява,
Сяє світ од твоїх орхідей!
А, можливо, світило щоднини
Просто в серце любовне дання?
І комусь осетрини з вітрини
У відерці носили щодня?
Марно море у мареві тане,
Гори-хвилі жіночих грудей...
І любові ніколи не стане,
Так не стане, як цих орхідей...

* * *

Повертаєшся в місто, де був ти епоху тому,
Кинеш камінь у воду, немовби
із «судна сучасності»...
Експурсійна «комета» загасне в бузковім диму,
На озерній гладіні, та в серці немає ще ясності,
Просто неба пливеш, а чи вирине дальній круїз?
І де місячна стежка прослалась у пущі Анталії,
Там заплакане щастя твоє не приховує сліз...
Але щастя нема. Лиш на пляжі забути сандалії.
Ти ж у місті невпізнаний, сієшся в очі, мов дим,
І згинаєшся долі, донизу, й горбатого месника
Посилаєш із свічкою – от і палає твій дім
У забутому граді, від Ігоря Кію до Мессінга...

* * *

Почути голос щасливої жінки,
Опісля ночі – сонорне:
– Спи...
А літо пройшло, і сумні обжинки,
І лічать зернята і снопи.
Ти ждав на появу посмертної слави,
Але за життя ще прийшла вона.
І ти не зрадів од її появи,
І випив келих її до дна.
А світ задзеркальний – із амальгами.
Із пірамідами. Але ти
Ідеш ув осінь один степами
Під реквієм вальдшнепа з висоти.
Цигарка в роті. Підніс рушницю,
А птах журливий у небі щез.
І стало жалко не просто птицю –
Себе і сивих, як ти, небес.
Життя – як автобусна ця зупинка.
Літа – як авта, і все не ті...
А як сміялась щаслива жінка!
Та все це в іншому було житті...

* * *

Двадцять років тому,
Тридцять років потому...

І не знаю, чому
Я приїхав додому.
І тебе не зустрів –
Де мої найрідніші?
...В глибині вечорів
Чую музику тиші.
Хто заграє мені
Вічну музику сніва?
У вітражнім вікні –
Жінка,

горлиця сива.

Перелітніх гусей
Плач –

і я зненавидів,

Де блукав Одіссей,
Де постарів Овідій.
І з могильної мли –
Тільки тиша і морок...
І мої відійшли
Двадцять, тридцять і сорок.
А світило нічне
Ставить срібну печатку.
І ніхто не почне,
Не почне від початку.
А світило ж у тьму
І мені, молодому,
І в холодну зиму
Світло рідного дому.

Двадцять років тому,
Тридцять років потому...
Бачу в сивім диму
Рідну постать знайому.
Із плачів-голосінь
Осінь стежку протопче...
Де мій дім?
Де ваш син?
Пом'яніть його, отче.
Скрипка грає йому,
І в огні золотому
Лине в білу зиму
Світло рідного дому.
Сорок років тому
І сто років потому.
Не забудьте питому
Ані крапку, ні кому
Ви простити йому!
Двадцять років тому
І всю вічність – потому...

* * *

Царі були – не кошові гетьмани...
А та цариця під двоглавий герб
Усе взяла – і море, і лимани,
І Бузький Гард, і шум інгульських верб.
Старокозацька грамота пропала...
Десь там, отам – отаман у коші.
Музейною пилюкою припала
Шаблюка із Дамаску в комиші.
Голосить гола гілка осокара,
Чумак вола підносить на горбі.
А ще учора, вчора-ізвечора
Співали соловейки на вербі.
Як на гербі. Але слова поета
Ніхто не чув, не вчув: «І це мене,
І хто пальне в минуле з пістолета,
Тому з гармат минуле поверне».
На Хортицю, панове відзігорні,
На Хортицю, на Хортицю... А там
Уже звучать мелодії мінорні,
Міноритарні дні фольклорних драм.
Гербовий лицар б'ється на пістолях,
Але давно погас Чумацький Шлях.
Адміралтейство всілося у школах,
І бур'яни регочуть у полях.
А нас не раз державна длань карала,
Бив молот нас і тнув гербовний серп.
І ця дорога від Мазепи й Карла
Поразкою лягла під гомін верб.
Але й тепер згадай слова поета,
Вони звучать і до великих дат:
– Стріляєш у минуле з пістолета,
То жди собі привіту із гармат...

* * *

На Співочому полі в Тернополі
Хори янгольські –

й тиша лягла...

А сльоза в театральнім біноклі,
Де Павличко й Аббас Абдулла.
І Павлу Мовчанові на скроні –
Сивина поетичних рядків,
Наче ми просиділи у скроні,
А не в Раді аж двадцять віків!
А колись ми були у Варшаві,
У далекому Білім Бору...
«Добре жити у власній державі», –
Знову чуємо мудрість стару.
На Олімпі сиділи доволі
Ті, хто кинув немодний Парнас.
Але знов на Співочому полі
Сиві музи співають до нас.
Але ви і зі сцени погляньте,
І почувєте цей вокаліз:
Півкраїни пішло в емігранти,
Півкраїни – у пошуках віз.
Аплодують. Стоять на осонні
Постарілі у мандрах жінки.
Божа мати сплакне на іконі,
Древніх книг шелестять сторінки.
Я із віком двадцятим розстався,
Та не з тінню двоглавця-орла.
На Співочому полі назвався
Українцем Аббас Абдулла...

* * *

я так багато написав а це не видно в небесах
і сили світла і пільми чекають іншого контенту
на колісниці між зірок одкрив планшет

Ілля-пророк
читайте зоряне письмо до відповідного моменту

хто має нині всі права –

тому сьогодні трин-трава
тому калігула й нерон усе одно що той сенека
поговорить сестра і брат уже сьогодні із-за ґрат
олімпіада підросте зросте на цвинтарі смерека

коли засмучений пророк уже подався до зірок
і понесли у мавзолей прогірклі мирро і елей
та ЕХ-иа та екс-Ukraine у заповідному фіналі
зірву стеблину споришу і на пергаменті впишу
що ми не вмерли і не вмерем і жити будемо і далі

як добре те що розпростер

над нами гвинт гелікоптер
і хай фіглює ТВі –

у нас такий транзитний графік
аскольд і дір – уже до дір і вся сім'я тепер на я
ноу айлав'ю усе на ю але в історії свій графік

на берегах ріки дніпра кричать начальники ура
і в половецькому степу – касоги обри та хозари
а рюриковичі були й ходили в галлію посли
там анна руська там

і ми про що б і нині не казали

як нас і нині дотика ця ярославова донька
вона про роланда а в нас і день у києві та кончі
лиш там де лови й ватажок і грає сяє там ріжок
і все зосталось назавжди –

мисливці й звірі люди й гончі

о скільки років і віків ми під сузір'ям гончаків
і хто не править але йде із нашого єрусалиму
русалля про любов палку і вічне слово о полку
лисиці брешуть на щити та я ітиму я – ітиму

СЛЬОЗИ СУХОГО ФОНТАНА

Задув суховій на Сухому Фонтані,
Іще тут Мазепа схилявся на зруб.
Герої галантних століть полум'яні.
Епоха вітрами цілованих губ.
А там – у костелі доправилаь меса,
Та дзвін православний гуде крізь туман...

І збили до крові трамваї колеса.
Стираються гальма, а це – не фонтан!
І я у планиду вдивляюся й гасну,
Узяв суховій аж за племінь свічу...

Я тут не чужий. Я ходив на Терасну,
Сухого Фонтана сльоза – ув очу.
Приходив поетом до друга-музики.
Забутого ВІА «Орбіта» свій чар...
Убили музику...
Та ми не відвикли
Від музики віку – електрогітар.

І нині щасливі з мелодій яхт-клубу.
Відкинули роки, немов їх нема...
Сухого Фонтана кохання і згубу
Відносить на крилах мелодій зима.
Іще нас не скоро в яхт-клубі не стане,
І звістку про це рознесе Інтернет...
І ти ще удариш у небо, Фонтане
Сухий, – мірадами зір і комет!
Ольвійські монети в траві позбираю –
Дельфіни і профілі древніх богинь...
Спинись на Сухому Фонтані, трамваю!
Любове, любове – мене не покинь!

ПОСЛАННЯ ДО МОВЧАЗНОЇ АДРЕСАТКИ

Найперша між богинь і перша серед фей...

І я пишу вам, Танечко Ліхтей!
Возношу вас над Анну і Марину...
О, світла сестро муз і розмарину,
Сьогодні ваш небесний апогей.
Благословляю кожную світлу днину
За мить натхнення зріднених людей
І подумки на Срібну Землю лину.
Подайте – прошу – в китицях коня,
А крила є, і китиці, й дзвіночки...
Гіркий мій хліб визнання й вигнання:

Я маю сина, та не маю дочки.
Тому і мовлю вам при світлі дня:
Благословенні ваші ночі й дні,
Музична п'ядь жіночої правиці.

Але чому лише на чужині
У королях – поети і провидці?
А на своїй окраденій землі
Найпослідуці вийшли в королі.

Якби не той коштовний аметист,
Не проклятий Алігієрі Данте,
То й італійська – мов художній свист
Була б, а не латина... О, повстаньте

Ви, українці, браття-русини,
Хорвати білі, лемки, бойки чорні –
Шляхетні ми, парадні й відзігорні,
І ще якоїсь, віриться, весни
Зіграє ангел на небеснім горні.
Всенощна великодня засурмить –
І три волхви розтануть у тумані:
Вони вклонились богодіві Тані,
Сестрі моїй по духу. Треба жить!
І потяг Київ – Ужгород спішить,
Епістола летить на Собранецьку.
Це знають і в Луганську, і в Донецьку,
Коли над териконами сніжить.
Але до цього треба ще дожить...
О феє розмарину – я твій брат.
І янголи спішать уже з Карпат
І линуть на такі далекі Татри.
І по ночах у горах – ватри, ватри,
і трапеза волхвів і янголят...

БЕТХОВЕН

Не муч мене ти співами, не муч.
І піаніно теж, уранці-рано...

У жінки вушко – мов скрипковий ключ,
І дар колоратурного сопрано.
Хай музика забуде про слова,
Пеани склу, бетону та залізу.
Не буде нас. А музика права
У янгольським диханні вокалізу.
Не забувай: прикликує маяк
Свій промінь, і пливе рікою човен.
І іде на чужину той козак,
Якого знав ще Людвіг ван Бетховен.
А ти забув. Тепер хоч вовком вий,
А не вернути вихор сніговий.
І шторм. І сніг. А будеш засинати
Серед снігів і стін бетонних хати, –
У тебе голос прозвучить новий.
І шторм. І буря «Апассіонати»!

ЧАША ЧАСУ

згори донизу – знизу догори
у Чорноморці бачив я
щоразу цей піщаний
годинник – творчу
базу митці тут
мали літньої
пори
Евксинський Понт
і острів Березань у морі
та палаючі Стожари

тут обірвався слід моїх прощань
і зникли на вітрильнику корсари
з хозарами що мчали на коні
ходили козаки та гренадери
на табірній ескадреній
ні-ні
не «чайці» не галері
на косі –
козацтво катерининської ери
мене сьогодні марно не тривож
орлом двоглавим у сучаснім блиску
новітніх новоявлених вельмож
і спогадом про кобзу і колиску
спасибі ти приїхала сюди
аби пройшли задума і скорбота
ввійди у вир солоної води
і набери із неї срібла-злата
видіння щастя золота коса
від золотого пляжу до таверни
веселкою маслина вдень звиса –
звисає сяє – і життя без скверни
по смерті – й то повернемо сюди
сліди і юність приведемо нашу
піском присипле нинішні сліди
та це вже чашка часу в нашу чашу
митці зібрали пензлики давно
досушують пейзажі на мольберті
крап-лаком крові світиться вино
палахкотять – вино й монети стерті

ЛІТЕРАТУРНИЙ СКВЕР

злото мідних труб
і моряцький «краб»
а садив я дуб
і садив я граб
од імення вдів
у сирітський час
а було – ходив
тут колись баркас
і матроський кльош
і музичний туш
і вганяв у дроз
гомін рідних душ
біль сердечних ран
і любов-свіча
дихав океан
в мене з-за плеча
тихо плакав альт
і з асфальту пил
а під той асфальт –
тисячі могил
закатав же тать
боляче усім
і пили нуль п'ять
і пили нуль сім
а тепер тепер –
музика й вино
мов старий тапер
кличе у кіно
фортеп'яний звук
сяйво рідних рук

давнє сінема
кінозал пїтьма
тридцять сьомий рік
сорок перший рік
що ти за один
як до болю звик
не столїття плин
а безмовний крик
сяйво мідних труб
комунар – не раб
ще устане дуб
зашумить і граб
поетичний сквер
тут шумить етер
але я мов лев
чую з верховіть
голоси дерев
друзів і століть
мимо царських дач
мов кортеж – дуби
і далекий плач
мідної труби

* * *

Пане Боже, звістую про Книгу Буття.
Аз єсьм раб твій, і трапеза – мед і кутя
Не в монаха, а в мене. Мій жезл і офіра...
Та возношу Тебе я до місяця й зір.
Але що там про Тебе накреслив Шекспір?
Прочитаю в сонеті Шекспіра.

От він пише... Та що він,
той лондонський гад,
Англіканська змія, що і Риму не рад,
Ель як пив – не із кухля, а чаші...
Але нині порадую наше село:
Так отого Шекспіра таки не було!
Був актором сер Джонс і Крістофер Марло,
Та п'яничок у «Глобусі» доста було,
Вчене кодло нарешті це все довело:
Це граф Ретленд у руцех тримав те стило,
Що писало всі «Гамлети» наші!
Од Печерських горбів, од Карпат і до Татр –
Ви повірили справді, що «світ наш – театр»...
Вам директорська ложа? Партер? Бенуар?
Бельетаж? А чи є контрамарка?
Ну, та я не візьму цей квиток і задар.
Як його не було, то хіба мені «star»
На театрах Карась і Одарка?
Осіни мою душу! Смири мою плоть,
А про тебе те саме казали... Господь –
Щось як опій, тютюн або люлька.
Вибачай, але всяке велике цабе
Вчора просто за бороду брало Тебе...

Що зосталось? На плесі бамбулька.
Отче наш, і Тебе зачитали до дір,
І мене зачитають, як Бог допоможе.
Я Тебе виглядаю із місяця й зір,
І зі мною в однім екземплярі Шекспір.
Ми все мнозі. У хорі. А може...

* * *

Я не забуду... Голокіст – рамена...
Осклизле тім'я. Хтивий рот химер...
А це така скульптура є в Родена:
«Та, що була прекрасна Ольмієр...»

І більш нічого не знайти в Огюста.
Страшна мистецька магія прем'єр.
І та краса із магією бюста,
Самофракійська Ніка. Омієр...

Отам Огюст Роден. А там – Пракситель.
Померла Омієр, митець умер.
Про це усе замислився мислитель:
В «Пінчукартцентрі», в Луврі він тепер?

ПИСАНКА В МУЗЕЇ

Жило це яйце у курці, а курка – в старому млині.
Писане це яєчко курка знесла мені.
Писаний дурень писанку здав у народний музей.
А золоті яєчка нині в чужих людей.
З півнями «курка FEMEN» знову сокоче тепер,
Скільки ж то із яєчка вилупилось кар'єр!
Навіть не пам'ятаю, хто із яйцем на лиці
Впав і піднявся до трону саме на тім яйці?
Можете пригадати, можете – ні, а це
Вічне питання першості: курка а чи яйце?

Писанка у музеї. Писана правда ця.
Канонізований лицар там виглядає з яйця.
Майже Олекса Довбуш. Майже Тугарин Вовк.
Ну а борцям терновий вінчик – м'якиш,
як шовк.
Мав би – віддав півцарства, царицю і колізей
Я за музей писанкарства. Яйцеклітинний музей.
Музика, співи... Культурні всі ми,
і кожен – боєць.
Хто ми без писаних дурнів, писаних
наших яєць?

Ріки змілили наші – висхла ріка Рубікон...
Та із малого яєчка – справжній живий дракон!
Над Україною-Руссю крила простер на валу,
З'їв і солодку Дарусю, з'їв і Марусю малу.
...Казка чужого царства, мудра вона така.
Є в нас музей писанкарства. Хочеться...
без квитка!

* * *

Ти витягла щасливу лотерею,
Та щастя в тому виграві нема.
Коли ми відшукаємо Гілею?
За літом одшукається зима.
Боги Еллади задля злого жарту
На кін кидають блискавку і грім.
А ми собі шукали биту карту,
Аби роздати козири усім.
Усе-усе по древньому закону
На круги повертається своя...
Які мужі при картах – з Іліону!
А скіфенята царські – ти і я...

ANNO DOMINI

Господнє літо в Україні,
А не до віршів і балад.
Чому з народження понині
Чужі гріхи мені болять?
Мені смерекою запахне,
І знов замріявся поет...
І чом душа такого прагне,
Коли вже вдома – Інтернет?
І ця дитина із Сухої
Все шле мені в космічний смерк
Інет од Гугл, інет-сувої,
Але ні слова – від смерек!
А як мені не пригадати,
Коли усе пішло на злом,
І смерековий сволок хати,

І – словом це не передати! –
І батька, й матір за столом.
І гість колов хлопчину вусом.
А топірець! А постоли!
Немов під вишитим обрусом
Опришки сіли за столи.
Вони пили, колядували,
Вони веселими були.
Мов тіні предків побували
І звізду ясну принесли.
І на хрещатому морозі,
У хаті з дзеньками чарок
І з колядою на порозі
Свят-вечір виріс до зірок...
Тоді росла трава шовкова,
Світили в душу ночі й дні...

А та колиска смерекова
Днесь увижається мені.
Січнева ніч і вічна казка,
Що не зносити голови...
Промовив батько:
– Не лякайся.
А мати мовила:
– Волхви...
...Суханська мова смерекова
І колискова пісня та,
Як наша доля присмеркова,
Мені з Інету доліта.
Вона літає, долітає
Із небесі, а на землі
Старий циган на скрипці грає

Про наше щастя і жалі...
Його давно уже немає,
А скрипка журиться в імлі.
Зелений огник знову блиска,
Засів за скайп якийсь там тип.
...Летить під стелею колиска.
Плачу немає, тільки схлип...

* * *

Апостолом ти був і двадцять літ,
І тридцять літ до вікової дати...

За плином літ – падіння і політ,
Але не всім судилося – літати.

Вмирили. Боронили свій народ.
Аж оборона стала бороною.

Апостола годує нині рот
І рота охорони за спиною.

Де сад у Гетсимані? Ні душі...
У Понтія пізнали віру юну!

А вже зійшлись у храмі торгоші.
А вже апостол вийшов на трибуну...

* * *

епоха чорно-білого кіна
епоха чорно-білого екрана
і чорний силует біля вікна –
ти з мандрів не чекай мене кохана

вода з басейну – не вода із крана
і сонце наше з річки вирина
що ти мене діждалась – не омана
і телевизор і графин вина

ми тут жили – красиві й молоді
усе довкола грало кольорами

спливли неначе кола по воді
облич і літ печальні криптограми
а цифровий екран у півстіни –
не телик із минулого століття

о зупини літання літ
спини

це сінема де «Свема» вже зотліла
і склянка поминального вина
і цих стигматів окаянна рана
і ти стоїш біля вікна одна
і радісно смієшся із екрана
у Харкові благають сінема
а в Києві – пропащої Таращі
а в нас у Миколаєві зима
наш син і дім і всі літа найкращі
ти не сумуй – не в моді ти сумна

але чому самому ніби рана
епоха чорно-білого кіна
і ти біжиш до мене із екрана

СКОВОРОДА

Миколі Корпанюку

...і камінь гробовий погляне із трави.
І – «Світ мене ловив, та не впіймав». І ви

Повірите, що це такий наївний світ,
І досі мудреця не зловить стільки літ?

А це чиї лани, і села, й городи,
І нрави, і права рідненької орди?

В однім гнізді живуть і сокіл, і змія,
Та соловей орлу не вірить. Як і я.

І все не йде з ума: ото б воскресли ви,
А спалено ваш дім, і книги, і сакви.

Я розгорну сувій – така епоха ця,
І горе простоти у нас на мудреця.

Нехай імперський блиск, і сокіл, і змія
Нас не засліплять. О, божественне ім'я!

О, камінь гробовий – промовистий, овва.
Стоконики летять... О, нрави, о права!

І правда – не права. Це все як божий день,
А там – рубають сад божественних пісень.

І вольності святі минули городи...
Та проросли в асфальт цих босих ніг сліди!

РИМСЬКІ КАЛЕНДИ

I

...Впали орли на повержені статуї.

Марс окривавив

Од Риму до Мантуї

Via La Strada –

І вже не до свят...

Магма у мозку.

І хочеться цезію.

Вчора в сенаті зарізали Цезаря.

Скоро

Калігула в'їде в сенат...

II

І патриції, і плебеї

в тому Римі такі шляхетні...

Зацілуй мене у Помпеї,

На Везувії чи на Етні.

Ми гаст-ероски із-за Понту...

Скіфіянці, грекині, киянці

налюбитися, рабе, онде,

пригубивши любовне к'янті.

А коли гладіатор Петроній

із-під Етни заграє на лютні,

я відчую в сльозі солоній:

то в сенаті курви валютні.

Я ж беззуба лише на кутні...

Пів-Еллади без батька-матері,

а раби під орлами Риму...

Ти люби мене – хоч у кратері.
Я угору тебе вестиму.
Нам немає удома дому,
там, у Ольвії... Та за неї
ми загинемо...
А потому
скіфський ідол проснеться
в Помпеї...

КРЕЙСЕРСЬКА ЯХТА «ІКАР» У ЯХТ-КЛУБІ (2013)

В'ється тоненький димок сигарети.
Вечір – і холодом віє з ріки.
Бунти холерні, бандитські банкети
Пережили ми в недавні роки.
І доносили ковбойські щиблети,
Клубні червоні свої піджаки!
І дописали останні куплети
Про океани старі моряки...

Давній мій друже, в старому яхт-клубі
Знов стукотять кісточки доміно.
Ніжні пропали. Зосталися грубі.
Схрещені череп і кості в яхт-клубі
З голосом труб ерихонських в одно.
З часом. Добою, яка нас відторгла.
От і старий корабел од жалю
Хоче згадати щось... прямо із горла.
Горло – для пісні. Співай. Я люблю.
Музику дай молодому поету,
Юні слова на вустах – як нектар...

От і заходить – один на планету,
Всі океани здолавши, «Ікар».
От і заходить він – граючи, сяючи
Морем огнів, океанський цей лев.
Звідки прийшли ці жінки потрясаючі
З квітами в затінь зелених дерев?
У поцілунках здираючи губи,
Як ми бравурно вітаємо їх!
Кителі. Кортики. Радісні труби
Грають – і сльози від щастя не гріх.
Як ви жили без нас?
Пошуки гавані
Пережили у гіркій чужині.
Ви у рідні. Ви ще будете в плаванні.
Ви найрідніші тепер у рідні.
Штормом катовані, пресою славлені,
Та не ославлені досі – ні-ні!
Нумо, швартуйтеся! Світлою ерою
Ви освятились, і спокою час...

Голодомором, чумою, холерою,
Припортовою, пробачте, гетерою, –
Доки ти, світе, губитимеш нас?
Тут же такі музиканти й поети,
Край адміралів, куди не причаль...

От і пригас маячок сигарети.
Попіл упав у богемський кришталь.
Понад голівкою милої русою,
З віч твоїх, пліч твоїх,
З – Господи – губ! –
Може, останньою, Ольцю, спокусою
Янгол вечірній злітає в яхт-клуб!

* * *

Усе минає, та не все мине,
Як небо не минає, все у зорях.
І ви ще пригадаєте мене!
А далі що?
А далі... Бідний Йорик!

* * *

І можна все життя прожити мовчки,
І Гоголем проїхати-пройти.
Замки великі та малі замочки
Пани із замків вводять на роти.
А посполитих давлять знов мажори,
Сперматозоїд, але вже нардеп.
Але народ і мовчки заговорить.
Хіба в народу є фамільний склеп?
І суть не в тому, щоб носити стяги,
За гріш кричати, що велять пани.
Хай шавка гавка. Ми народ одваги.
І нам у всі часи нема ціни!

МЕДОВИЙ МІСЯЦЬ У КАРФАГЕНІ

Медовий місяць у Карфагені.
Тут пригадала Коко Шанель ти...

А от Вітчизна усім до фені,
І ми, і скіфи, і анти, й кельти.
На Перекопі – фортечні мури,
А ще недавно був наркотрафік.
І йде на Захід – і далі, на фіг,
Увесь бомонд наш у євротури.

А Бог не видасть, а шлях не трафить,
І в нас монетки клюють – не кури...
Летять і їдуть, в натурі, самок
Стада і зграї, а в чартер – бонзи.
І всіх імперій гіркий уламок –
Цей артефактик епохи бронзи.
Сокир із бронзи чортяча дюжина
Всіх антикварів геть задовбала,
Де кримінальна братва биндюжна
З єдиним оком під Ганнібала.
Ми ж у столиці п'ятьох імперій –
Від Анахарсіса до Дерипаски.
І нам одкриті музейні двері,
Лиш гімни Еросу як нам скласти?
Тебе приймає король Марокко,
Тебе жадає король Тунісу...

А в нас і досі старе бароко,
І є дерева – немає лісу.
А в Карфагені – моря любові,
І всі надії твої збулися.
Та жаль, що губи твої медові –
Терпкі, як присмак плодів і листя.
Ти не Лаура, не Беатріче.
Літа минули, краса пропала...

Чи слоненятко тебе покличе,
Що тут пасеться ще з Ганнібала?
Як пише «Джорнел оф Джіогрефік»,
Був Шлях Шовковий, а нині – трафік.
І хоч на Банковій нині – трафік,
А нам на Захід тікати не фіг,
Але й на Сході не здатись на фіг!

* * *

Ольвія, Мигія та Гілея...

Зоряної карти Птолемея
Підібрав уривок на шляху
Із Александрійської читальні.

Видива, далекі і печальні,
Бачу в українську ніч суху.
Я вже й так живу – от-от зневірюсь.
А тоді беру до рук папірус –
Небо, що зосталось од огню...

Ці плеяди, зорі понад хмару
Не світили шейхові Омару,
Ні його пророку, ні коню.
Тут осот і тут – сухе безмов'я.
Серед степу – Середземномор'я
Із Александрійським маяком.

І стою в задумі я пророчій,
І з небесних обгорілих лоцій
Змахую сузір'я рукавом.
Слухаю цю твердь. Господнє вухо
В небо нашорошене, а – глухо...
Шлях Чумацький впав у глиб ріки.

Господом, Зевесом та Аллахом –
Обгоріле небо понад шляхом.
І – папірус вічний. І – зірки...

* * *

Бабиного літа нить тоненька
Тоне на блакитнім полотні.

Все минає. Навіть культ Шевченка.
Україна тоне у вогні.
Запалали предківські могили,
Та збудили не лише мене.
Це її, окрадену, збудили.
Україна більше не засне!
Натягти шинель? У кирзу взутись?
Захалявну лірику плести?
Як нам в Україну повернутись,
І – не в Канів, мертвими, як ти...
Полчища імперських істуканів
І тепер ідуть і йдуть на нас,
Де ішли дорогою на Канів
Ми колись, і з нами йшов Тарас.
Золото світило на емалі
І в поета-парубка сльозі...
Більше вже тепер на Кос-Аралі
Хлопчиків на ймення Таразі.
Бабиного літа дощ, насійся,
Змий цей пил і змий із наших бід
В Україні – дух малоросійства,
Змий бурлеск умерлих «Енеїд»!
Ставте замість Леніна Шевченка,
Та народ-кобзар на засланні...

Бабиного літа нить тоненька,
Грай малим кобзариком мені!
Грай, допоки вічним небозводом
Сяє на блакиті золоте.
Ще народ повернеться народом
І змете брехню, і все змете...

* * *

Склепи. Музика. В оленях светрик.
Грають «Чардаш». Пливе уві млі
Ресторанний циганський оркестрик
У далекій, забутій «Скалі».

Звірини упольовані скальпи.
І димок од підсмажених туш...
Ганнібал перемажує Альпи.
І – на Канни, як Арпад – на Уж.
Але тут не баталії змусили
Пошукати в застіллі вітця.
Ми шукали циганської музики,
І не змовкне вже музика ця.
Туйки Міклош улещував Галю,
Гомонів про романси без слів...
І тепер опівночі лягаю
Під мелодії тих скрипалів.
Де ви нині, веселі музики?
Де вино – «Езерйов» і «Токай»?
На «Кальварії» всі ви навіки,
А живих серед нас не шукай.
Нині всі верховодять на хмарах,
І про грішне минуле – мовчок...

А скрипаль одкидає кептарик
І підносить до скрипки смичок.
Чари ночі... Буяли славетно
Із вина і мелодій без нот.
Слався, музико, музико-етно,
Нині інший гуляє народ.
Ви, Говерло, Везувію, Етно,
Влийте магми співцеві у рот!

ОРДА

Боже, тече вода,
Во ім'я отця і сина.
Була Золота Орда,
Була. А сьогодні – Синя.

Гнули ми до коліс
Вию свою і спину...
Так погромили колись
Церкву ту Десятинну.
Нині не той погром.
Храм у душі – огром,
А паперові стіни.
Бамкає над Дніпром
Дзвін із чужої країни.
Мов на душі обруч
Стиснувся – і без гриму
Вже нас беруть голіруч,
А почали із Криму.
Кров'ю біблійних чаш
Бачу себе в Гетсимані.
А Перекоп і Сиваш –
Наче Батієві длані.
Боже, не приведи
Звати Орду Червону.
Кров людська – не з води,
Мовчки ждемо сюди
Загибелі по канону.

Батий
Не зійде з сідла.

Град –
Мов насіння луска.
Добра така Маруська...

О, звідкіля ти пішла,
Київська Земле Руська?

* * *

Жінка-птиця, жінка-таємниця
Відлетіла в невидь, відійшла.
Тільки на подушці мені наснитися
Чорна тінь од білого крила.

Та з небес отой незмигний погляд
І, мов траєкторія зірниць,
Миготіння крил, і зовсім поряд –
Шепотіння вічних таємниць...

Одшукала, віднайшла провидця
У панельнім домі ти сама.
Жінка-птиця, жінка-таємниця,
Чорна ніч і біла ця зима.

Там – сорока, там сорочка з ситцю,
По роках без щастя замала.
Але я шукаю жінку-птицю,
Білу тінь од чорного крила...

ТЕХНО-ЛІТ

очі спросоння продер
випив горілку не воду

от би створити шедевр
справжній шедевр для народу

стільки на серці щедрот
свічка – один уже згарок

а не читає народ
хоче блядва й іномарок

знову мережу рядки
очі закочую в стелю

як ти писав без руки
лівої доне Мігелю?

ми ж українці хахли
в нас європейська наука

все що могли віддали
нація в нас ліворука

наш Дон-Кіхот над Дніпром
справив нужду ювілейну

він осідлав автопром
той що прибув із-над Рейну

плачуть і ясла й воли
плаче парсуна із воску

ми Жанну д'Арк продали
і Дульцинею Тобоську

весь по периметру край
котиться в даль далеченьку

де ти Марусю Чурай
де ти Тарасе Шевченку

лиш безшелесні мов тінь
линуть у даль «Мерседеси»

тільки фіранку відкинь –
Київ у пошуку меси

стільки героїв нікчем
люду майданного стільки

пишеш про Матір з мечем
а не приймуть і до Спільки

* * *

Підкладали у багаття хмизу,
Грілися в наметах до зорі...
– Тільки ми, – кричали ті, що знизу, –
Будемо найкращими вгорі.

А коли вже сіли в кабінети,
То повстанців наче й не було.
Тільки братовбивчої вендети
Мчали дні, поганьблені зело.
Тільки знову чую гасло свіже:
– Браття, піднесіть нас догори!
От і все. І брата брат заріже.
Ти ж, маленький огнику, гори...

* * *

одного вірша загубив
а той зітерся
у пам'яті
але мотив
іде із серця

лунає музика без слів
слова без звуку
ти осягнути цю хотів
гірку науку

бог чару трунку налива
нам увостанне
і будуть музика й слова
як нас не стане

* * *

У не своїй країні, на руїні,
У місті й на околиці села,
Все не змовкає скрипка Паганіні,
Що ця земля твоєю й не була.

З колгоспу попливла до феодала
Вітчизна, де співає Джон Карась.
І музика прощальна відлунала
На тій землі, яка тебе зреклась...

* * *

Так от що значить – щастя.

Не знати, хто я, де я,
Не відати, не знати, куди ми ідемо...
Учитись на філфаці. Читати Гемінгвея.
Любити першокурсниць під пісню Адамо.

Пропали ті кав'ярні, де був художник йогом,
А ти лише студентом, а думалося: бог.
І нині, хто з нас вижив, а ходимо під Богом,
А він пішов за обрій, отой художник-йог.

Академічний бог наш, доцент Кирило Галас,
Граматики учив нас, де яті впали з ніг,
А дівчина далека до мене усміхалась,
І падав на конспекти отой паризький сніг...

* * *

Полювання на білих грибів...
Плачуть янголи понад дахами.
І богиня, яку ти любив,
Нині пахне чужими духами.
Нині пахне чужими губами,
Наче клен од журби одубів.

Що ж робити мені із грибами
Під хрестами отецьких гробів?
І що з нами сподіється далі?
Чи зрідніє колись чужина?
Ув осінній грибовній печалі
Лиш моя материзна одна.
Та небесне дерев полювання,
Безгромів'я святого Іллі...

Але тихе іде полювання,
Полювання іде по землі.
Полювання на білого гриба...
Але й почет його заберем.
Невелика, ви знаєте, хиба
Бути в лісі великим царем.
Від коліс і фартової гуми
Пахне в лісі, аж кривиться ліс.
Але й пахнуть гріховні парфуми,
Аж кричать, мов гриби з-під коліс.
Третій місяць у лісі дубасю,
Переходжу з галопу в кар'єр,
А несе мені вітер з Донбасу
Дух загублених душ і кар'єр.
І десь казка про сірого вовка,
Лісникова сторожка проста,
Лісова ця стежина пожовкла
Та твої, ще безгрішні, уста...

* * *

Ніби на хрещатому морозі,
Перейшовши річку Іордань,
Я пишу в поезії та прозі
Про будяк суворий при дорозі,
Що минув уже останню грань.
А зима в автівці та на возі
Мчить у хату, де цвіте герань.
Все життя, від першої травинки
До прокляття злого бур'яну,
Тут із хлібним злаком поєдинки
Йдуть, як війни в сиву давнину.
Вже зійшов асфальт із першим снігом
І закільчивсь попід снігом злак,
Але й досі гордим печенігом
У набіги йде старий будяк.
Нащо він? У бога справні дані.
Але злий язичник – при шаблях.
Ще і він прийде до Іордані
Та впаде короною на шлях...

ШОВКОВИЙ ШЛЯХ

Минувши Гіндукуш і Бухару, ці люди
Роками йшли і йшли аж на розрив аорт.

І віявся самум, і тяжко йшли верблюди
До Ольвії, де їх чекав античний порт.

Із Персії – то Ксеркс, то Дарій, вічний ворог.
А нині в ковилі – сліди від колісниць...

Ольвійського вина прибрав китайський порох,
Але китайський шовк шумує до зірниць.

І нині, як тоді, шумить цей степ шовками.
І тут ольвійський порт і скіфський лет стріли.

А ми себе до днесь іще не відшукали,
В титанів і богів кентаврами були.

Нелегко в Понті нам – і на Кінбурні вовку,
Де шовку на вітри бере собі Зевес.

Мій сину, ти подай шумливу жменю шовку,
А я тобі віддам все золото небес.

Ти тут Ахіллом біг – і вже не будеш юним,
Архонта срібна нить лягає біля скронь...

Верблюди важко йдуть, а гетам шлях і гуннам
Осяє у степу загублений огонь.

* * *

час переступив через людину
і помчав поплентався побіг

книгу та симфонію й картину
перемчав і вітер-босоніг
і пішли чиновники в поети
а до них уже не той порив

там де мій мольберт – і центр планети
так один художник говорив
і пішов один уже по смерті
повертати сонцю ночі й дні

сяють зорі в рамі на мольберті
на його прощальнім полотні

* * *

І той, хто сидів за святковим столом –
Поет, композитор, художник,
І той, хто над нами з високим чолом
І сяйвом поезій неложних,
І ти, що в сльозах на дорозі стоїш,
А мимо – мажори невмиті...
Вітчизна, ти думав, оте, що святіш
На цілому білому світі...

ВАГАНТ

Переспіваний нині сюжет.
Он у сяйві – брабантський манжет
І пістоль у правиці, а в лівій –
З мандрівним інструментом в руці
Він стоїть десь на галльській ріці,
Цей вагант Одаліссімо Лівій.
А вагант – і відвага, й талант,
А за ним – і Толедо, й Брабант,
Мідна литка вп'ялась у рейтузи...

В небі Ерос летить. Школяра
Зустрічають завжди на «ура»
Одаліски любовної музи.
Давня казка, зітхаєте ви.
Та картина не йде з голови:
Де ми з вами, в якому столітті?
Знали музику, знали слова,
А сьогодні болить голова,
Перед нами – ваганти убиті.
Убивають колег вояки
Без пісень похоронних. Вінки
Вже тернові пливуть. Розкололось
Небо правди, любов і талант,
Поле бою, де плаче вагант
І де чути лиш демона голос.

О, примчи на крилатім коні,
Мій ваганте, і воїне, й лицарю!
В царстві мертвих живе собі вицарюй,
Де палаючі ночі та дні.
Допалає і твій інструмент,
І край моря домок з очерету
Ти поставиш на ен'ябемент.
Але в яму й не треба поету...

* * *

Горобці наїлись горобини.
П'яні впали із дерев і веж.
Темної щоночі, білоднини
Їх уже в польоті не знайдеш.
Їх колеса в чорноземлю втопчуть,
І нема окрадених життів.
...Де ж той хлопчик, мій малий горобчик,
І коли він мимо пролетів?
І чому кривава горобина
І пливе, і плаче на ріці?
А Каяла кров'ю зарябіла,
А по річці – кулі-горобці...
Про які ви мовили прогнози?
Все довкола – горобина ніч...
І спадають чорні-чорні сльози
Із тернових горобиних віч.
Під водою – древні запороги,
Горобині ночі на Січі.
Та криваві світяться дороги,
Мов шаблі козацькі уночі...

* * *

І все повернеться на круги своя...

І мертва вода за водою живою

Хлюпне потойбічно...

Її течія

Завмре ув обіймах уже із травою.

І все повернеться...

І полум'я, й лід,

А ти все чекаєш, тонка, мов лелія,

Де нас не лякала ріка Мертвовід

І нас обіймала ріка Громоклія.

І золото сонця у сотні карат

Усе нас манило у даль невідому,

Кургани козацького граду Трикрат

І білі колони ще панського дому.

І в чорному платті зустрів тебе я,

І в білому платті ти снилась вигнанцю...

І все повернулось на круги своя,

Лиш ми – за квадригою білого танцю.

Це з того галантного літа,

Із літ

Убитого болем галантного віку,

Де нас огорнула ріка Мертвовід

І вітер навів скорботи без ліку.

Навів і те, що люблю тебе я,

Що будемо бігти до річки уранці,

Що все повернеться на круги своя

У царстві тіней, мов у білому танці.

Там золото сонця у хвилі сяйне,

І білий пісок з осокою зісподу.

І ти з Громоклії покличеш мене,

І ти ще діждешся мене з Мертвоводу...

ОСКАРЖЕННЯ ДАНТЕСА

Виправдовувавсь Дантес:
– Я лейб-гвардії поручник!
Заявляю вам протест:
Я сенатор, Пушкін – мученик.
Був у Пушкіна мотив...
Але я його... убив!
Винувата – Наталі.
Я в сенаті, він – в землі...
Біля Чорної ріки
Вже не буде навпаки.
Хоч були ми свояками,
В мене біль моїх скорбот...

Досі носить ся із вами,
Із поетами, народ.
І хоч ви завжди банкроти,
А по смерті – королі,
Хоч і голі, та банкноти
Всім потрібні на землі.
Але навіть без банкнот
Пушкін, Пушкін – не банкрот!
Але черні – лиш одне:
От би Пушкін вбив мене!
Але він цього не зміг,
От і впав на білий сніг...
Де ті роки молоді?
По мені в Парижі – меса...
Вбив би він мене тоді –
Пушкін став би за Дантеса!
А Мартинов?
Руський біс!

Він умер в своїй постелі.
Продавав успішно ліс
В Києві, не на дуелі.
А Шевченко ваш умер
В Петербурзі між химер.
Але вбив, а не поранив
Маяковського Агранов.
А Єсенін як помер
У готелі «Англетер»?

Пістолетами, шаблями
Захищали власну честь...
А вбивали – штабелями,
Від поетів нині – десть.
Хто поручик, хто майор...

А живуть на Україні
Олігарх, Дантес, мажор
У своєму володінні.
І в Печерському суді –
Не Мартинови й Дантеси.
Не дуелі, як тоді...

А Париж вартує меси!
Ви за свого Кобзаря
Помолітеся, козаче.
До фельдфебеля –
Царя
Він розжалував, одначе.
Та з весни і до весни
Все оре крилата шкапа
Від Олеся Бузини
До державного сатрапа...

* * *

цвіте терен цвіте терен
під ногою тане серен
і віщує серенчу

серен серен серед насту
наступив на лижу щастю
але я про це мовчу
не в якомусь Буковелі
просто зорі зняв зі стелі
та й подався у вертеп

і подався без нічлігу

квітне терен серед снігу
небо чорне
ніби склеп
і край римської дороги
що веде на акведук
млосний погляд
млистий стогін
у кільці щасливих рук

а під нами срібний серен
і коли ми ся поберем
де кілечко золоте

і під снігом сивий терен
ще не скоро зацвіте

ТАНЕЦЬ ЖИВОТА

Показували танець живота.
У ресторані. В караван-сараї.
Ця жінка вже була давно не та,
Яку любили чоловічі зграї.

А місяць молодан іще не втерсь
Од аравійських снів: уривки давні,
Лежить там на вершинах юних перс
Лиш тінь руки полковника Каддафі...

АНТРАКТ

І був молодий поет,
І вірші були молоді.
Звабливий Інтернет
Ще не гуляв тоді.

Як я любив крізь сон
Твій розмариновий бюст.
Смак виноградних грон,
Шал зацілованих уст...

СОЦ-АРТ

Те, що прокляли вони учора,
Те вже їх приватне. На віки?
Їм тепер тужити не з руки.
Королівські замки. Літня змора –
Берегами вічної ріки.

Там іще на колесі лелека:
Швидкісно розмножились вони...
Хтось писав: «Мета моя далека...»
Проростає сім'я сатани.
Із вікторій – а якого Віті? –
Мекка смерті, зорі золоті?

Але так трапляється у світі.
Але так буває у житті.
Це вам не ходіння у колонах:
Вийшов з хати, прийнявши наркоз...
Це не гра у білих і червоних,
А загибель справді і всерйоз.

Ходить придеснянськими полями
З крилами філософ.
Але ми
Вернемось додому журавлями –
З янгольськими білими крильми.
Піднімись над лоцією неба:
Нам зі смертю гратися не варт.
А страждати треба. Жити треба,
Твій соц-арт уже з козирних карт...

УСЕ ПРОЙДЕ

Які над нами прогрімiли бурi,
А ми нових чекаємо завжди.
Ведмеді білі і ведмеді бурі
Женуть шторми у скляночці води.
Та все пройде...

І перстень Соломона –
Це не слова, занесені в білборд,
І пика Фарисея, мов акорд
Німого маршу, не царська корона
Для пахана і кримінальних морд.
І в Галілеї правити уміли,
Женуть у стадо нас і в наші дні...

Але не всі ще бурі прогрімiли,
Мов колісниця в рідній стороні.
Та все пройде...

Цареві Соломону
Я піднесу кириличний пеан,
І чорноморську хвилю цю солону,
І чай гарячий, нібито з Цейлону,
А в краплі, звісно, б'ється океан...

З ПОЛОНУ ЛІТ

Упав сніжок – і ніби перша книжка
Війнула сторінками молодим.

Земля Тичини, Рильського, Малишка,
Довженкова Десна пливла у дім.

І мертві, і живі у тому домі.
А там Ірпінь, сніги і снігурі.

І сльози щастя –

ще у першій томі,

На Кобзаревій,
Канівській горі...

БАТЬКО

Приїхав батько до синів у місто:
Зима, і в горах снігу намело...

Вогнів святкових золоте намисто
На шию мегаполісу лягло.

Відчувся батько наче в піднебесі:
Таких дітей від Господа дано.

І перший син зустрів на «Мерседесі»,
А другий син зустрів на «Рено».

В одного вілла, і отой на віллі,
Щасливі сім'ї, зграйка правнучат...

І чом же, батьку, зимні хмари білі
Над вами, наче лебеді, ячать?

На лебедях літа не наздогнати,
А літаки приватні – не для нас.

Але безмірно пораділа б мати,
Якби воскресла, за новітній час.

І за дітей, що хліба не старцюють,
І за онуків, що уже працюють,
Хто в Празі, хто далеко від Москви.
Хто в Україні днем христовоскресним,
Хто – на кордоні, хто з даїшним жезлом...
Чому ж додому поспішили ви?
Синівські вілли із «царських окраїн» –
Успішні діти, та із плину літ
І батько десь відчувся як хазяїн
На тій землі, де прадід був і дід.
А батько-прадід не веде щоденник:
Хазяйство в горах з меканням ягнят.
– Підвів мене земляк, міністр Пинзеник,
Пенсійних не підкинув грошенят.
Усі вони такі, коли при владі,
А влада нині, кажуть, не слаба.
Будь-кого з'їсть.

А ми тому і раді,
Будь-кому годні крикнути:
– Ганьба!
Усе я бачив... До синів поїду –
То з правнуками, наче у раю.
А той, хто хату підпалив сусіду,
Подумайте, чи вбереже свою.
В самій людині друг її і ворог,
Плачі та співи, та дитячий сміх.
...Додому їде батько. Він у горах
І до сьогодні, може, вище всіх.
І тільки президент із вертольота
Йому рукою помахав (село).
Та то своя у кожного робота.
А в місті й справді весело було...

ДУЕЛЬ

поет іще й не думав умирати
в трактирі смачно випив лимонад
і полетів понад чавунні ґрати
на Чорну річку поза Літній сад
і що йому ворожка ворожила
про вбивцю про блондина мнозі літ
усе збулося
і вдова-дружина
гетьманська внучка й четверо сиріт
у церкві Конюшенній стліла свічка
жандарм дихнув на пломінь гаряче
дуельні пістолети Чорна річка
та Чорна річка все тече тече

КОНТУРНА МАПА

Україна. Вічний дикий танець.
Час і простір та козак Мамай.
Що не президент – уже засранець,
А поет один Сашко Ірванець,
А ТБ-канал, так ТВі...

КОЛО

І тепер усе іде по колу,
Хай фізрук Іван цьому не рад.
Але ти колись закінчив школу,
Нашу рідну школу-інтернат.

О, вона рівнялась до ліцею,
Далі був медичний факультет...
А сьогодні, наче добру фею,
Оспівав учительку поет.

Спогади – немов жарінь у тиглі,
Знову проступають крізь туман.
А Василь сідає на біціглі,
Їде із Велятина в Шаян.

І живе на віллі, не в колибі...
Так чого сльоза о цій порі?
Може, там, на інтернатськім хлібі,
Легше, як на паюсній ікрі?

Наробили дуже необачних
У своїй історії й краю.
Медведчук, і Суркіс, і Табачник –
Я за вас уже в Шаяні п'ю.

П'ю вже воду з пляшки, не з бювету,
Чую Василя нервовий сміх...
Але нам дали одну планету,
А не землю нам одну на всіх.

Що ти нині скажеш мертвій феї?
Фабрики, заводи, кораблі
Продали чужим свої лакеї,
А тобі немає і землі.

Наші роки – то уже не фіглі,
А земля усіх земних бажань.
Плюну на «Пежо». Беру біціглі
З групою здоров'я на Шаян...

БІГ ІЗ БАР'ЄРАМИ

І я тоді поїхав до Іршави.

Тоді у нас казали: до Ершави.

Пішов на пошук молодої слави,

Покинувши гірське село Суху...

Був сінокіс тоді. Пахучі трави

Так ніжно шепотіли, мов октави

Писалися у літню ніч суху.

Над видноколом рідної Сухої

Стелився запах молодої хвої,

Вузькоколійка, потяг, мотовоз...

І срібний дим станційної зупинки,

Й попереду віршарські поєдинки,

І запахи книгарні, мов наркоз.

О, лицарі поезії та прози!

Як відімчали ваші паровози,

А колії розкрали на метал...

Імперія була в нас, не державка.

Тече ріка. Тече ріка Іршавка.

І Пинтя Добош зліз на п'єдестал.

О, музи з літоб'єднання Іршави!

Римуємо й тепер заради слави?

Я бачу: Петринишинця Юрка,

Ірину Звонар, Ольгу Фрідман бачу,

Лейбович Любку...

Музу ту дитячу.

Офелію тих днів бере ріка.

А де Семен Поляк? Наталка Бровді?

Ви на якому загубились броді?

Де я загинув, Господи, спаси...

Усі ми перед Господом нагії,

Лиш од Боржави – річки ностальгії –
Сміються й плачуть рідні голоси...

Які змогли ми написати книги.
Михайло Ціцак сам іде з відлиги
На потяг до Ершави. Паровоз
Іде коло ершавської друкарні,
Там рими перехресні й рими парні
В коломиїках шукати довелось.
І я, щоб не писав рядки бентежні,
Поїхав у дружинники пожежні,
Це – як малий Балоба в МНС...
А я, дівчак, не гнався за кар'єрами,
Та ще дзвіницю – прямо до небес.
До Ольги Фрідман я не женихався:
Я в бігові шалено задихався,
Ще мить, ще дві – з дистанції зійдеш...
Але мені солодке, мов кохання,
Вже друге відкривалося дихання,
Я біг і біг – без краю і без меж.
А далі – поєдинок на дивані
В редакції. А там тендітна пані
Із нами, дітьми, а не ловить гав.
– Гай-гай, дівчаче. Що вам до інтиму?
Он я знайшла у вас... неточну риму!
А ви все до сонетів та октав.
Іще хтось випускає цівку диму:
– Се буржуазне, хто б що не казав!
І я лютив, як це між піонерами.
Читав і думав я про біг з бар'єрами,
Про дистих і катрен, аби мені
Ще й грамоту донести до Сухої,
Де мати й сестри, браття й запах хвої

Та небо в зорях, наші ночі й дні.
Там дід і батько та пахучі трави,
А тут газета та видіння слави,
Там іскри вилітають з-під коліс.
І я вмираю і лечу над хату,
Над смерекову:
– Чуєш мене, тату!
А тато жде мене на сінокіс...

ІВАН

Сон мені сниться
Мені
Сон і мовчання і голос
У невимовному сні
Лебедів
Ріжуть
Під горло
Лине їх крик над селом
Лине їх туга крилата
І лебединим крилом
Котиться цівка кривава
Нащо їх – свято в рідні
Похорони
Весілля
Котиться в неба на дні
Сонця тарілка осіння
Ви говорили про шок
Про товариство це п'яне

Час наш уже відійшов –
Як нам вернутись Іване
З лебедя крука орла
Час наш зарізаний виник

Навіть не стрілка –
Стріла
Наш огинає годинник
О ми були молоді
Нині співаємо гордо

Виспівав голос – тоді
Лебедів ріжуть під горло

САМОТНІЙ ВОВК

Монолог

Ще не в Римі, не в Іспанії,
А в Миколаєві ці панії
Журнал повій, а видають...
Цей профі-орган – дуж-жий орден,
І вже за секс ніякий орден
У влади, гади, не беруть.
Огні борделю не згасають,
Гуляють сиві парубки.
І не стоять у них – звисають
Орденоносні піджаки.

І я живу не в Каталонії,
Та й не в Качанівській колонії,
Де є зі злата унітаз.
Там Жанна д'Арк чиясь така є!
А в мене хата протікає
І не підпалюється газ.
І що в Україні, що в Росії
Політик – гірший од повії.
Сексоти ж пнуться у вожді...
І плачуть мудрі ветерани,
Аби воскреснули тирани,
Такі вусаті й молоді.

Чи ти повія, чи гетера,
Спасибі, третій «мерс» у мера,
А слава – Богу і зимі.
Моя хрущовка – як печера.
А я хотів якого... мера?
А риму знайдете й самі...

ПІЩАНА ЛОЦІЯ

Ніби в морі на катері плаваю,
А було – на підводнім крилі.
Не прожити минулою славою:
Ми вже й нині народ без землі.
А зробили морською й Молдавію,
Мимо нас попливли кораблі.
В нас і чайки зробилися круками,
І про це говорити не смій.
Наче ми народились безрукими,
Ліворукими в долі своїй.
І півморя здали ми у Дакію,
За велінням Європи здали.
Двадцять років у хорі оплакую,
Що з країною роблять хахли.
Але, друже, повідай і ти мені,
Поклянися двоголавим орлом,
Щонеділі від нашого імені
Все клянуться, тому – і розгром.
І пливу за минулою славою
Серед лиць і піратських тих морд,
Із якими століття вже плаваю,
Щоб не йти у цей проданий порт...

МІФ

Плаче в старовинному палаці
Батьком замурована княжна.
А солдат, убитий ув атаці,
Ще ступив два кроки, бо – війна.
Черепи убитих на плацдармі
Чорний ворон довгим дзьобом б'є.

Так і живемо – у власній кармі,
У покарі, що із нами є.
Смерди пишуть президенту скаргу,
Смертю присягаються, а втім,
Смерди, ви подайте олігарху,
Хай живе у віпі золотім.
То московську віру, то рунвіру
Славте із кириличним ім'ям.

Я подам знайомому банкіру,
Навіть олігархові подам.
Адже геній Ольвії й Еллади
Багачам купити не дано.
Обплели Лаокоона гади,
І на тризні випито вино.
Я і сам собі вже не належу:
Це вже міф і це вже таїна.
Розіб'юсь, але зійду на вежу,
Де мене заждалася княжна.

АВТОПОРТРЕТ У ВІЧНОМУ ПЕЙЗАЖІ

Сонети

М. Озерному

1

Малює час картину на мольберті –
Убитий зубр забризкав кров'ю нас.
Усе так є. З народження до смерті
Художник і безсмертний хронос-час.

І червінь крові, й поле біле-біле,
Зелена кров столітніх цих дубів,
Земля, яку ти змалку полюбив,
Архистратигу, метре Михаїле!

Пребуде від Путивля до Карпат
Озерного Михайла стольний град,
Солом'яні хатки й палати княжі.

І стежечка мала за горизонт.
І Миколаїв. І Евксинський Понт
У цьому геніальному пейзажі.

2

Мир праху цьому спогаду, коли
Збивають нас шалені іномарки,
І плачуть теракотові воли
Та мруть воли чумацькі біля арки,
Де глек трипільський і гончарний круг,
І в Жаб'є йдуть забутих предків тіні.

І в надвечірнім сонця мерехтінні
Мене згадає незрадливий друг.

Немов архистратигу, вам дано
Любов і геній, золоте вино
Прощальної таємної вечери.
Хай вам Господь дарує сто і п'ять,
І той пейзаж, де тріє тих розп'ять,
Які зійшли на полотні й папері.

* * *

у Києві живеш і ділиш лаври
а тут і Дон-Кіхоти й Мінотаври
і таври й кіммерійці ще й кентаври
і павутинка сонячна бринить
і ниті золоті такі принадні
Тезею ти приносиш Аріадні
і Геліос несе по небу нить

це хто прибув сюди з джаз-бенду Пинті
аби померти в чорнім лабіринті
в пекучім передзаході життя

аби професор написав есею
хохли ви Дон-Кіхоте і Тесею
в іконах вікон – мати і дитя
Марію Аріадну та Марусю
ви поєднали Київською Руссю
од часу Рюриковичів до днесь
і час іде і треба бронзовіти
отам де плачуть Кроносові діти
і Геліос осяяв дно небес

не відборолись в дні своїх етерій
гідальго мій у час п'ятьох імперій
Еллада повертається до нас

і все ж немарно скачуть люди-коні
а Санчо Панса ув офшорній зоні
із українським паспортом в цей час

шукайте Дон-Кіхоте і Тезею
у полі – Аріадну й Дульцинею
бо вже над нами Геліос завис
о да святяться море і лимани
коли надходять рицарські романи
і палку перетворено на спис

* * *

на екрані – молоді обличчя
кольорові лики й чорно-білі
милі а яке тепер сторіччя
в гонорі великого наріччя
мова язика та суахілі

під високим знаком Зодіака
музика сонорного акорду
Гамлетівська поза Пастернака
а яка пегасівська собака
била ще Єсеніна у морду
Мандельштама камені пригаслі
зорями горять у небі вранці
може справа зовсім не в Пегасі
ми – кентаври ми – крилаті бранці
в основному ми в чужому часі

я стою із морем наодинці
ольвіополітом біля Понту
де евксинські афро-українці
гайдамачать про Івана Гонту

біля моря кадри чорно-білі
крутить Аполлон в рапідній зйомці
прочитаю вірш на суахілі
афро-українській Незнайомці

скаче кінь у «Південь-коне-центрі»
зафільмує все це оператор
сяє золотом Геліос на церкві
Кінна Річка і з буксиром катер
тягне хмару на далекий берег
і встають із хвиль осетр і шерех
і біжить до моря мила жінка
руськомовна афро-українка

ПОЕТ

У титулі придворного поета –
Ще й зірочка геройського звання...
А Дніпр тече, Дінець тече, і Лета
Поета обирає навмання.

Горить, горить вікно безсонне в Кончі
Під Києвом престольним, а тому
Ідуть по сліду тут мисливці й гончі,
А царське полювання – у Криму.
І я, куди не йду, куди не їду,
Мене таки не звать у холої...

Повернення по колу і по сліду
До правітчизни, до вершин її.
О, як чекали ми на неї, вільну,
На неї у родині світовій.

Її ж тут обернули в божевільну,
Пустили в сіті блазнів і повій.
І половці тут, і варязі, й фрязі,
Та на безмовну рибу добра снасть.
А хто уже пішов із грязі в князі –
Той княжий стіл нікому не віддасть.
Поет писав про соловейка в гаї?
Про землю рідну, море й чужину?
Усе пройшло. І смерди-самураї
Вітчизну всю тримають на кону.
І борошно найтоншого помолу
Вже офірує сивий мельник-час.
...Повернення. Повернення по колу.
Погоня. Прапорці довкола нас...

ПІДГІРЦІ

На дерев'яному ослоні
В Зубанича в селі Підгірці
Вели ми бесіди безсонні
Як музику при першій зірці
Були Наталка і Марія
І діти Юлька і Богданчик
І вранці трудотерапія
А не шашлик і не стаканчик
Скакали коні дерев'яні
Ще до чорнобильської ери
А ми від молодості п'яні
Мов на банкеті в час холери
Часи залізної завіси
Літературної богеми

Де Прометеї та Зевеси
Підпільний час підпільні теми
Козацький марш
Козацька віра
Карпатські олені й ведмеді
А це була попівська фіра
Підгірська вілла газди Феді
У храм чужий чужої віри
Де пахло сіно з оборогу
Убитий панотець із фіри
Ішов босоніж на дорогу
Нечуй-Левицький попідтинню
На пасіці Миколи Джері
Тепер і ми вже стали тінню
Кирилицею на папері
Підгірці вулиця Садова
Де біла хата у тумані
Чия звучить там нині мова?
Згоріли й коні дерев'яні
Уже не ті сьогодні мрії
Зірок нема космічні діри
Нема ні Феді ні Марії
Чужий маєток замість фіри
Все проскакали коні п'яні
За чверть століття все змінилось
І плаче Федорова пані
На Бесарабці із-під милиць
Пропала Федорова дача
І десь Наталка і Марія
Пропили братія ледача
Країну Трудотерапія

І де та кава в переході
До збайдужілого Майдану
Усе що наше те не в моді
І все чуже куди не гляну
Землі й небес було нам мало
Усе було і все пропало
Звізда Полин при першій зірці
І я стою в селі Підгірці

А КАПЕЛА

Не вистачає голосу для пісні,
А сліз не вистачає для плачу...

Холодні ночі, темні й лиховісні.
Я тут за сфінкса правлю і мовчу.

А ти ідеш і в ерихонським горні
Уздриш падіння старовинних дач.

Минуло літо. Літа відзігорні
На колісниці злинули навскач.

А мідні істукани у зажурі
Усе шукають скіфського письма...

А в компі – вічний пам'ятник цензурі:
Прем'єрський сайт, мов німота сама.

Немає лиж поїхати в Карпати.
Нема грошей у Спілки – хто подасть?

Немає від Азарова лопати,
Щоб закопати – і себе, і власть...

НІБИТО ЕДИТ ПІАФ

Як та мадам, жадана у Брюсселі,
Як панія, що не приїде уві Львів –
У точці неповернення. Оселі
Холодні. Це слова. Не треба слів.

Уже така холодна ця країна,
Зачитана, залатана до дір.
І так, як нас, майданить бедуїна:
Салям алейкум, куме, у Каїр!
А ми чого такі вже безсловесні
Попід шатром розгойданих небес?

І тільки тіні, тіні безшелесні,
А де шукати нам нових словес?

Як Аполлон, що грає на сопілці,
Поет уже не буде – в тім і суть.
А що його не ждуть у творчій спілці –
Її СП чи серпентарій звуть.

На ясну зірку та на тиху воду
Поет летів усі гіркі літа.

А й справді, скільки там того народу,
Який по-українському чита?

Он трембітає й дримбає міся,
В Безрадичах до чарки – огірок...

А як там Україна та Росія,
У Вишгороді провели урок?

А як у нас, жерців п'ятьох імперій?
Хто йде на форум-кворум? Той герой?
А вітер свище з дикопільських прерій,
А дехто повертає в мезозой.

А ті, хто на єгипетській дорозі?

А ті, що повернули на Туніс?
У Карфаген?
У віршах та у прозі
Шумить посмертно молоденький ліс.
Усе, усе – від Пушкіна й Дантеса,
І від Шевченка до царя й псаря –
Вже перебрала древня поетеса,
А та, з валькірій, серце бунтаря.
А де мужі? Не Ольга та – феміна?
І що там Київ, карфагенський мур?
Ви запитали: де ж та Україна?
Князь Ігор мчить у половецький тур...

СОБОР У КАТАЛОНІЇ

Білі та зелені, та червоні
Айстри та гледичії й півонії,
Запах чорнобривців і троянд...
Українську церкву в Каталонії
Вже давно відкрив еспанський гранд.
Там заробітчанки, як грандеси,
Добре те, що в них не постоли.
Але їх священник із Одеси
Українську вивчить вже коли!
Українська центрифуга – благо,
Як і вдома – ти за ворітьми.
Ріо-де-Жанейро і Чикаго –
Протилежний берег Колими.
І летить під траурним плюмажем
Козака Мамаєв мертвий кінь.
А не вврем, співали. Не поляжем.
І вождів поза нудистським пляжем
Однайшли і молимося. Амінь!

ОСТАННЯ ГАВАНЬ

Ціла флотилія човнів пливе у ніч із наших днів.
І там, у кожному човні, про щось говориш ти мені.
Проте Оленка вже пливе,
де гавані прощальна арка.

Нас не зіб'є дев'ятий вал –
у тебе пензель, мов штурвал.
І все життя, де вітер стих,
во ім'я грішних і святих –
Одчай Андрія, Даниїла, Марка...

ДЖАЗ-БЕНД

Зніму циліндр, відкину –
В глиб джаз-бенду
Полине голос мідної труби.
Почую плач тополі та верби.
Озветься голос мідної жалоби.
А золотом уже ж такої проби
Засяє зал, закреше дзвін гульби.
Архангели Гавриле й Михаїле,
Летить жалоба понад поле біле,
Та є ще у джаз-бенді музикант:
У нього інструмент не для пілатів,
А він гудак із дальніх резерватів,
У нього скрипка предківська й дишкант.
А ви, маестро?
Ви на чому граєте?
Ікру червону до крайця маєте?

Пісний він, кендеричений, ви знаєте?
Це значить – кукурудзяний. Брови
Мефістівський загин. І вже налито
По вінця чарку. Я б не жив це літо,
Якби не ви, маестро мій, не ви...

Якби не ви, мій дорогий маестро,
То як у смерті миті не лови,
Мені б не жити – над усі протести,
А також різні тексти й палімпсести,
Мені б і не зносити голови.
Мруть берліози навіть під трамваями,
А ми в операційних помираємо,
Та воз'явивсь архангел – і сурмить.
Архангелу, а чи архистратигу
Я піднесу свою останню книгу.
А книга книг і так мені болить.
Який мій час – такі мої прогнози.
І на пюпітрі злотом сяють сльози.
Життя і смерть – одвічні терези.
Простіть мені ріки сріблясту ленту,
І стрічку річки дайте диригенту,
Ще й жезли виноградної лози.
Якби не ви, іменник на маестро,
Якби не ця мелодія, мені
Судилося б судитися з оркестром
Уже на тій, далекій стороні.
І я, куди не йду, куди не їду,
Живу собі в мелодії Аїду.
І на ріку Харона шлю я всіх.
Бажаю всім ольвійської оливи,
Баштанської черешні теплі впливи.
І власну смерть. І цей крізь сльози сміх.

У світі є поезія та проза.
І музика. І «віа долороза».
Але сьогодні нам не до скорбот.
Уже сьогодні нам речуть розп'яття.
Месії несть. А є лукаві браття.
І зійдемо – на хрест, на ешафот...
Коли заб'ють гвіздки у наші руки,
Джаз-бенд заграє, вдарять закаблуки
І золото засяє уві млі.
Почую полонез у сновидінні,
Де нас підхоплять безшелесні тіні,
Яких не знав і Сальвадор Далі...

ТЕАТРАЛЬНИЙ РОЗ'ЇЗД

От і все. Ні Дункана, ані Макбета теж.
А життя це, кохана, з театральних одеж.
У шляхетної Катрі щастя в зорі – до звізд.
Але все ж у театрі – театральний роз'їзд.
Сигарети, софіти... Що ж ми палимо всі?
Вже примчало з орбіти все у зорях таксі.
Відьма Пікквікська –
 в дамки вийшла в грі молодій.
І припав до програмки театрал, наш водій.
 Коньяку вам чи кави?
 Все царі, королі...
 Як там нині, цікаво,
 Наші друзі в землі?
 А були королями,
 І богами були.
 Лиш хрещатими гляне
 Рута-м'ята в імлі.

Театральними снами
Оповий обеліск.
Котить небо за нами
Срібний місяця диск.
І мчимо по орбіті
На спасеннім таксі.
Нам ще жити й любити.
Слава Богу.
Мерсі...

ОЛЬВІЙСЬКА САГА

Вергілію, Валерію Катуллу
На пам'ятник скидається село.
То амфора прогляне із намулу,
То глиняна табличка і стило.
То грона винограду серед хори,
А на закуску до вина – щербет.
...А все це з Миколаєва актори
Приїхали зіграти свій сюжет.
І йдуть вони, божественні авгури,
Блищать вінки і шелестить хитон.
Усе, як там, де театральні мури.
Залога римська. Ольвія, Картон.
Артистка юна згадує минуле –
Любов, а там – то цезар, то плебей.
Овідію, Вергілію, Катуллу
Іще не скоро вийти до людей.
Побачиш на японському екрані
Увечері, опісля всіх новин,
Богиню у віночку на лимані
Й Вергілія. Поет завжди один.

СИЛУЕТ

Галантний вік, але обдерті
Кутки старенького фойє.
Стою – лежу – за крок од смерті.
А смерть вальсує!
Смерть десь є!

І я вальсую з нею в парі,
Немов пора у дальню путь.
А театральний бог – на хмарі,
В задумі:
– Бути чи не быть?
І тільки та, яка любила,
І тільки та, яка була,
Моя улюблена і мила
До мене руки простягла.
І я галантно сам помітив
Жіночу руку – теплу, ту,
Яка між огнених софітів
Спинула зірку на льоту.
Не проклинай же наші ролі,
Останнє, трепетне моє,
Де силует – у чистім полі
І в старовинному фойє...

ЗАХМАРНА ЛЮБОВ

Не бійтеся смерті, якщо ви один,
Тим більше – не бійтеся на людях,
У морі буремному, в світлі вершин,
У маршах, а ще у салютах.

Не бійтеся смерті – шкода голови
Чужої, тим більше – своєї.
Не бійтеся – і смерті позбудетесь ви
В обіймах прекрасної феї.

Коли помирав я і відьма стара
Косила косою інтими,
Мене до життя повернула пора,
Коли ми були молодими.

У місті південнім платани цвіли,
Асфальтом пекли тротуари,
А ми – на горі, на вершині, коли
Внизу полонина і хмари.

Закохана пара без мук та обмов,
Ліси даленіючі сині...
А нас поєднала захмарна любов,
Любов – і любов на вершині.

І мила ронила щасливу сльозу –
Її не заміниш словами.
Це ми на вершині, а хмари – внизу
Пливли розмаїто під нами!

Я був на вершині, й життя мого пік
Неначе поплив у тумані.
Зійшов льодовик – там, де дід-лісовик,
І хмари, і очі кохані.

Я думав: це смерті захмарна імла,
Мене вже не буде однині.
Та жінка до мене кохана прийшла,
Зійшла і любов на вершині.

Лежав у крові я на ложі, коли
Почув найрідніший той голос...
А сонце воскресло, а хмари пливли,
І небо навпіл розколось.

І ти воз'явилась у ньому, немов
Була ти й при смерті зі мною.
Мене врятувала захмарна любов,
Яка залишилась земною.

Продажні, ви кажете, нині часи.
Життя – як театр пантоміми.
Але долітають до нас голоси,
Оті, що були молодими.

Летять іномарки, та й ми вже давно
На рідній землі іноземні.
Як гості, що крутять забуте кіно,
Де хмари над обрієм – темні.

Ти думаєш, справді усе забереш?
Офшори на Кіпрі? Канари?
Та смерть обирає простори без меж,
І десь над вершинами – хмари.

Помчить нас у безвість ранкове шосе,
Уб'є автострада прегарна –
Спасибі любові. Вона – над усе:
Далека. Безмежна. Захмарна...

СЛЬОЗА ГОСПОДНЯ

Нікому я не перейшов дорогу,
Нікого не чекав із зим і літ.
У мене є що мовити і Богу,
Коли я вже постану перед ним.

А поки нас і десь недоля топче,
І доки Богу справді не до нас,
То я йому скажу:
– Спасибі, Отче,
За той минулий, перебутий час.

У нас минуле – дзвони митрополій,
У сяйві свіч, у блиску діадем.
Але спасибі, що в юдолі голій
Уже не йдем за голим королем.

І нам не треба снігу із Говерли,
А тільки треба хліба і вина.
Прозріння дай нам днесь, аби не вмерли,
Коли веде по колу сатана.

У рай загляну – там немає черги.
Торги у храмі. В храмі торгаші.
Та ще не зжерли паперові черви
Той віртуальний силует душі.

О, ниспошли божественну офіру
Все пережити на межі епох.
А як нам подолати нелюдь сіру
І зберегти, і не забути віру –
Цього не скаже. І заплаче Бог.

.....
У Бога з компа зник учора блог.

ВІТРАЖІ ВІТАУТАСА

Пам'яті В. Пилякальніса

Зважай на власну унікальність,
Як майстер ти й не син олжі.
Згадай: Вітаус Пилякальніс
Омріяв чари-вітражі.
Але сказав мені в кав'ярні,
Що він лиш тихий ювелір.
Але бурштинові, янтарні,
Кольє возносили до зір!
У тому дивному узорі
Був золот-чар балтійських хвиль.
А він творив на Чорнім морі,
Та вже не вернеться й звідтіль.
Він Україну й українку
Любив за присмак полину...
В бурштин заховану пір'їнку
Я розглядатиму одну.
І вітражі на білім світі,
Мов код одмерлих сновидінь,
О, час Вітаутаса-Віті,
Жорстокий часе, не відкинь.
У корабельнім передмісті
Ім'я поселене нове.
Та все ж не тільки років двісті
У місті Вітовта живе.
Лошиця дика відіржала
Попід фундаментами дач.

Литовсько-Київська держава
Прогоготіла тут навскач.
Прогоготіла до загину,
Та й запропала в млі віків.
Але зостався в тлі бурштину
Маленький цвяшок од підків.
І Міндагаусові вежі –
Немов далекі вітражі.
Палає степ. Горять пожежі.
Кривава січа на межі.
Тут ми нікого не лякались,
Тут і підіймемось з колін.
Прости нас, майстре Пилякальніс,
Геть полиновий твій бурштин...

ВИБРАНІ ПОЕМИ
І СИМФОНІЇ

САД

I

МОТТО

Коли вже нема вороття,
Ні дому немає, ні саду,
Невже не зігріє життя
Маленьку нічну серенаду?

...Сад стоїть у небес на виду,
Небо топиться в тому саду.

Над літами самої землі,
Над садами, де ми – всесамі,
Усесвітній пустельник один
Над пустельністю наших годин.
Над хвилинністю наших імен
І над плинністю уст і рамен.
Понад пусткою наших бездонь,
Над плачем бунтарів і мадонн...

О прости нам цю пустку!

Прости,

Сад розлуки і сад самоти...
Твій гіркий, твій золочений плід
Б'ється в землю, неначе болід.
Як правічна античність –
Земля.

Ця самітня земля – замала
Для далеких біблійних зірниць,
Та близька для таємних темниць.
Стоїмо у всесвітній ріці,
Стоїмо – як всесвітні сліпці.
У ріці, що угору тече...
Де віднайдемо братнє плече?

Стоїмо у всесвітній ріці,
Безголові пророки, сліпці,
Що учора позбулись очей
У ріці, що угору тече,
І чужим вже не вірять очам,
І не ждуть, і не відають чар.
І не вірять у власні пісні...
Так сади, ці сади навісні
У моєму самотнім вікні
І в ріці всесамотній, на дні.
В моїх вікон немає очей,
Але річка угору тече,
То й силкуюся жить...
А проте
Вмерло сяйво моє золоте.
Тільки знову крізь кров і крізь леп
Просяває мій сад, мій вертеп.
І – без ляльок вертеп. А коли
Вже всі ролі у нім роздали,
Хай ти Цезар чи дяк-пиворіз,
А на сцену глобальну – не лізь!
Інші ролі там, інші вожді.
І нові там криваві вертепи...
І живими вмуровані в склепи
Учорашні пророки бліді.
Так і буде вівіки віків:
Голоси понад нами іржаві...
І задушені ми у державі,
І замислені тільки в бажанні
Наших німічних бідних батьків...
Усесвітня печаль немала
Вже всі ролі свої роздала,
Тим і встигла зіграти – свою...

Але знову дерева в саду
Видираються й німо кричать
Із небес, із посмертних свічад...
Так посмертний звучить вокаліз –
Із надії, із мороку й сліз.
Я кидаю авто у віраж,
А влітаю в соборний вітраж.

Де ти, юносте, біль мій і мрія?
Задихається
«Аве, Марія...»

II

АНДАНТЕ

«АВЕ, МАРІЯ...»

Я загубився у чорному лісі,
Між деревами і світляками.
А ліс – у чорнім,
А ліс – без листя,
А в небі місяць – мов чорний камінь...
В чорній траві котиться камінь.
В чорній траві череп біліє...

І застеляю обличчя руками:
– Аве, Маріє!

Аве, Маріє!

Аве, Марієчко, — понад містами,
І понад мертвими, і над живими.
Вже й понад нами, уже й понад нами
Летять чорнопері страшні серафими.
Небо палає...

Небо – як пустка.

Попіл на варті заступить горіння...
Вмерти б, – а хто нам гріхи відпустить?

Аве, Маріє...

Всі перейдемо в загробні полини,
В чорні ліси самогубств на руїні...
Хто там співає «Аве, Регіна»?

Аве, Маріє...

Ніч проминає, день зазоріє,
Сонце всміхається звіру і птаху.

О, донеси і від мене, Маріє,

Пригорщу праху,

Пригорщу праху:

мертві

нікого

повік не засудять —

ні ката в туніці, ні в тозі жерця...

Тільки в печах крематорію

люди

співають,

хапаючись за серця...

III

ANDANTE

МАЄСТАТИЧНІ САТУРНАЛІЇ

Перший голос

Другий голос

Третій голос

Четвертий голос

А тепер – тільки сад, як непам'ять,

у всесвітньому домі твоїм.

Сад садити – як дім запалити, тож одвічний

свій сад запалім.

Дім – як сад твій, і що тобі треба – поразки?

У соборі літанія лине твоя...

У божественнім храмі молилась не раз ти,

Але змила молитву із лику віків течія.

Наслухай, наслухай же маленьку нічну серенаду,

Наслухай, наслухай же вітальну

божественну ніч.

Двоє божественних дерев із померлого саду.

ПЕРШИЙ ГОЛОС.

Поночі він схопився і заплакав. Йому

ввижалися вічні сліпці, які простують у вічність

із своїми

сліпими поводитирями. Вічні сліпці, транзитні.

Дві ріки злилися водно й завирували довкола.

Голова оберталася довкола своєї осі, як глобус...

На синьому тлі глобуса застигали вітрильники,

простували

сходишками паперті до неба білосніжні собори

із золотими

глобусами бань.

О саде душі моєї, соборе!

ДРУГИЙ ГОЛОС.

А соборні свічки співають – «Ісаяя!»

Забутому саду, соборному саду – «Ісаяя!»

Собор, наче свічка соборна, горить і згасає.

Ісаяя!

І білість зимова – як викрита змова.

І стан твій, і голос, молитва і мова.

Як викрита змова – зима злotosяйна...

Ісаяя!

Соборні свічки розгоряються й гаснуть...

Закінчуйте вчасно!

Та б'ється ріка в білий берег зимовий.

І на плащаниці твій лик пурпуровий,

А ми потонули в невірі, зневірі.

В саду, в Пантеоні Любові дерева стинають.

Це вічна Голгота, наш сад Гетсиманський,

кого розпинають?

ТРЕТІЙ ГОЛОС.

Уночі до мене прийшов бог – сяючий, як сад.

У білому,

Як собор. Я не смів і глянути йому у вічі.

Прийшов до мене бог, а може,

то був усесвітній нічник.

Сад упав на коліна.

І я на коліна упав, наче сад.

ЧЕТВЕРТИЙ ГОЛОС.

У саду – тиша. У саду – тихий блюз

од початку світа.

Як початок од стін.

І тоді я збагнув, кого мені не вистачало все життя.

Пустелі?

Ні.

Не вистачало голосу Господнього –

для всесвітнього нічника,

і голосу голосів, і пісні пісень.

Опівдні віку, в полуденний скін саду

св. Себастьяна...

IV

ALLEGRO GIOCO SO

Полуденний скін святого Себастьяна
на зеленім стовпі серед площі – очі мої на стовпі
самота обкладає даниною всіх – стіл і стілець
вікно на площу і вікно всередину будинку
вікно в сад із намальованими деревами
птахами квітами

оддалік гейби в затінку райського саду сиве
подвір'я як сиве повір'я
повір'я про середину світу а отже середину
площі середину дня
співати співати співати
співати – полуденному світу і полуденному
сонцю
і волаючому в пустелі і волаючій пустелі –
співати

співати співати співати
співати –
маршовим колонам стрільців що ростуть
од собору
як од маєтного осередку днів нашої пам'яті
пам'яті наших днів
співати
соборна площа як усесвітня пустеля
і сонце над головою
тільки вікна тюрми що навпроти здогадуються
про прихід
пустельника його нашестя
і сонця над головою

августійшого білого дня зачинає звучати
 соборна площа
 і сонце над головою
його пресвітлість «се людина» Ніцше –
 і сонце над головою
його пресвітлість у багатьох августійших які
 на колінах стоять
собор мовчить але в магнітофоні виростає
 мій голос –
 і сонце над головою
виростає мій голос із спогадів пана імператора
 і пана слуги
голос імператора що ставить народ на коліна
голос божий який піднімає народ із колін
 а отже слугує народу
коліна пустельників згинаються і розгинаються
 за повелінням
господнього голосу
легіон голосів устає над пустелею із сонцем
 над головою
мовби глас волаючого в пустелі всесвітнього
 пустельника
легіон голосів а отже один виростає
 з господнього голосу
тінь усесвітнього пустельника виростає
 з господнього голосу
виростає зсередини всесвіту але й світу давно
 уже нема
тільки стріли летять до розп'ятого
 стрілами Себастьяна
який і не думає стати святим і тим паче на дереві
і немає пустельника і немає міражного саду
 поза овидом сад

а міраж видається садом і стадом яке іде
до води але до стіни
доходить

до стіни «се людина» Ніцше і сонця над головою

в непам'яті нашій змія води і луна води
старовинний автомобіль катафалк

із невизнаним генієм
всесвітній пустельник іде до води

заспіває пустеля «Радуйся» – даю тобі плин
води в окулярі бінокля

радуйся радуйся радуйся

крилатий зелений коник день у день скаче
по дзвінкому люстерку

автострадою наших літ усе скаче й стрибає
дурна сарана

із патентом людського імення

як сотворення світу – першого дня настає
передчуття всіх семи

а дурна сарана вже стрибає в палаці

генсека президента прем'єра
скаче коник-колібри за маршрутом «непам'ять

вітчизни – стовп на соборній площі»
голос господа лине до всесвітнього Себастьяна

що стріл дочекавсь
на стовпі

співати співати співати

за осанну плину води зачинається правий берег –
як берег свободи

а людину уже розіп'ято на площі старій на стовпі
скаче коник-колібри комонний омонівець

смерть на стовпі

і на площі святої Софії
так це наша земля Україна цей спалений сад
із хрущовими а не хрущами
навіть пташка мала каганович і пташка кравчук
і двоглавий орлище

Кучма –
як відлуння води ув оазі а до нього прямує
зачумлене стадо
потоптавши пророка свого на стовпі
не пішли ви побігли на вас уже Сталін не гляне
замуруйте хруща в мавзолей
тінь моя виростає ізсередини площі але мене
ще немає
із самотнього саду крадеться дівчак як лилик
і самотній нічник навздогін дівчаку

на соборній на площі очі вовків на стовпі
полудення
ясного того полудення тінь усесвітнього нічника
обертається в стовп усередині всесвіту площі
Майдану

із землі єси в землю й повернешся

все йде по колу то й коло довкола нас іде
все йде по колу – собори й дзвони і очі вовків
на стовпі
тінь пустелі голос волаючого в пустелі пустеля
голосу

наче флейта Сквороди
флейта співає співає

та до нас не летить уже голуб із оливою в дзьобі
і немає стрільця що голубку убив і голуба вбив
у саду та у лузі
і летить потаємна стріла в моє серце
і розстріляно вже св. Себастьяна
а крилатий коник а коник усе все ще скаче один
по дзвінкій автостраді
та стріла що летить до стріли й на межі
золотого свічада
зустрічає спасенних смертників що по колу ідуть
і стрічає розтринькану волю свободу води
для пустельника

Я – пустеля
всесвітній пустельник що зрікся людської хвали
задля відлуння води
і відлуння води посередині всесвіту

Я – стадо іду за відлунням води та від мене
тікає міраж
і міражна оаза у звіра в очу
радуйся
радуйся саде часу гетсиманського плодоносіння
радуйся радуйся радуйся
співати співати співати

V

МОТОТЕКСТ ПРО МОТТО
Які ці святкові жалі!
Стоїть при душі костюмаха...
Не вбий!
Дай пожить на землі,

Де дівчинка гратиме Баха,
І Моцарта флейта, і гра
Життя, що і скінїї рада...
Яка молоденька, –
Стара
Маленька нічна серенада!

VI

RISOLUTO

СОБОР САДУ

У притворі собору –
крипти спалених стін.
Заспіває соборна свіча,
І навіки:
Білі стіни біліють прабілістю тіл,
І співають осанну невисохлі ріки.
Отче наш на землі і на небі...
Назад
Вже мені вороття – повороту немає.
Вийде янгол із саду. Навколішки – сад.
І палають свічки у тунелях свічад.
І мале янголятко мене обіймає!
Я виходжу із храму, заходжу до саду,
Наді мною пратемні літа – мов сичі.
Я віддав за маленьку нічну серенаду
Світоч моцартіанства, мов сяйво свічі.

А собор
Соборує на площі великого міста.
А собор прозирає віки золотії...
Слався,
Слався вовік,

Українська гірка реконкіста,
Повивальнице духа,
Побивальнице людства на паперті
храму Софії!

А на вулиці плаче жебрак,
У фракці й манишці,
Біля ніг його – чорний футляр,
І скрипка в футлярі, і смик...

В якій це країні?
В якій прочитаємо книжці?
В якій се тональності плаче
старий чоловік?

А дівчинка поряд не плаче.
А дівчинка грає на скрипці.
І сонце гаряче
Горить на незайманій пипці.
І зринає під пальцями:
– Ти-ли-ли, ти-ли-ли, ти-ли-ли...
Жебраками й блукальцями
І в господа ми не були.
Жебрак ув обмотках,
Ув обносках аристократ...
А скарби Полуботка?
А злото Карпат?
Це Софія, це Київ – і Зміїв, і Віїв.
Це чекання касогів, чекання Батиїв.
Ця кварцяна сволота, омонище п'яне
Б'є усіх навмання...

Придивись, придивись, придивись,
Богдане, –

Ти немарно пришпорив коня!
Не якась там Італія –
Журавлі українські над нами ячать.
І Карпенка Віталія
Вчити музику часу омонівці вчать.
І, ментівським кийком поціляючи в очі,
На відьомські поклавши кийок весілля, –
Б'ють мою Україну,
Яка проти ночі
Є дружина у друга мого Василя?
А були ми не кури – орли,
А бажали добра ми народу...
– Ти-ли-ли, ти-ли-ли, ти-ли-ли, –
З підземного переходу.
А було...
Солов'їне пили ми тоді молоко,
І, господнє зневаживши око, –
Поставало для нас над усі рококо –
Українське бароко!
...Брама сяяла золота.
Дзвони бамкали мідні.
Українське бароко.
Літа
Магдебурзького права у Відні
І хренбурзького права в Москві,
І такого – в степах України...
Досі, досі в іржавій траві
Лебедіють соборні ці стіни.

Коні царські. І рейвах, і швах.
Голоси самовбивчі...
І під регента впевнений змах –

Заливаються півчі.
А тепер, після мук і одмін,
Солов'ям не озватись.
Прозирає з розтерзаних стін
Візантійськими ликами святість.
Прозирати і нам довелось
У безодню неволі і чести,
Де хреста український Христос
На Голготу не може донести.
Але чую на древнім валу
І в печерному склепі
Не анатему, а похвалу
Іоанну Мазепі!
Пролітають літа.
Проминає неслава і слава...
А конаємо обіч хреста,
Як Варава і Сава.
Але там, вдалині,
Ти з'явилась, дорого...
І горять на стіні
Грізні очі святого!

VII

GRAVE

СЦЕНА ВЕСІЛЛЯ В САДУ

Над сади і сліди мої сад-пантеон.
І ромашки гадають – півспалах, півтон:
– Любить... не любить...
Лю...

Над сади і сліди, над сліди і сліди
Білі янголи вийшли з нічної води...

Любить? Не любить?

Лю...?

Сім утоплениць білих по саду ішли.

Скатертями застелені білі сади...

Любить... не любить...

Лю...

А в країні далекій – степи, степи...

Постинали дерева... Стовпи... Стовпи...

Любить? Не любить?

Лю?..

Закричав білий янгол: з'явилась жива

На тарілці відрубана голова.

І спитала усміхнена голова:

– Ти жива, моя мила? Ти все ще жива?

Суламіф, Соломія, вода і трава...

.....

любить... не любить...

Лю?..

VIII

ALLEGRETTO

ПІСНЯ ПІСЕНЬ САДУ

Ти знову озиваєшся мені,

І знову не накличешся мене...

Чи не тому твій голос посумнів,

Що й він невічно, що і він мине?

Я не забуду...

Як тобі самій,

Коли в тобі мій голос оживе?

Над білим садом дівич-голос твій,

Як птах співучий, молодість позве.

Нас лодія непам'яті несе,
Де дівич-голос твій і голос мій...
А сад співає, наче сад пісень,
Співає сад, бо ще не онімів.
Співає сад, бо ще не остовпів,
Як я – в полоні горя і біди...
З Гераклових стовпів серед степів
Мені вже сяє вічність. Назавжди.
Води живої, грішного вина
Подай мені – за всі гіркі літа.
Хай буде так: і бог, і сатана.
У небесах – колиска і труна,
І тільки ти навіки золота.
Візьми мене за руку й поведи...
За овидом блудних синів, за ним
Зістаємо стовпом трави й води.
І добре ще, коли не соляним.
А за тобою остигає й слід.
Вже ти по той бік суєтності йдеш,
І ти до наших золотих праліт
І далі вже, і ближче не стаєш.
Ти говори до мене, говори,
Нехай і не про мене – все одно.
Твій білий сад приходить до води,
І йде, і опускається на дно.
Мене любила жінка не одна,
Та всі чекали золота й руна,
Яке таке ж і справді золоте.
Руна немає. Тільки сад цвіте.
Не вибираю між явою й сном.
Не вибираю тліну і зела.
Забутий сад квітує за селом.
Але стежина терням поросла.

Мої герольди, городи і гради,
І річка Геракліта, й суховій..

Маленької нічної серенади
Відлуння у гіркій душі моїй.
Та понад садом, понад нашим раєм,
Як небуття і як буття твоє, –
Пресвітлий голос твій мене карає,
Ні жити, ані вмерти не дає...

ІХ

ALLEGRETTO

САД-ПАНТЕОН

- САД між землею і небом ніби міст підвісний
ніби міст підвісний провисає між небом
і долом земним
наче міст на землі не зосталось
- САД наче міст на землі не зосталось
а сад уже спалено
не посаджений – спалений сад
- САД як маленька людина загублена в антисвіті
- САД над садочками гетсиманськими
і над ночами
які почалися з колін
- САД або віддзеркалене люстро
в яким віддзеркалені
вічні дерева приходу
- САД і в нім збунтувались дерева і спалені
і забуті
і бунтують сади ще неспалені і бунтують
однайдені в бунті

САД як сад потопельників і воскреслих дерев
і людей

САД –

сад маркіза де Сада зниклого
нам у сад одчиняються вікна
і встає у вікні як фантом
сад божественний

сад-пантеон
із печалі горить ніби хмиз
сад

із сонцем що впало наниз
і кидає мов птах висоту

спотикаємось о пустоту
сад мій спалено сонцем дотла
та довкола – дерева тіла
невідомих таємних людей
і соборів без вікон дверей
і горять на останній межі
вітражі
вітражі
вітражі

X

ALLEGRO GIOCO SO

САД УСЕСВІТНЬОГО НІЧНИКА

І всесвітнє вікно, що прочинене в сад.
І солодке цвітіння, й гіркий його плід...
Золота моя юносте, я тобі рад.
І – осанна вікну, що прочинене в сад.
Ах, як жінка кричала!

І чулося:

– Ні!

Не давалася жінка – я брав силоміць.

І вона – заспівала! Собі і мені.

І відкрила вікно для страшних таємниць.

І прикликала звіра, що в кожному з нас

Причаївся і жде, що прийде його час.

І той звір причаївся у кожному вікні.

І ніколи, ніколи цього не забудь.

Шепчуть губи гріховні розпачливе:

– Ні!

Але перса, і лоно, і очі:

– Здобудь!

І гнучка, мов ліана, й гінка, мов змія,

Каже «ні» її мука...

А пристрасть:

– Твоя!..

Ти очам, ти вустам, а не слову повір.

Кожна жінка чекає – прийде її звір.

І настигне її, і здобуде її,

Заведе ув екстазу шалений танок...

Навіть звіру співають тоді солов'ї?

Коли нам одкриваються лона жінок.

Там і сяйво зорі, і відлуння води.

Ніч любовного шалу, молитви, гріха...

Там за ніч розцвітають і в'януть сади.

Там зелена оаза й пустеля суха.

Але якось до тебе прийде чоловік...

Чорний бог самоти!

Усесвітній нічник.

І тоді вже не кайся, не плач і не клич:

Бог розплати приходить у зоряну ніч.

І налякані тіні великих дерев.
І страхітливий плач пересохлих дверей.
За гріховну цю плоть, за гріховну цю хіть, –
Чорний,
Чорний нічник на порозі стоїть.
Усесвітній нічник – це покара і мста
За гріховну любов, за гріховні літа.
За пропашу любов і гріховну любов
Чорний, чорний нічник і до мене прийшов!
Ти до слави й жінок, і до радості звик?
А тебе вже чекає страшний чоловік.
...Стало жахно мені, як опівдні сові.
Він промовив:
– Ти генія вбив у собі.
У гріховній любові, у грішнім вині.
І належав ти богу, а будеш – мені.
Я сказав:
– Я до тону такого не звик.
Що він хоче від мене, страшний чоловік?
Він сказав:
– Недаремно знайшов тебе я,
Це тебе загубила гординя твоя.
Я не раз, і не два подавав тобі знак,
Бо ж, убивши себе, ти стількох повторив...
Пам'ятаєш, і плакав ти, наче дітвак,
Як уперше до тебе я заговорив?
– Усесвітній нічнику, – я мовив йому, –
Йшли в донощики друзі, я йшов у корчму.
Натомивсь од утрат, натомився від зрад.
Але я посадив, і не дерево – сад.
Є країна у мене, і сад мій, і син...
І схопив свою голову в руки.

Один!

Я зажився на світі? Прости мені, вік.

Був я богом, а ти мені крила попик.

Прощавай, моя Ольвіє!

Бачиш в очу,

Як смиренно я крила своєї волочу.

Але те, що люблю тебе дуже давно,

Винуватий не я, а ольвійське вино.

Я зажився на світі?

Та в час-часолет

Сходить профіль твій гордий

із древніх монет.

Мов жебрак, що продав і пропив таїну,

За старою копійкою крила тягну.

Але те, що люблю тебе дуже давно,

Винуватий не я, а ольвійське вино.

Вороги на кургані?

Нога в стремено!

Та мене повалило на землю вино.

Це воно чарувало лиманські вали.

Це воно продавало чумацькі воли.

Це воно марнувало високе чоло,

Аж не стало України, немов не було,

Як не стало і Ольвії в цьому краю,

Де на власних кістках півзотлілий стою...

Та мене вже не купить, бо я не дітвак,

Ні стамбульський гарем,

ні московський кабак.

І ніяка метіль уже нас не змете.

Байда я усесвітній, але без гріха...

Пригортаю волосся її золоте,

Бо ж я Байда, я сад, а не пустка суха.

І не плачу, хоч рани не раз заболять:
Досі вражі гаки із-під ребер стримлять.
Не за гріх, не за гріш, не за підлу хвалу
Я страждаю, та я добуваю стрілу:

а як стрілю – царя вцілю,
а царицю – в потилицю,
їхню доньку – в головоньку...

Та й подамся додомоньку.

І за Байдину покару

Привезу домів товару.

І повернуся назад, –

У всесвітнє вікно, що прочинене в сад.

І цвіте мені сад мій упродовж століть.

І всесвітній нічник на порозі стоїть.

XI

GRAVE

ОСТАННЯ ПІСНЯ ЗИМОВОГО САДУ

Голоси із того світа

Перейшли у білий крик...

І прийшла зима без літа.

А здалося – льодовик.

Відболіли і відбігли

Дні на горе і біду...

Всі дерева білі-білі

У зимовому саду.

Полетіла з вітром лютим

Неприкаяність сама.

І над білим-білим літом

Насміхалася зима...

І від крику білих коней,
І від неба до землі
Закрутилось біле коло,
Біле колесо зими.
Льодолюди, льодолюди,
Стріну їх – і пропаду...

І ходив по селах лютий,
І в оселі, і в саду.
І за вітром, як за мітом,
Наші білі імена...
І була зима всевітня,
Біла-біла, як стіна.
І дерева, як на старість,
Йшли до іншої землі...
Йшли дерева...
Та й zostались
Вікувати у зимі.
Чи когось у полі вбило,
Чи про сад свій хто забув...
І тепер у світі біло,
Як у вічному саду...

XII

ANDANTE

ПЛАЧ ЗА САДОМ

У ніч літургійну, соборну, причинну –
Ввійду до собору і браму причиню.
Без гніву й печалі, й трагічного жесту, -
Радію відходу,
Відходу-пришестю.

Мій боже верховний, рятуй нас од мору,
Осанна, осанна соборному хору!
А ти, моя мила, стрічаєш немило.
Свічок не потрібно...
Життя догоріло.
Тебе не украли, мене не украли...

Засвітяться вікна, як телеекрани.
І вдарять органно два зболені храми,
Розчиняться брами останньої драми,
І ніч пересвітлять, і болесті сплять...

Вічная пам'ять!

Ми підем: у тернах душа, а не нозі –
Соборної ночі, соборної ночі.
А день не навіки, а ніч – не навіки...

Божественний сад
Починається з вікон.
І, просячи моці
Пресвітлому богу,
Ідуть од порогу.
І поки не звикнемо
Бути навіки, –
Зачинені вікна.
Зачинені вікна!

ЗОЛОТА ЛІХТАРНЯ

* * *

У ліхтарні всесвітнього міста
ростуть голоси
як липи на еспланадах кав'ярень
хаос камінь
огонь і померла зоря

у ліхтарні всесвітнього міста

.....

300 000 літ

од початку

ALLEGRO GIOCO SO

А по тисячі літ за мавпами,
після смерти і після погонь, –
воз'явився,
як мамут,
на наших мапах
золотої ліхтарні вогонь.

Вогонь блукаючий бідний!
Він хоча й омине, та майне...
Як ми плакали, як ми бігли
за блукаючим бідним огнем.
За свою безпросвітність дику
вічним страхом платили пеню.
Бо ж немає, немає диму
без блукаючого
вогню!

Я конав од сказеної хіті,
а торкався жіночих долонь,

як сумний і далекий хіппі –
Золотої Ліхтарні вогонь.
В танці тіл божевільних жіночих,
в дикім танці оголених ню
бачив я, бачив я всенощний
екстатичний танець вогню.
Там бували такі одчайдухи,
що згоряли самі згаряча...
Був я свідком такої задухи,
що вмирала не тільки свіча.
Нас, дітей, не жаліли нітрохи,
накидали на душу оброть...
Був я свідком такої епохи,
де на попіл – і душі, і плоть.
Мов нічних мотилів у гербарій,
безтілесна збирала рука
потаємних
страшних канцелярій, –
всіх, од старчика до юнака.
Цебеніла там кров із аорти,
шили юдам нові кунтуші...
І топталась, мов римські когорти, –
по душі,
по душі,
по душі!
І могил безіменними маками
нас манив потойбічний едем.
...А по тисячі літ за мавпами, –
хто ми й що ми, й куди ми ідем?
І в зимову, без огника, безвість
йде зимовий холодний звір...
Хтось виходить на білий берег
і клянеться, що вбивця – не він.

І клянеться, що він – безіменний
вік утечі од вовчих погонь...
Там, на березі, там безсмертний
Золотої Ліхтарні вогонь.
Але – мертвий огонь із реторти,
і вже іншого нам не дано...

І ступають чужинські когорти
на пречистих снігів полотно.
А клялись. А приймали присягу.
А з'омонились, наче в гостях.
Тіні СМЕРШу і тіні ГУЛагу
впали кров'ю людською на стяг.
Впали кров'ю на телеекрани.
Від землі й до безводних хмар
відлітали вогні.
І грали
їм услід тріумфальний марш.

GRAVE

ТРІУМФАЛЬНИЙ МАРШ

Загорілися букви в небесній книзі,
наче знаки волхвів віфлеємських...
Загорілися небо й земля.
Мої оркестранти, вчорашні і нинішні,
нехай вас осяє моя зоря.
Міністри, поети, актори, фізики
грають марш тріумфальний –
і несть їм числа...
Тільки я, тільки я примушений відповісти
за померлі зірки і сліпі дзеркала.
Гіркі мої дні!

Шекспіре, Данте!

Крім світла померлої вчора зорі,
крім світла зорі, що померла сьогодні, –
кого мені взяти в поводитирі?

Кого мені взяти в секунданті?

Із ким – у дорогу? З ким – на дуелі?

Я пережив свій богемний транс...

В людей Мікель Анджело і Рафаелі,
а де він, розстріляний наш ренесанс?

Один репресанс, –

і вже хочуть нового.

Когорти стають під кривавий кумач...

Дивися, небоже!

Дивися, небого!

Вони воскресають, – не вий і не плач:

генералісимус Йосиф Віссаріонович Сталін,
маршал Лаврентій Павлович Берія...

Скільки лягло нас під їх п'єдестали!

Де там республіка!

Що там – імперія!

А ми – коліщатка всесвітньої драми.

А гвинтики досі надійно живі.

І доки нам сняться відроджені храми,

їм сниться відроджений Спас-на-Крові.

Їм сниться: провістям новітньої ери

оркестри у Тушині грають туш.

А ніччю зникають прості інженери

разом з інженерами людських душ...

Голова Мейєрхольда в заплаві нужника.

Вселюдська піраміда, від крові слизька.

Вам мало, що вбили і Курбаса, й Плужника?

А як убивали Косинку й Влизька?

Зарізані трави й квіти. І губи зарізані сміхом.
І милі засипані снігом. І пам'ять

засипана снігом.

Де ви, друзі мої? Хто оплаче любов пресвітлу?

Зарізані квіти...

Зарізані мої губи. І як вас покликати, як?

О, крик опівночі! І камінь, і лист, і світляк.

І наче уперше в очах ваших туга і страх

Штурмують високе небо золотою ордою мурах

У ваших зіницях...

Десь похорон почався.

Плаче кортеж оркестровий –

Барабан, і труба, і бубон.

І як мені мертвому бути?

Де ви, друзі мої?

Як ви плакали, коли із труни висувалась

порожня рука мерця.

І – музика похоронна. Музика без кінця.

Зарізані трави й квіти.

Зарізана квітів ніжність.

І ця потойбічна засніженість,

і цвинтарні солов'ї...

Де ви, друзі мої?

Я ще зустріну вас – не мерцями, а свідками.

І я себе зустріну – квітами.

І буде Фауст. Буде вогонь до хмар.

Будуть поети й по мені. Будуть поети нині.

Тому тріумфально, під похоронний марш

Загорілися зорі в небесній книзі.

.....

І все-таки пройде пекельне літо,
Пекельне літо геніїв, нездар...
Огнем зістане те вино
Столітнє,
Що вчора видавалось за нектар...

ALLEGRO

У ліхтарні всесвітнього міста
ростуть голоси
як липи на еспланадах кав'ярень

Хаос камінь огонь
і над усім –
архангельська труба
Армстронга

Язичеське древнє тубільське вбрання
вривається в душу неначе нектар
щоб спалити себе
насправді

тільки в літньому небі
старий двомоторний літак
зависнув на крилах і падає
а над ним –
архангельська труба
Армстронга

двадцять років пройде
наче двадцять століть
я усіх пригадаю на ймення

там я п'ю із живими вино
із Грицьком Чубаєм закарпатське вино
адже Ужгород все ж не Париж

андеграунд зі Львова –

Микола Рябчук

і Олежко Лишега –

не зречуся ніколи тієї пори

коли всі ми були як богове

не зречуся

що такий молодий ювілей у Скунця

тридцять три –

і вже він на Голготі

і живий і воскреслий Іван Каламар

денно й нічно випитує час каяття

у тезка ув Івана Чендея

і Василь Басараб у блукальських огнях

геніальній дитині на хліб подає –

і не гасне вогонь у винарні

я прочитую зорі вже спалених літ

і мені з небесі вже махає рукою

вже за мене молодший Грицько

але там угорі

там річка небесна тече

над рікою ростуть голоси

як росли голоси над гірською рікою

там Грицько і Галина

Тарасик малий Соломія

там на березі неба і я

але в небі

двомоторний Левіафан

зависнув на крилах

і падає

мурашиний король
розкопав муравлисько зірок
і відкрився такий краєвид
ув очу

я сиджу у винарні
з краєвидом на муравлисько
і кидаю цигарку в вікно
що летить по параболі
й гасне десь наче зоря

у зорянім муравлиську
задиhaється
дюралевий Левіафан
а над ним –
валторни і труби і скрипки й гобої
п'ють небесний нектар
щоб спалити себе насправді

світлі духи алкоголю
вибухають фонтанами лип
і згоряють насправді

ALLEGRETTO

Незвичайний небесний концерт
Починає в мені оживати.
Знавісний і хтивий концерт –
Наче дух алкогольний крилатий.

Ти горів. Ти палав.
Не вписався в систему...
Вік жорстокий тебе записав
У жорстоку богему.

Тобі сісти ошую дано,
А тобі – одесную...
Як я п'ю із живими вино!
Як я милу цілую!

Я і демон, і бог...
Твої перса, і очі, й коліна...
Загубилось між зір і епох
І моє покоління.

Ще настане мій час,
І вже нас не поглине геєнна.
Прилетить і по нас
Наша птиця вогненна.

Лиш тебе я не стріну ніде.
Але нині я відаю, де ти...
Впала зірка в вино молоде, –
Пийте, браття-поети!

Ми ще справді орли.
Ми зчиняємо галас:
Україну не ми пропили,
А така нам дісталась.

Згоримо у пекельнім огні?
Так на те наші чаші богемні.
Як нам бути тверезими, – в вині
Відбиваються мури тюремні?

В алкогольнім чаду, в алкогольнім диму
як я буду гріховно любити...
Люди – глина співуча.
Я знаю, кому
Їх людьми і належить ліпити...

RISOLUTO
SCENES PATHETIQUES

Боги на Олімпі співають?
Співаються, –
Так тяжко, що їм і пісні не співаються.
А мариться край занебесний незвіданий,
Та з атеїзму минулий урок...
І, може, зробили б з поетів ідолів, –
Ідолів роблять із кінозірок.
Віче мій змавлений, як нам прожити,
Як пережити нас нашим літам?
Можна мене і забути, і вбити, –
Я вже ніколи цих літ не віддам.

...І буде Фауст...
І буде огонь...

Вік, а чи крик людоджерної хроніки?
Літо пекельне. Вино і вогонь.
Навіть в парламенті наче у схроні ти,
Як цих пекельних думок не відгонь.

Червоне сяйво в синім небі
зблідло,
Немов на небо хтось пролляв
вино...
І все-таки пройшло пекельне
літо,
І вже повік не вернеться
воно...

Понад вертепи шикованих готик
Стільки захмарної стало екзотики.

Ходить між нас учорашній сексотик,
Але між нас і сьогодні сексотики.
Вічно вони – секуни і секухи...
Але процокали в серці секунди.
Десь ти, любове, далека, сама.
Десь тебе вбила космічна зима.
Зимно пророкам нового Союзу.
Армстронгу зимно вже з власного блюзу.
Тямлю естрадників. Тямлю зрадників.
Тямлю й себе – був месія естрадником.
І не месія, предтеча, пророк,
Став я співцем віфлеємських зірок.
Став на коліна в молитві, у требі.
Боже, як ще не покинув нас ти,
На українському вічному небі
Божому сину зорю засвіти!

GRAVE

У ліхтарні всесвітнього міста
ростуть голоси
золоті й злогогорлі

а далеко отам на горі
соло вечора наших літ –
голос гобоя

там далеко на горі
кричать стадіони і площі кричать
переповнені в'язнями серця

і б'ють чемпіони
омонівських лав
кийками по серцю
неначе по м'ячику

а я відлітаю у зоряну ніч
мов привид огню
і сам я неначе ліхтарня

і тисяча тисяч сумних цвіркунів
ударять смичками по скрипках журби
на дні Золотої Ліхтарні

бо тоді коли птах надвечір'я летить
відлітає ліхтарня неначе життя
та не гасне вогонь у ліхтарні

Постскриптум

Немов вино, у небі літ розлите,
Космічний пил моїх торкнувся скронь.
І все життя пройшло. Пройшло, як літо.
І я промовив: «Так, це був огонь».

І плакав я, що дні згубив безхмарні,
Що розгубив і друзів, і рідню.

І серце розірвалося в ліхтарні,
Щоб стало більше світла і вогню...

ЧОРНА МЕСА

Тиха симфонія вітражів

I

Одного дня прибуде НЛО...

Я бачу їх у чарівному скельці:
Ау, брати по розуму, пришельці!
Такого ще пришестя не було.
Покличте нас, галактики чужі,
Відіграно і програно хорали,
І хочеться востаннє, щоб заграли
Земні ще кольори у вітражі.
Душа відлине в віртуальний світ...

І вже із-під землі, як піднебесся,
Лунає «Dies irae», чорна меса.

О, чорна меса проминулих літ!

II

.....
І тінь його відійшла від нього і підійшла по небу,
забравши із собою й за собою сяєво блакитне, бо
коли зійдемося у тій миті, щоб продовжити мить і
себе, поєднавши біль розпачу і крик сорому,
в повітрі пролунає крик огню.

Це День Гніву, коли душа шукає інопланетного
шляху, День Гніву...

– Я вбив у собі художника, – думаєш ти наостанку,
залишивши землі земне: цілий парк
заборонених статуй.

IV

одного дня прибуде НЛО
на ясні зорі і на тихі води
а ти в чеканні зоряної коди
і ти уже не тіло – тільки тло
це тут – школа безуму
древній праліс –
лісовий шум
це тут Робінзонів острів
павук моєї кімнати
софіт НЛО
вхопився за павутиння
а час уже тут не минає
ввечері

доторкнутись до білої скрипки
із мелосом чорної меси
вслухатись як у пралісі плачуть
листочками
мокрі дерева
це вривається в душу

співочими птахами
зеленими квітами
співочими трунами
слов'янськими чортами
тотемами людини
дерев'яними ідолами
ідольськими деревами
але це – чергове занебесся
раювання імпульсів слів

архі-
 ідольські
 дерева
 діво-
 дерева

древній праліс
обличчя й маски
співочі діводерева
від себе себе вкрасти
о віку – земний і древній
вік мій вродив людей і звірів
та дослухався до своїх речей
і уперше собі повірив
що устами моїми бог рече

V

Я знаю: і я – не навіки.
Я вірю, і все ж не втаю:
Від жовтих осяяних вікон
Лягатимуть тіні в раю,
Щоб глиною голубою
Сховати вогонь і смерк...

У тиші стрілецького бору
Чекає на оленя смерть.
До бору, неначе до скиту,
Де нарізно душі й тіла,
Я бігтиму –
 олень блакитний,
Мій біг перепинить стріла.
Прощайся із твердю земною,
Прощайся навіки, коли
Заплаче відлуння за мною,
Пробуджене зойком стріли.

Я вірю, що я не зневіривсь,
Живий – я увесь із відлунь.
Та прямо вже в серце націливсь
Забутий прапредківський лук.
Прощайся! Бо там, в занебессі,
Натягнуто нитку тугу,
І діждешся чорної меси
На білім снігу...

VI

Перше коло едему, – це близько.
Та вогонь – уже в тиші німій –
Видирають із рук василіски,
Що встають з самоспалення змії.
У Вергілія п'яна наука,
Та й у Данте ми ще не були.
Ми пішли від стріли та від лука,
І вернулись до лука й стріли.
Ви чекали красивої казки?

А з зеленого полум'я літ
Стопалаючі ідолівські маски
Прилетіли на чорний граніт.
І спалахує присмерк яскравіш.
І смеркає вмираючий день,
І життя – від клавіра до клавіш,
І життя це усюди й ніде.
Ти пророк, ти обрав собі месу,
Ти схилив сумовите чоло...

І якого ще треба прогресу,
Є вже все – ІНТЕРНЕТ, НЛО,
Є ще нами розкраяне небо,

Де і ми політати могли б,
Там десь голос клонованих стебел
І крилатих не зловлених риб.
Чорна меса із тіл безтілесних,
Чорна хмара
З огненним вінцем.

Чорна меса, ти чорний мій месник,
Янгол смерті з дитячим лицем...

VII

А мені земля дала прозоріння ще тоді, коли
помаранчеві райські дерева зникли за овидом
і мов купол собору, постало страшне НЛО.

А ми йдемо та йдемо під супровід чорної
меси: так і є, як у Брейгеля, де сліпці ведуть
сліпців, і всі поводириями й сліпцями.

А меса лунає, лунає, і я відлітаю: мигтить
занебесний сигнал.

VIII

На площах модернових міст
Я волі і долі шукаю...

Прощайте!

Я днесь відлітаю,

І хай вам гряде благовіст.

На площах модернових міст

Мій голос і слід загубився.

Себе вберегти не зумів,

Та вбитий не є самовбивця.

Або, може, і звір на ловця біжить

Лиш тому, що той звір – убитий...

Може, бог наш до нас поспішить?
Може, бог – у єдинім: добігти?
Ми летіли, та стріл не зустріли.
Але нас вичатовував лук.

І летіли натомлені стріли
Крізь містично побожну імлу.
І прийшов із стрілецького бору,
І припав на коліно стрілець.
І земля закричала від болю:
З того світу спішив гонець.
Закрутилося вічне коло...
Закрутився один мотив...

Чорна меса.
Господній голос.
Він осанну землі творив.

ІХ

Одного дня прибуде НЛО...

ЗАМУРОВАНА МУЗИКА

На муарових мурах – полотна розгойданих гмін,
або мапи країн, імператори і королі...

Диваки!

Ви мені замовляли манюсінький гімн?

Прощавайте!

Вже реквієм – реквієм лине давно з-під землі.

Це дівчатко тендітне в сандаліях збилося з ніг.

Інтернатська недоля, а може, заплакана муза?

Сальватор Адамо проспівав шансона про сніг,
але музика нащо їм, тим, що вживають од пуза?

Замурований в час Горбачова старий ресторан,
але йду по Соборній – і музика у «Наталі»...

У циліндрі та фраці з копитцями й ріжками пан,
але ще на банкеті тут імператори й королі.

Над столом нахилившись, доп'є це «токайське»

поет...

Він давно у могилі, а все ще вино не доп'є.

Цей чортівський банкет,

юна відьма, король і валет,

і звучить неіснуюча музика – десь вона є!

Саксофон починає тихенько-тихесенько в такт,

і вступають ударні, а скрипка циганська –

потому.

Я розсаджую в пам'яті всіх за столами.

Літак

вилітає уранці в Жуляни з аеродрому.

Контрабас літака і на віях од сліз – вокаліз.

І тоненько бринить одчайдушна прощальна ця

музика...

Залітає літак у Жуляни – не треба й віз,

але віз наш і досі удома...

Ти мусила

на прощання сказати, що любиш мене, що все
поміж нами закінчено, треба скоритися долі...
Що не треба ні Брамса, ні Моцарта – кава глясе
вистигає, а в тебе заняття в музичній школі.

А любовні сюжети на цвинтарі – це не для нас,
і вино, котре звалося «тисяча щасть» –

«езер йов»...

Експланада каштанів гуде і відлічує час.

А розрив – коли мила востаннє руки не подасть...

О, любов!

Але в форменім кителі всміхнений льотчик-ас,
у його Дон-жуанському списку – цих лесьок і

насть...

А тим більше марійок, арійок – і справді, від

того злі

ці мотори, які відчувають, де вірність, де зрада

є...

Саксофон починає соло – в «Коб'єті» чи в

«Наталі»,

а літак на Жуляни летить і доземно падає...

Саксофонь, саксофоне!

Тобі на богемний вік

Вистачає видінь і падінь у «мисливському залі».

Замурована музика в скелі вже втратила лік
тим літам-літакам, що відбилися у задзеркаллі.

Стало гіпсовим янголом тіло красиве твоє.

Стало соло любові уроком музичної школи.

І звучить неіснуюча музика – десь вона є.

Замурована музика в скелі – вона вже не змовкне

ніколи...

сумний пекельний вік самовбивць із країни
Удосвіта

параноїчна зона «А» –
мерці посинілі й розпухлі летять
на срібному літаку
але розбиваються руки їх об срібні дошки
похоронні
і кричать вони і кричать своє запізніле

ЕССЕ НОМО

XX вік. XXI вік побутування двійників – у мені
У літаках загиблих і срібних

параноїчна зона «А» –
у спалаху прожектора бачу радісну танцівницю
удостоєну оплесків кібернетичної інквізиції
вона танцює й сміється до залі але вже вона
летить

але вже вона в літаку що не повернулася
параноїчна зона «А» –
срібні літаки як літаючі ящури як літаючі
динозаври
я геть вимучив плоть свою від посмертних
забаганок
тих літаків померлих

параноїчна зона «А» –
де я думаю: в цьому небі так багато красивих
покійників

А потім я йду на голос надвечірнього марева

замислений стоїть чоловік у саду під високим
зеленим деревом
і плодами із цього дерева годують
лише немовлят

і дивиться він на дерево очима немовляти
благаючи:

пташко, зійди!

та під деревом тим замело плодів але забагато
покійників

і замислений стоїть чоловік у саду під високим
зеленим деревом марева

і високими сходами йду до звіздаря Геми
що вже у д о с в і т а

і на сходах б'ються риби й кричать голосами
людськими

і кожна риба крилата має очі рожеві
як очі немовляти

ув алкогольнім повітрі споєно тисячі риб

параноїчна зона «А» –

люди живуть табунами і жінки виплакують дітей
народжених від літаючих параноїків

хтось із них покаже на обличчя

у траурній рамці

на обличчя у траурній рамці – обличчя лежить

на дорозі

по тому обличчю ходять ноги й колеса

місто із автами полісменами космольотами

міражами динозаврами і т. д. –

летить на срібному літаку що не повернувся

рівно рік тому –

той літак як всесвітньо відомий чорт що так

схожий

на актора з театру тіней

а
над
туманними
обсерваторіями
світить висока зоря облітання –
там спалюють поета із палаючою головою
хлопчика
на високій зорі облітання обличчя моє
воно плавиться
в цьому пекельному літі
параноїчна зона «А» –
де всі кажуть –
утоплені і покійники із літака
La strada з обличчям моїм
я кажу – поет народився є і ходить невпізнаний
і тому над туманною обсерваторією спалюють
поета
із палаючою головою хлопчика

БУНТ ПАРАНОЇКА

Хто у труні, хто за труною –
всіх возять авта параноїків
але міської божевільні
ніхто у місті не минає
марева...

1

літнього вечора у міському параноїчному гаю
з'явилося «А»
дерева-параноїки трави квіти забagli його

зловити і відправити в міську божевільню –
прибігла жахна зелена машина
обіззавшись до дерев симфонічним гудком
(дерева зааплодували)
і з машини вийшли двоє *te deus ex machinae*
у цивільному

2

хто у труні хто – за труною всіх возять авта
параноїків
але міської божевільні ніхто на світі не минає
марева

3

в тій машині відходить «А» – сумним золотим
ізгоєм
але це певно параноя –
і параноїки біжать їй навздогін як звірі

4

поверталось авто з божевільні

5

і тіла мого половина повинна настріяла
параноїчний сад
відділилася тіла мого половина –
а ноги незрушно стоять
я хочу тікати – до мене двоє з машини ідуть.
Це бунт параноїка. І як мені бути?
Це бунт параноїка, бунт!
Я знаю в міській божевільні мене параноїки
в'ють.
Та як мені бути? Це – бунт параноїка. Бунт.

Авто однокриле! Ти віриш в параноїчний бунт,
та спинилася тіла мого половина –

а ноги за н и м и

і д у т ь

я хочу тікати над реготання півтіл у гаю

звисяючих

я хочу тікати – в людей бо обличчя заячі...

І хто їх ліпив – звіздарю Гемо?!

Святий Йосафат?

Відділилась від мене тіла мого половина –

а ноги незрушно стоять.

Ведіть мене, кажу, – ведіть до найбільшої

в світі повії!

6

Поверталось авто з божевільні

7

побудую трикутний будинок як замок поселю

в ньому поета

гермафродита і звіздаря – серед того

трикутного замку

камінний колодязь і в ньому сифілітичні наяди

звіздарю звіздарю прибий мені серце

до каменя – зірками

а бороду – до овиду хай палає в огні

той трикутний хрест

8

над гаєм параноїчним трикутний знак поета –

сині сутінки вечора

над гаєм параноїчним муравлисько небесних

зірок

о приходьте до мене у гості я вас чекаю
і руки опускають на плечі
на небесні плечі зірок на небесні плечі зірок
і мабуть усе це вам буде знайомим –
я – і ЕССЕ НОМО.
Над гаєм параноїчним летять сорочки недільні.

9

Поверталось авто з божевільні

10

Поверталось авто з божевільні,
І тіла мого половина повинна намріяла
параноїчний сад.
Відділилася тіла мого половина –
А ноги незрушно стоять!
Спинилися жажні ноги... дим... дим... дим...
І перший удар! І другий удар!
О параноїку! Ти – гермафродит.
а тебе опівночі душить в обіймах звіздар!
«О, нарешті, – він каже, – я в найбільшій
в світі повії!»

Поверталось авто з божевільні.
Та повія по пояс в воді. Надвоє ділять повію
ту хвилі.

Поверталось авто з божевільні.
Одна половина –
Гема-звіздар.
А половина друга – жінка свята як із ікони –
ЕССЕ НОМО!
У зеленій спідничці яви, де сприймають
квітіння і зв'ялість

я крадусь наче тінь, наче тінь по власних садах,
де по пояс в воді над реальній –
Гема-гермафродит-звіздар.
І як я повірю в містерію світу гірку?
Я – бунт параноїків на похоронному літаку,
я хочу тікати, я параноїк,
я не... Але з'явився з авто одинокий янгол,
і тому коли
Душу мою судомну несли янголи –
сорочки крилаті недільні,
Із реготом параноїків: ЕССЕ НОМО!
Поверталось авто з божевільні.

FINALE ПАРАНОЇЧНОЇ ЗОНИ «А»

А – то початок параної...
Вона ні мати, ні жона...
О параноїки-ізгої в параноїчній зоні «А»!
Вони вмирають поодинці, їх не рятує множина,
їх сповиває в білий саван
параноїчна зона «А».
Рожевоокий параноїку!
Од смерти руку відведи!
Крізь нас летять, і білий саван
вкриває синій стан води.
Але щоночі, як із неба
наш тихий демон прилетить,
ми кричимо, неначе риби,
ми прозриваємо на мить,
ми кричимо неначе риби,
сумні, як одностайна тінь,
у велетенському циліндрі,
неначе й демон відлетів.

ОРГІЯ

Маргіналії на полях календаря

I

Поніміло,
Зніміло, неначе трава, –
І пісні, і слова про Петра та Мазепу...

А стоїть сива мати, стоїть – удова,
Серед цього, як світ, українського степу.
Наша доля – гаряча, та історія – кляча,
Наша шия – воляча, а мова – теляча...
прости...

Це така твоя доля, така твоя вдача –
Ці зогнили від часу хрести.
Лаврські бані, печерські молитва і крик,
Степовий материк, де Савур та могила.
Це історія, вкрадена, як патерик,
Це свячені ножі Коліївщини й вила...
Твоє рубище ветхе з чужої хули.
Обпалили наш овид чорнобильські роси.
Ми ж і досі в космічній безодні – хахли,
Малороси...
Вже такий малорос маловодний Дніпро,
Так нас мало грядуще тривожить.
І з дитячих лобів прозирає тавро,
І непам'ять гірка нашу пам'ять батожить.
Соловій, покидаючи кліть золоту,
І Петра прокляне, й оспіває Мазепу.

Та не скоро він здвигне могильну плиту
Із очей і рамен українського степу.
Та плита, ця хранителька «черт» і «рез»,
Пролежала століття,
страшна й не мізерна.
Та зростає камінний,
Замшілий вже хрест
З борозенок і ям, де кидали ми зерна...

II

Іконний коник Георгія Змієборця.
Повержений кінь під п'ятою Георгія...
Змій у Георгія просить карбованця
На келих вина перед смертю.

Оргія!
Та що Змієборець?
Відняв списа,
Бо хоче зробити усе по закону...
Яка ідилічність!
Яка краса, –
Скинутись по карбованцю,
гривні або купону.

Оонівський клацає поряд затвор,
І Змій відлітає притьмом за хмари.
І буде Георгій, як той Єгор,
Писати солодкі свої мемуари.
Мати пектиме сухарики й коржики,
Кінь пожиратиме свій овес,
Бо переходять Георгії в Жоржики,
В жевжиків духу, – і тут, а не десь.

Вам мариласть, панцю, козацька республіка?
Вам увижався дніпровський атол?
А ви потримайтесь за дірку від бублика,
Мазепинцю клятий, триклятий хохол!
Республіко Криму,
Новоросійська трибуно,
Ви простяглися від Ужгорода й до Анапи.

І це неймовірно, наче Джордано Бруно,
Котрий цілує пантофлю папи.

.....
Оргія!

III

Іконний коник Георгія Змієборця.
Все та ж ікона, все той же змій.
Гривну вони на карбованця,
І курс валютний збити не смій.

А що Змієборець? Відняв списа,
Зобразив на виду усесвітню скорботу.
Під марш старовинний гучить яса
Зі щогл і рей Чорноморського флоту.
То лук старовинний, то ядерний спис.
А люде убогі, зневірені й голі.
Що залишається після «Сі-бриз»?
Чорні байстрята у Дикому Полі.
Це мука не змучена. Це віра слов'ян.
До петлі, до ярма так вже звикнула шия,
Аж поки надійде новий Тамерлан
Або воскресять нам нового Батия.
Ти хочеш свободи, але вона
Перед тобою стоїть заплакана.

Немовби невольниця – рідна жона,
Пропита, проїжджена і пробалакана.
І там, де скрижалі епох золоті,
І там, де три царіє із дарами,
Нас порятують хліба що святі,
Що в люди пішли, покинувши храми.
Неначе невільник у Кафі, стою.
Стою
На всесвітньому торзі я,

Вже тільки потойбіч воскресне, в раю,
Несамовита небес моїх оргія.

.....

Оргія...

ПТАХИ ІВАНА ЧЕНДЕЯ

I

Птахи із неба падали й кричали.
І з ними небо падало на низ,
Як небо їх крилатої печалі
Над самотністю порожніх гнізд.
Птахи набрались у польоті моці,
І крик їх – наче поклик далини...
Та, летячи і падаючи мовчки,
Вже мовби небом зістають вони.
А понад нами їхній крик вознісся...
І вже щоразу ближчає луна.
То кличуть нас ячанням вітру гнізда,
Немов неопалима купина.

1972

II

Зійду із авта – й не ступлю ні кроку.
Така чужа ця вулиця, і я...
Перейменуйте знову на Високу!
Верніть Високій вулиці ім'я!

Лаокоона обплітали гади.
Адам сконав за первородний гріх...
Та світло непогасної лампади
Із вулиці Високої – для всіх!

Іван світив...
Його чекала плаха,
Та він повзучим говорити смів,
Що Бог створив і гадину, і птаха,
Але у нього серце – для птахів.
– Усіх птахів? – питала чорна галич.
– Нас ненавидиш? – сикнула змія.
– Усім вам доста Згариць і Пригариць,
Та спів і сик усе ж не плунав я.
Ви божі тварі, ви ні в чім не винні!
Та жаль бере, що тяжко солов'ю
На рідній, на зеленій Верховині,
Де в птичих гніздах вивели змію.
Не бійся, змію, я тебе не вдарю.
Були стоглаві, але й тих простив...

III

А ти, мій тезку, Йване Каламарю,
Зі свого серва гадів напустив!
Твої серпи і молоточки ржаві.
І ти, мій брате, наче змії-стоглав...

IV

З Павличком про Чендея у Варшаві
Я в королівськiм замку рiч тримав.
Пiд небом синiм, золотом жовтневим,
Що опадало на чужi дахи...
Там плакали вигнанцiв-лемкiв меви
I плакали Чендеевi птахи.
Радiли ми птахам у свiтлiм летi,
Схиливши в тузi душу i чоло.
У королiвськiм замку на банкетi
Карпаторосiй поряд не було.
Була Вкраїна — та, яка щокроку
Iде крiзь гвалт iмперськiй i аврал...

V

Я вiднаходжу вулицю Високу:
При чому тут, i справдi, генерал?

1992

VI

А генеральська слава — теж омана.
Iван Петров. Солдатський вус. Пенсне.
I вiн з опальним iменем Iвана
Заснув навіки, де й Чендей засне.
Письменники опальні, генерали,
Які iшли в огонь, в опалу — теж...
Їх iмена ми в книгах видирали,
Та як од серця пам'ять вiддереш?
I треба у вогні шукати броду,
Перемiшати все — вогонь i лiд...

VII

А білі чайки знов летять зі Сходу.
А білі чайки полетять на Схід.
Та вище, вище, аж до хмар вознісся
Палаццо – модерна дивина...

VIII

Так птахи повертаються у гнізда.
Зелена Верховина? Це вона!
Ти там лежиш, безсмертний лицар слова.
Тебе завіє не одна зима.
Кальварія, а може, Ясенова?
На Байковому місця нам нема.
Новітні у Європу пруться газди.
А нас нема, неначе й не було.
Прощай, Іване!
Наші ватри згасли,
Але світили на усе село.
І птахи в леті не втрачали сили.
І не лякали гербові орли.
Тепер барвінок криком із могили
Прослався шляхом, де і ми пройшли.

ЗМІСТ

ВИБРАНІ ВІРШІ

Пантеон	4
Любов із Понту	5
«Перекреслила блискавка небо...»	7
«Я на побачення ходив...»	8
«В тебе є від київського мера...»	9
«Впала музика з неба, і сім її нот...»	10
«Не поїду до матері в гості...»	11
Галантне XVIII століття	12
«Поети помирають молодими...»	13
Дні окаянні	14
«Ти плачеш? А плакати пізно...»	15
«Пейзаж у японському стилі...»	16
Полювання на дикого вепра	17
Мотив	20
«Так жаль мені саду, який сам собою цвіте...»	21
Де плив Одісей...	23
«На березі моря маленький оркестрик...»	24
Літо в Чорноморці	25
Монте-Карло	27
«Ахалтекинського коня виводь із машталірні...»	28
«Перші особи живуть на портреті...»	29
«Юрій Андрухович, Любко Дереш, Ігор Римарук...»	30
Ментальна мозаїка	31
«І садок вишневий біля школи...»	32
Зоряна плеяда	33
Український апокриф	34
Постскрипtum до літопису	35
«У цій країні довго не живуть...»	36
Постміленіум	36
Лиман	37
Небесна геометрія	38
«Диявол усміхається нечасто...»	40
«Не пам'ятаю – ні її очей...»	41

«Я тоді танцював із тобою...»	42
«Закордонні штампи на путівці...»	43
«Приходить строга жінка у вуалі...»	45
Любов у панельному домі	46
«На літопис, у сльозі вологій...»	47
Античний сюжет	47
Сапфо	49
Богоматір у снігах	50
«Ця жінка в полум'ї волосся...»	50
Батькова топоніміка	51
Неповернення блудного сина	51
Ностальжі	52
Хоральна меса пам'яті художника	
Ференца Семана	52
Anno Domini. Пропала поема	57
«Кому не пишу – все одно, що на тому світі...»	77
«Це все в колишньому житті...»	79
«Трохи неба, трохи лісу...»	80
«Шукаю історичну батьківщину...»	81
«Арїона, Івана-пророка...»	83
«У неіснуючій країні...»	84
«Я чесно зізнатися мушу...»	85
«Помирають люди. Їх виносять...»	86
Флотський бульвар	87
Еней	88
«Я жив ще тоді коли все було ясно...»	89
«По закону неземної практики...»	90
«Якщо вирізьбив скульптор посмертний мій бюст...»	90
«І чавунні гармати...»	91
Смерть Гамлета	92
Мараморш	94
«Дерева у небі нічному...»	96
«Я тут народився й виріс, і славу знав молоду...»	97
«Така проста деталь – вода у склянці з льодом...»	98
«Коли судили Данте Аліг'єрі...»	99
«Коли згасають на крайнебі...»	100
«Відлетів – і не вернувся голуб...»	101
«На Кінбурні цвіте орхідея...»	102
«Повертаєшся в місто, де був ти епоху тому...»	103
«Почути голос щасливої жінки...»	104
«Двадцять років тому...»	105

«Царі були – не кошові гетьмани...»	107
«На Співочому полі в Тернополі...»	108
«Я так багато написав а це не видно в небесах...»	109
Сльози Сухого Фонтана	110
Послання до мовчазної адресатки	111
Бетховен	113
Чаша часу	113
Літературний сквер	115
«Пане Боже, звітую про Книгу Буття...»	117
«Я не забуду... Голокіст – рамена...»	118
Писанка в музеї	119
«Ти витягла щасливу лотерею...»	120
Anno Domini	120
«Апостолом ти був і двадцять літ...»	122
«Епоха чорно-білого кіна...»	123
Сковорода	124
Римські календи	125
Крейсерська яхта «Ікар» у яхт-клубі (2013)	126
«Усе минає, та не все мине...»	128
«І можна все життя прожити мовчки...»	128
Медовий місяць у Карфагені	128
«Ольвія, Мигія та Гілея...»	130
«Бабиного літа нить тоненька...»	130
«Склепи. Музика. В оленях светрик...»	132
Орда	133
«Жінка-птиця, жінка-таємниця...»	134
Техно-літ	135
«Підкладали у багаття хмизу...»	137
«Одного вірша загубив...»	137
«У не своїй країні, на руїні...»	138
«Так от що значить – щастя...»	138
«Полювання на білих грибів...»	139
«Ніби на хрещатому морозі...»	140
Шовковий шлях	141
«Час переступив через людину...»	142
«І той, хто сидів за святковим столом...»	142
Вагант	143
«Горобці наїлись горобини...»	144
«І все повернеться на круги своя...»	145
Оскарження Дантеса	146
«Цвіте терен цвіте терен...»	148

Танець живота	149
Антракт	149
Соц-арт	150
Усе пройде	151
З полону літ	152
Батько	152
Дуель	154
Контурна мапа	154
Коло	154
Біг із бар'єрами	156
Іван	158
Самотній вовк (<i>Монолог</i>)	159
Піщана лоція	160
Міф	161
Автопортрет у вічному пейзажі (<i>Сонети</i>)	162
«У Києві живеш і ділиш лаври...»	163
«На екрані – молоді обличчя...»	164
Поет	165
Підгірці	166
А капела	168
Нібито Едіт Піаф	169
Собор у Каталонії	170
Остання гавань	171
Джаз-бенд	171
Театральний роз'їзд	173
Ольвійська сага	174
Силует	175
Захмарна любов	176
Сльоза господня	178
Вітражі Вітаутаса	179

ВИБРАНІ ПОЕМИ І СИМФОНІЇ

Сад	182
I Мотто	182
II Анданте. «Аве, Марія...»	184
III Andante. Маєстатичні сатурналії	185
IV Allegro Giocoso. Полуденний скін святого Себастьяна	188
V Мототекст про мотто	192
VI Risoluto. Собор саду	193
VII Grave. Сцена весілля в саду	196

VIII Allegretto. Пісня пісень саду	197
IX Allegretto. Сад-пантеон	199
X Allegro Giocoso. Сад усесвітнього нічника	200
XI Grave. Остання пісня зимового саду	204
XII Andante. Плач за садом	205
Золота ліхтарня	207
«У ліхтарні всесвітнього міста...»	207
Allegro Giocoso	207
Grave. Триумфальний марш	209
«Ми пройшли. Ми були...»	211
Allegro	213
Allegretto	215
Andante	217
Risoluto. Scenes Pathetiques	218
Grave	219
Чорна меса. Тиха симфонія вітражів	221
Замурована музика	228
Параноїчна зона «А». Ессе Номо	230
Бунт параноїка	233
Finale параноїчної зони «А»	237
Оргія (Маргіналії на полях календаря)	240
Птахи Івана Чендея	243

Літературно-художнє видання

КРЕМІНЬ
Дмитро Дмитрович

МЕДОВИЙ МІСЯЦЬ
У КАРФАГЕНІ

Вибрані вірші та симфонії

Формат 60×84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 14,6. Тираж 1000 пр. Зам. № 534-193.

ВИДАВЕЦЬ І ВИГОТОВЛЮВАЧ
Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «Іліон».
54038, м. Миколаїв, вул. Бузника, 5/1.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1506 від 25.09.2003 р.

Дмитро Кремінь із тих поетів, для яких прямоказання – норма. З його темпераментом інакше й не могло бути. Пристрасть – завжди пряма мова, що цілком узгоджується з його прізвищем: кремінь – із твердих мінералів.

...Поетична просодія майстра – любов на всі часи, слово на всі віки, хай і відчуте так, як перед падінням Трої й Карфагену...

*Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ,
лауреат Національної премії України
імені Тараса Шевченка.
Із есеї «Мінерал поезії»*

ISBN 978-617-534-193-3

